

Koordinaatti 10 vuotta

Nuorten tieto- ja neuvontatyön kehittämiskeskus
Koordinaatin toimintakertomus 2015

Koordinaatti

Koordinaatti 10 vuotta
Nuorten tieto- ja neuvontatyön kehittämiskeskus
Koordinaatin toimintakertomus 2015

Koordinaatti
Nuorten tieto- ja neuvontatyön kehittämiskeskus
PL 17 90015, Oulun kaupunki
www.koordinaatti.fi

Opetus- ja kulttuuriministeriö

OULU

ISBN 978-952-7094-07-5 (pdf)

Sisällys

Alkusanat	5
Nuorten tieto- ja neuvontatyön ja -palveluiden rooli nuorisotyön kentässä	8
Nuorten tieto- ja neuvontapalvelut tavoitteellisina nuorisotyön peruspalveluina	9
Laatu nuorten tieto- ja neuvontapalveluissa	11
Ohjausosaamisen kehittäminen monialaisessa yhteistyössä	12
Nuorten verkkoaiikuttamisen kehittäminen – Nuortenideat.fi	13
Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelman tavoitteet työn pohjana	13
Sukupuolten välisen tasa-arvon huomioiminen palveluissa	13
Nuorten tieto- ja neuvontatyötä sekä osallisuuden kehittämistä ohjaavat asiakirjat	14
Koordinaatin tavoitteet ja tehtävät	16
Koordinaatin tavoitteet	16
Koordinaatin tehtäväalueet	16
Verkostojen ohjaaminen ja johtaminen	17
Opetus- ja kulttuuriministeriön asettamat tavoitteet	17
Nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden tilastot 2015	18
Koordinaatin toiminnan painopisteet ja toimenpiteet	24
Vuoden 2015 painopisteet	25
Asiantuntija- ja tukipalvelut	26
Kehittäminen	34
Yhteistyö ja kumppanuudet	36
Koordinaatin asiantuntijaryhmä	42
Resurssit	44
Talous	44
Koordinaatin henkilöstö	45
Puheenvuoro: Nuorella on oikeus olla tasavertainen nuori	48
Blogikirjoitus: Kymppi täyteen – visiosta toteutukseen	50
Blogikirjoitus: Tieto, avoimuus ja luottamus – yhdenvertainen työllistyminen	52
Suosituksien koskien nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta	54

Alkusanat

Nuorten tieto- ja neuvontatyön kehittämiskeskus Koordinaatti perustettiin vuonna 2006 Ouluun silloisen opetusministeriön toimeksiannosta. Oulun kaupunki otti tehtävän innostuneesti vastaan. Vuonna 2015 tuli kuluneeksi 10 vuotta keskuksen toiminnan aloittamisesta.

On kuljettu pitkä matka siitä, kun Koordinaatin ensimmäinen työntekijä aloitti vuoden 2005 loppupuolella esiselvitystä silloisesta nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden tilasta Suomessa. Tilanteesta, jossa maassamme oli alle 30 nuorten tieto- ja neuvontapalvelua, on päästy lähes 170 nuorten tieto- ja neuvontapalveluun kattavuuteen valtakunnallisesti. Ne toimivat hyvin moninaisissa paikoissa, esimerkiksi nuorisotiloilla, kirjastoilla ja kouluissa, tai osana laajempaa nuorille suunnattua matalan kynnyksen palvelukokonaisuutta, kuten Ohjaamoja. Verkkooperustaisia tieto- ja neuvontapalveluita on tänään lähes 40.

Palveluiden määrä ei ole Koordinaatin keskeisin työn päämäärä, vaikka työllemme onkin asetettu maantieteellisen kattavuuden tavoite. Tärkeintä on palveluiden laatu sekä saatavuus ja saavutettavuus. Laadun kehittämiseen olemme panostaneet kuluneenakin vuonna. Emme tee työtä yksin vaan yhdessä ammattitaitoisen nuorten tieto- ja neuvontatyön verkoston ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Ilman näiden toimijoiden yhteistä tahtotilaa ja tavoitteita eivät nuorten tieto- ja neuvontapalvelut olisi sitä, mitä ne tänä päivänä ovat.

Laatu nuorten tieto- ja neuvontapalveluissa tarkoittaa myös sitä, että nuorten ääntä kuullaan palveluita suunniteltaessa, toteuttaessa ja arvioidessa. Tästä syystä olemme tehneet yhä enemmän yhteistyötä nuorten kanssa. Olemme mahdollistaneet omalta osaltamme myös nuorten osallistumisen Nuorisotyön tunnuslukujen verkostomainen kehittäminen -hankkeeseen sekä tukeneet nuorten toimitusten verkostoitumista. Nuorten tieto- ja neuvontatyön aluekoordinaattorit ovat alueillaan edistäneet nuorten osallistumista palveluiden kehittämiseen.

Tavoitteemme viime vuodelle oli vahvistaa vuoro-vaikutusta ja viestintää sekä erityisesti lisätä toimijoiden kohtaamista heidän omista työympäristöissään.

Voimme olla tyytyväisiä lopputulokseen, sillä kohdattujen nuorten tieto- ja neuvontatyöntekijöiden, yhteistyökumppaneiden, alan opiskelijoiden ja työelämän edustajien palaute on ollut kannustavaa. Juhlavuotemme jälkeen on hyvä jatkaa kohti tulevia vuosia tekemällä työtä yhdessä tärkeiden päämäärien saavuttamiseksi.

Juhlistimme 10-vuotista taivaltamme kaksipäiväisillä MOODI2015-kehittämispäivillämme Oulussa lokakuussa. Teemana oli monialainen yhteistyö ja digitaalinen työote nuorten tieto- ja neuvontatyössä.

Rovaniemellä järjestettiin helmikuussa nuorisolain uudistamisen aluekierroksen viimeinen tilaisuus. Johtaja Georg Wrede opetus- ja kulttuuriministeriöstä (nuoriso- ja liikuntapolitiikan osasto) nosti esiin keskeisiä tarpeita lain uudistamiselle. Näitä ovat muun muassa lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämissuunnan tarkoitus, arviointi, nuorten osallisuus ja kuuleminen, avustukset Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovaroista, palvelu- ja kehittämiskeskukset, etsivän nuorisotyön rahoitus ja nuorten työpajojen rooli. Lisäksi non-formaali oppiminen ja sen tunnustaminen.

Mikä on nuorisotoimialan tehtävä? Miten priorisoidaan, mitä tehdään ja kenen kanssa nuorisotyö toimii? Mitä on nuorisotyön ammattitaito ja osaaminen? Miten toimiala itse asian ymmärtää sekä miten meitä arvioivat ja määrittelevät muut toimialat? Näitä kysymyksiä pohdittiin myös Koordinaatissa, eri verkostoissa ja sidosryhmätapaamisissa. Tämä pohdinta koskee myös nuorisotyön määritelmää. Rovaniemen tilaisuuden jälkeen sosiaalisessa mediassa jatkui keskustelu siitä, mistä puhumme, kun puhumme perusnuorisotyöstä ja pitäisikö sitä nimitystä ylipäätään käyttää. Eikö nuorisotyö ole nuorisotyötä, perus- tai jotain muuta, kuului kysymys. Onko sen määrittelyminen ajanhukkaa ja pitäisikö pohdintaa sen sijaan kohdentaa lain uudistamisen kannalta kriittisempiin kohtiin, kuten rahoitukseen

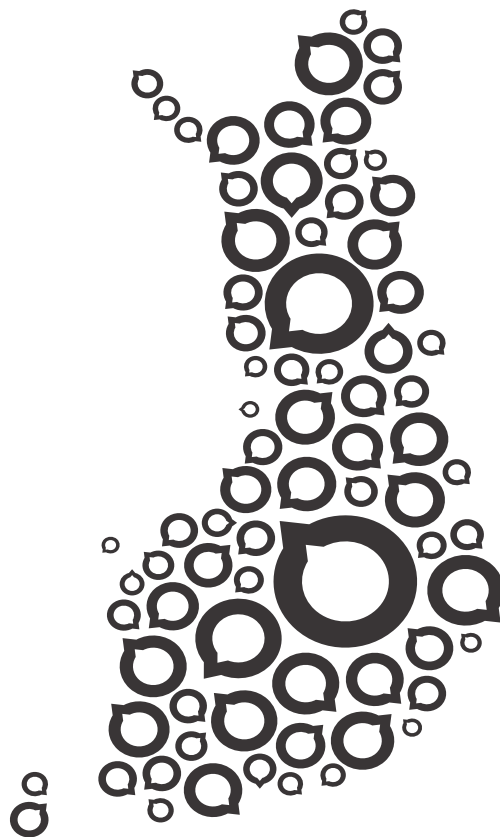
ja non-formaalin oppimisen tunnustamiseen?

Palvelu- ja kehittämiskeskusten (pake) rooli lain sisällöissä tulee olemaan myös mielenkiintoinen. Paketit hoitavat nyt osittain sellaisia tehtäviä, joita ministeriö ei pysty itse hoitamaan. Miten pakeksi tullaan ja miten statuksesta voi luopua? Keskusten roolia ja tehtävää uudessa nuorisolaissa määriteltäessä on ollut tärkeää, että nuorisotalan toimijoiden ja nuorten mielipiteitä on kuultu siitä, millaisia asiantuntija- ja tukipalveluita he tarvitsevat työnsä ja toimintansa tueksi. Kuinka vahvaa nuorisotyön osaamista ja tuntemusta pakeilta odotamme ja kuinka paketit ylipäätään kirjataan lakiin?

Keskusten toiminnan lähtökohtana tulee olla nuorisotoimialan kehittämistarpeet ja näiden kehittämistarpeiden takana nuorten tarpeet. Näihin näkökulmiin Koordinaatti keskitti toiminnassaan erityistä huomiota vuoden 2015 aikana. Erilaiset kehittämistarpeet ovat aina olleet keskeinen työkalu Koordinaatin asiantuntija- ja tukipalveluita määriteltäessä ja resursoidessa. Odotamme mielenkiinnolla ja innostuneesti uutta nuorisolakia ja vuoden 2016 tavoitekeskusteluja opetus- ja kulttuuriministeriössä. Uskomme työhömmä sekä yhteistyön voimaan ja oppimiseen.

Nuorten tiedon tarve ei ole vähentynyt toimintavuosiemme aikana. Kysymykset sekä ohjauksen ja neuvonnan tarve ovat yhä monikerroksellisempia ja moninaisempia. Tästä syystä laadukas, monialainen yhteistyö on tärkeämpää kuin koskaan!

Koordinaatti – Nuorten tieto- ja neuvontatyön kehittämiskeskus

Nuorten tieto- ja neuvontatyön ja -palveluiden rooli nuorisotyön kentässä

Koordinaatti määrittelee nuorten tieto- ja neuvontatyön ehkäiseväksi nuorisotyön muodoksi, joka nojautuu nuorisolakiin, Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelmaan 2012–2015 sekä työmuotoa ohjaaviin kansallisiin ja eurooppalaisiin asiakirjoihin.

Nuorten tieto- ja neuvontatyö tukee mitä voimakkaimmin nuoren sosiaalista vahvistamista oman elämänsä subjektiksi niin, että nuorella on tietoa ja taitoa soveltaa saamaansa tietoa, neuvontaa ja ohjausta elämän eri tilanteissa. Nuorten tieto- ja neuvontapalveluissa työskentelevien osaaminen ja toimivat paikalliset sekä alueelliset verkostot varmistavat sen, että nuori tarvittaessa ohjataan eteenpäin muun muassa etsivälle nuorisotyöntekijälle tai terveydenhoidon palveluihin. Jatkossa yhä enemmän myös monialaisiin, matalan kynnyksen palvelupaikkoihin, kuten Ohjaamoihin.

Kokonaisuudessaan nuorten tieto- ja neuvontatyötä tarkastellaan nuorisotyön ja nuorisopolitiikan toimintaympäristön muutoksia seuraten osallisuuden, arjen hallinnan ja yhdenvertaisuuden edistämisen näkökulmista sekä nuorten elämään liittyviä asioita ja ilmiöitä havainnoiden. Jotta palveluita voidaan toteuttaa laadukkaasti kohtaamaan nuorten tarpeet, on tärkeää, että palveluiden järjestäjät seuraavat ja keräävät nuoria koskevaa tutkimusta ja hyödyntävät tutkittua tietoa palveluiden kehittämisessä. Vuonna 2015 Koordinaatti osallistui ja otti kantaa nuorisolain valmisteluun varmistukseksi omalta osaltaan, että tulevassa laissa on mainittu tarpeeksi vahvasti nuorten oikeus yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoisiin palveluihin.

Nuorten tieto- ja neuvontatyön merkitystä nuorisotakuun tavoitteiden edistämiseksi pidettiin kuluneena toimintakautena näkyvästi esillä, erityisesti monia-

laisten palveluiden kehittämissyhteistyössä. Nuorisotyöllisten tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluiden rooli monialaisissa palvelukokonaisuuksissa on tärkeä. Nuorten tieto- ja neuvontapalvelut ovat keskeisiä palveluita nuorille suunnatun tiedon, neuvonnan ja ohjauksen tarjoajina. Vuosien saatossa Koordinaatti on ollut rakentamassa vahvaa nuorten tieto- ja neuvontatyön kansallista palveluverkostoa sekä vahvistanut nuorisotyön ammattilaisten osaamista työmuodon laadukkaassa toteuttamisessa sekä nuorten kohtaamisessa.

Nuorten osallisuutta ja vaikuttamista palveluiden saatavuuteen ja laatuun on edistetty vuoden aikana muun muassa Nuorisotutkimusseuran Nuorisotyön tunnuslukujen verkostomainen kehittäminen -hankkeen ja Nuortenideat.fi-vaikuttamispalvelun kautta sekä alueellisissa nuorten toimintaryhmissä. Nuorten vertaistoiminnan ja palveluiden arvioinnin malleja on lähdetty kehittämään ja siinä nuorilla on ollut keskeinen rooli. Nuorten oma sisällöntuotanto ja vertaistuki ovat korostuneet yhä enemmän sekä paikallisissa että valtakunnallisissa palveluissa. Erityisesti opetus- ja kulttuuriministeriön avustamissa kehittämishankkeissa nuorten rooli palveluiden ja toiminnan kehittämisessä on huomioitu suhteellisen hyvin.

Jotta nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden rooli nuorisotakuun tavoitteiden edistäjänä vahvistuisi ja palveluiden saatavuus voisi opetus- ja kulttuuriministeriön asettamien tavoitteiden mukaisesti toteutua ja

laatu palveluissa lisääntyisi, tulee edelleen panostaa vaikuttavuuden ja vaikutusten arviointiin, laadun kehittämiseen sekä toimijoiden osaamisen lisäämiseen. Keskeisessä roolissa ovat opetus- ja kulttuuriministeriön tukemat hankkeet, joissa tuotetaan uusia nuorten tieto- ja neuvontapalveluita sekä välineitä ja menetelmiä. Laadun tarkastelu jo hankkeen suunnitteluvaiheessa, jatkuen koko hankkeen ajan, on ensiarvoisen tärkeää. Merkittävää on myös se, että hanketoimijoilla on suunnitelma palveluiden vakinaistamiseen hankkeiden jälkeen. Laadukas yhteistyö eri toimijoiden kanssa sekä osallistuminen Koordinaatin järjestämiin koulutuksiin ja seminaareihin varmistavat laatua palveluissa.

Monialainen yhteistyö nuorisotyön ulkopuolisiin toimijoihin, vaikuttavuustyö ja edunvalvonta ovat olleet tehtäviä, joita Koordinaatti on kaikessa työssään pyrkinyt toteuttamaan ja vahvistamaan vuonna 2015. Koordinaatin asiantuntijapalveluita ja laajaa asiantuntijuutta nuorisotyön ja nuorisopolitiikan kentällä on hyödynnetty monin eri tavoin muun muassa hankkeissa ja yhteistyöverkostoissa.

Haasteena on kuitenkin tasapainotteleminen resurssien ja Koordinaatille asetettujen tavoitteiden kanssa. Kansallisessa tehtävässämme meidän tulee olla laajasti mukana nuorisotyön kehittämisessä ja mahdollistaa myös muiden toimijoiden osallistuminen siihen. Monialaisen yhteistyön sekä kentän tarpeisiin ei aina nykyisillä resursseilla voida reagoida tarpeeksi nopeasti, sillä aikataulujen sovitteluun vaatii myös työaikaressurssia. Koulutus- ja kehittämistarpeisiin on voitu kuitenkin suunnitelmallisesti vastata muun muassa aluekoordinaattoreiden tuella.

Koordinaatin rooli nuorten tieto- ja neuvontatyötä koskevan tiedon keräämisessä ja kuratoinnissa on keskeinen, ja siihen tulisi olla enemmän resursseja. Nuorten hyvinvointia turvaa se, että heillä on mahdollisuuksia vaikuttaa itseään koskeviin asioihin sekä se, että nuorten kasvua ja aikuistumista vahvistetaan. Tämä tarkoittaa sitä, että nuorille suunnattujen palveluiden toteuttajat ovat viimeisimmän nuoria koskevan tiedon äärellä ja päivittävät omaa osaamistaan säännöllisesti.

Nuorten tieto- ja neuvontapalvelut tavoitteellisina nuorisotyön peruspalveluina

Nuorten tieto- ja neuvontapalvelut nuorisotyön tavoitteellisina peruspalveluina käsittävät nuorten henkilökohtaista ohjausta, neuvontaa ja tukea sekä tiedonsaantia lähipalveluina palvelupisteissä, verkkopuolustaisissa palveluissa tai muissa toimintaympäristöissä, kuten sosiaalisessa mediassa. Nuorille on tarjolla myös valtakunnallisia palveluita. Nuoren tiedon ja ohjauksen tarpeet erilaisissa elämään liittyvissä kysymyksissä, valintatilanteissa ja huolenaiheissa määrittellään osaksi ehkäisevää nuorisotyötä.

Nuorten tieto- ja neuvontapalvelut ovat ehkäiseviä, proaktiivisia palveluita, jotka tukevat ennakoivasti nuoren kasvua ja hyvinvointia. Nuorille tarjotaan heidän tarvitsemaansa tietoa, neuvontaa ja ohjausta niin, että heitä kannustetaan ja tuetaan kehittämään omia kykyjään, motivaatiotaan ja itseluottamustaan. Näitä työmuodon suuntaviivoja noudatettiin myös vuonna 2015.

2015 oli nuorille suunnattujen monialaisten palveluiden kasvun vuosi, joten kentällä ja yhteistyöverkostoissa pyrittiin määrittelemään nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden roolia osana monialaisia palvelukokonaisuuksia. Palveluita tuottavilla oli huoli siitä, ovatko esimerkiksi Ohjaamoiden palvelut päällekkäisiä nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden kanssa. Kysymys oli varsin aiheellinen, sillä Ohjaamoiden työ alkoi vasta hahmottua vuoden 2015 aikana ja yhteiseen keskusteluun päästiin kunnolla vasta vuoden toisella puoliskolla. Koordinaattiin kohdistui painetta asian avaamiseksi ja määrittelytyötä sekä viestin viemistä nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden roolista osana monialaisia palvelupaikkoja tehtiinkin päämäärätietoisesti.

Hyvänä esimerkkinä palveluiden yhteistoimijuudesta voitiin hyödyntää Koordinaatin taustaorganisaation, Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalveluiden, Byströmin nuorten palveluita. Byströmillä Nuorten tieto- ja neuvontakeskus Nappi on toiminut jo vuosia hyvällä menestyksellä osana monialaista palvelukokonaisuutta, mahdollistaen todella kynnyksettömän palvelun.

Nuorten sosiaalinen vahvistaminen sekä omatoimisuuden ja hyvän itsetunnon edistäminen olivat edelleen työn keskiössä vuonna 2015. Yhä vahvemmin varmistui se, että tarvitaan henkilökohtaisia paikallisia lähipalveluita, erityisesti alueilla, joilla ei muita nuorten palveluita ole saatavilla. Asia nousi esiin useissa monialaisissa seminaareissa ja koulutuksissa pitkin vuotta ympäri Suomea. Viesti oli selkeä. Vaikka palveluiden digitalisoituminen on tätä päivää ja tärkeää, myös kasvokkain tapahtuva palvelu on merkityksellistä. Teknologian tuomat mahdollisuudet lisäävät palveluiden saatavuutta, taloudellisuutta sekä käyttäjäystävällisyyttä ja tukevat lähipalveluiden saavutettavuutta. Siksi niitä on myös syytä kehittää. Tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluiden (TNO-palvelut) tulee olla kaikkien nuorten saatavilla yhdenvertaisesti.

Nuorten tieto- ja neuvontatyön tavoitteita nuorten sosiaalisesti vahvistamiseksi:

- Tuetaan nuoren omaa elämänhallintaa.
- Ehkäistään ongelmien kasaantuminen ennakoivilla ja oikea-aikaisilla palveluilla. Ei ongelmalähtöisesti vaan vahvistaen nuoren kykyä ja osaamista hoitaa omaan elämään vaikuttavia asioita.
- Kannustetaan henkilökohtaisella kohtaamisella nuorta sitoutumaan ja ottamaan vastuuta omasta elämästä.
- Kuunnellaan nuorta ja kannustetaan toteuttamaan itseään sekä löytämään omat vahvuutensa.

Tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan edelleen yhä sitoutuneempaa monialaista yhteistyötä sekä yhteistä tahtotilaa ja asennetta. Tätä viestiä Koordinaatti toiminnallaan välitti kentän toimijoille ja yhteistyökumppaneille yli sektorirajojen. Nuorisotakuun tavoitteiden toteuttamisessa tarvitaan koko kentän osaaminen ja palvelut käyttöön. Tavoitteiden tarkentaminen, osaamisen päivittäminen ja yhteistyö ovat edellytys myös tulevina vuosina.

Nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden järjestämisen tavoitteita vuonna 2015:

- Nuori palveluiden tuottamisen keskiössä niin, että palveluissa huomioidaan asiakaslähtöisyys sekä nuoren kokemus ja tarve palveluista.
- Mahdollistetaan nuorelle tieto ja taidot olla osallisena itseään koskevissa asioissa.
- Nuoren oman elämänhallinnan tukeminen niin, että nuori on oman elämänsä subjekti.
- Nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden saatavuutta lisätään monialaisella ja moniammatillisella yhteistyöllä.

Edellytykset paikallisten ja alueellisten palveluiden järjestämiseksi

Nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden järjestäminen ja kehittäminen paikallisesti sekä alueellisesti edellytti ja edellyttää jatkossakin Koordinaatin, sen sidosryhmien, aluekoordinaattoreiden sekä alueellisten nuorisoi- oista vastaavien toimijoiden yhteistyötä. Paikallisten ja alueellisten palveluiden kehittämiseen ja perustamiseen suunnatut opetus- ja kulttuuriministeriön avustusrahat olisi turvattava myös tulevaisuudessa.

Laadun kehittämässä palveluilla oli käytettävissä eri menetelmiä ja työkaluja, kuten vuonna 2015 valmistuneet nuorten tieto- ja neuvontatyön vertais- ja itsearviointimallit, eurooppalainen nuorten tieto- ja neuvontatyön laatukäsikirja Quality Management in Youth Information and Counselling sekä Nuorisotyön tunnuslukujen verkostomainen kehittäminen -hankkeen kautta toteutettu palveluiden laadun arviointi. Palvelut ovat voivat kehittää vaikuttavuuden arviointia muun muassa hyödyntämällä Nutitilastot.fi-sovellusta. Sitä kehitettiin vastaamaan yhä paremmin tilastoinnin ja analysoinnin tarpeisiin.

Alueellisina ammatillisen lähituen tarjoajina muun muassa laatutyökalujen kehittämisessä ja laadun tarkastelussa toimivat nuorten tieto- ja neuvontatyön kolme aluekoordinaattoria. Heidän tehtävinään ovat olleet muun muassa lähitukipalveluiden tarjoaminen ja koulutusten järjestäminen omilla alueillaan. Aluekoordinaattorit ovat olleet keskeisiä toimijoita myös alueellisen yhteistyön kannalta.

Nuorille suunnattujen tieto- ja neuvontapalveluiden laadukkaan kehittämisen elementit

Kuva: Jaana Fedotoff / Koordinaatti

Laatu nuorten tieto- ja neuvontapalveluissa

Nuorten tieto- ja neuvontatyöllä on keskeinen rooli tiedon, neuvonnan ja ohjauksen tarjoamisessa nuorille. Miten laatua voidaan edistää palveluiden kehittämisessä niin, että kaikki viisi elementtiä on huomioitu (kuva yllä)? Mikä on palveluiden laatu, kun palvelu toteutetaan minimissään ja maksimissaan? Ja miten määritellään se, mikä on riittävää palvelua?

Nuorten tieto- ja neuvontatyön eurooppalainen laatukäsikirja valmistui verkoston käyttöön syksyllä 2014. Koordinaatti oli aktiivisesti mukana hankkeessa, jonka yhtenä tuloksena laatukäsikirja Quality Management in Youth Information and Counselling syntyi. Laatukäsikirjan tiettyjen osien käänös- ja toimitustyö toteutettiin vuoden 2015 aikana. Osat toimitettiin niin, että ne ovat sovellettavissa Suomessa tehtävään nuorten tieto- ja neuvontatyöhön. Toimitetut tekstit ovat osa Koordinaatin vuoden 2016 alussa julkaistua nuorten tieto- ja neuvontatyön käsikirjaa *Koordinaatit nuorten tieto- ja neuvontatyöhön – Suuntaviivoja ammatilliseen osaamiseen*.

Nuorten tieto- ja neuvontatyön vertais- ja itsearviointimallit saatiin käyttöön vuoden 2015 aikana. Mallit on kehitetty Pohjanmaan alueen aluekoordinaattorin johdolla yhteistyössä Koordinaatin ja nuorten tieto- ja neuvontatyön palveluverkoston toimijoiden kanssa. Mallien käyttöönottoa pilotoitiin keväällä ja syksyllä 2014. Palveluiden toimijoita koulutettiin sen käyttöönottoon aktiivisesti vuoden 2015 aikana. Vertais- ja itsearviointimallit sekä Quality Management in Youth Information and Counselling -käsikirja muodostavat osan nuorten tieto- ja neuvontapalveluille suunnatuista laatutyökaluista. Ne toimivat erinomaisina laadun kehittämisen työvälineinä palveluita tuottaville tahoille.

E erityisen tärkeää on, että nuorten tieto- ja neuvontatyöntekijät eri puolilta Suomea ja Eurooppaa ovat olleet kehittämässä niitä.

Oulun seudun aluekoordinaattorin vastuulla vuoden 2015 aikana oli nuorten tieto- ja neuvontatyöntekijöiden osaamiskartan kehittäminen. Osaamiskartta täydentää käytössä olevia nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden laatutyökaluja. Osaamiskartta on osaamisen arvioinnin ja kehittämisen työväline. Sitä voidaan käyttää muun muassa osaamisen arviointiin erilaisissa työtehtävissä, osaamisen itsearvioinnissa sekä kehittämisen suunnittelussa ja toteutuksessa. Osaamiskartta antaa raamit myös henkilöstön osaamisen kehittämiseksi ja tietoa koulutusten sisältöjen suunnittelulle sekä kohdentamiselle.

Koordinaatin koordinoimassa laatutyökalujen kehittämistyön kokonaisuudessa otettiin huomioon myös, millaisia välineitä ja suuntaviivoja valtakunnallinen Nuorisotyön tunnuslukujen verkostomainen kehittäminen -hanke tuotti nuorisotyön käyttöön. Osa hankkeessa tuotettuja suosituksia sovellettiin nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden käyttöön. Ensimmäinen versio suosituksista esiteltiin MOODI2015-kehittämispäivillä Oulussa.

Koordinaatti seurasi aktiivisesti nuoria ja nuorisotyötä koskevaa tutkimusta ja teki yhteistyötä Nuorisotutkimusseuran kanssa. Mahdollisuudet osallistua alan asiantuntijoiden tapaamisiin sekä seminaareihin avasivat myös Koordinaatin henkilöstön tietopohjaa laatukysymyksille ja laatutyökalujen kehittämiseksi. Lisäksi nuorisualan oppilaitosten, viranomaisten sekä erilaisten hankkeiden tuottama tieto oli tärkeää laadun laaja-alaiselle tarkastelulle. Tietoa välitettiin kentän toimijoille muun muassa Koordinaatin järjestämissä koulutuksissa.

Koordinaatti kutsuttiin mukaan Distanssi - MOOC nuorisoalan digitaalisen työotteen vahvistajana -hankkeeseen. Hanke toteutetaan vuosina 2015–2016 ESR-rahoituksella ja sen päätoteuttaja on Humanistinen ammattikorkeakoulu (Humak) sekä Metropolia Ammattikorkeakoulu. Hankkeella vahvistetaan nuorisoalan toimijoiden digitaalisen työotteen osaamista. Koordinaatti on vielä kevään 2016 ajan kumppanina hankkeessa Verken kanssa.

Ohjausosaamisen kehittäminen monialaisessa yhteistyössä

Koordinaatti oli aktiivisesti mukana nuorten ohjaukseen liittyvien verkostojen toiminnassa. Nuorten ohjauksella tässä yhteydessä tarkoitetaan Elinikäisen ohjauksen (ELO) kehittämisen strategiaan liittyviä painopisteitä, joita erilaisissa kansallisissa ja alueellisissa työryhmissä toteutettiin, sekä Kohtaamo-hankkeen koordinoimien Ohjaamoiden perustamista ja toimintaa. Alueellisten ELO-ryhmien työskentelyssä oli mukana Koordinaatin työntekijä sekä aluekoordinaattoreita. Koordinaatin kehittämispäällikkö osallistui Pohjois-Pohjanmaan elinikäisen ohjauksen ohjaus- ja yhteistyöryhmään nimettynä jäsenenä. ELO-ryhmissä nuorisoalan palvelukenttää tarkastellaan usein nuorten työpajojen sekä etsivän nuorisotyön kautta, joten viestin vieminen nuorten tieto- ja neuvontapalveluista ja niiden huomioiminen ryhmien työskentelyssä koettiin erityisen tärkeäksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö tuki Koordinaatin ohjausalan yhteistyön mahdollisuuksia omalla toiminnallaan ja viestinnällään nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden olemassaolosta ja tärkeydestä valtakunnallisissa työryhmissä.

Elinikäisen ohjauksen keskeisiä tavoitteita ovat muun muassa ohjauspalveluiden tasapuolinen saatavuus, yksilön ohjaustarpeisiin vastaaminen sekä se, että ohjausta tekevillä olisi tehtävän edellyttämä osaaminen. Kaikki nämä ovat teemoja, jotka liittyvät olennaisesti myös nuorten tieto- ja neuvontatyön tavoitteisiin.

Elinikäisen ohjauksen (ELO) järjestämisen periaatteita:

- Asiakaslähtöisyys, joka sisältää käsitteet itsenäisyys, puolueettomuus, luottamuksellisuus, yhdenvertaisuus ja kokonaisvaltainen lähestymistapa.
- Osallisuuden mahdollistaminen, keskiössä aktiivinen osallistuminen ja voimavaraistuminen.

- Ohjauksen saatavuuden parantaminen; läpinäkyvyys, ystävällisyys/empatia, jatkuvuus, saatavuus, tavoitettavuus/käytettävyyys.
- Laadunvarmistus, joka sisältää ohjausmenetelmien soveltuvuuden, jatkuvan kehityksen, pätevän henkilöstön ja asiakkaan oikeuden laadukkaaseen ohjaukseen.

Kun yllämainittuja ohjauksen periaatteita vertaa nuorten tieto- ja neuvontatyön eurooppalaisiin periaatteisiin sekä Koordinaatin määrittelemiin nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden järjestämisen tavoitteisiin, on selvää, että ohjausalan (muun muassa TE-palvelut ja oppilaitosten ohjauspalvelut) sektorirajat ylittävä yhteistyö ja tiedon vaihtaminen ovat olleet välttämättömiä.

Nuorten tieto- ja neuvontatyön kehittämisessä painotettiin nuorten oikeutta tietoon sekä nuorille kohdenetun neuvonnan tärkeyttä. ELO-yhteistyön tiimoilta Koordinaatti pyrki avaamaan ohjauksen käsitettä myös nuorten tieto- ja neuvontatyössä. Tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut ja niiden edistäminen monialaisissa ja moniammatillisissa verkostoissa on keskeinen tehtävä kaikille nuorisoalan toimijoille.

Kun alueilla kartoitetaan tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita, tulee siinä huomioida myös nuorten tieto- ja neuvontapalvelut. Nuorisotyön kentän ohjauspalveluiden koko kuvaa ei saada, jos huomioidaan vain etsivää nuorisotyötä ja työpajatoimintaa toteuttavien kuntien määrä ja niiden tarjoamat palvelut. Tämä oli yksi vuoden 2015 viestinnän kärki Koordinaatin toiminnassa eri ohjausalan verkostoissa ja työryhmissä. Kenelläkään toimijalla ei ole kokonaiskuvaa kaikista TNO-palveluista, mutta selkeytymistä on kuluneen vuoden aikana tapahtunut. Tämä on edellyttänyt avointa viestintää ja vuorovaikutusta eri toimijoiden kesken.

Koordinaatti oli mukana suunnittelemassa ESR-projektia ohjausalan toimijoiden osaamisen kehittämiseksi useiden eri kumppaneiden kanssa, päätoimijoina olivat HAMK ja JAMK. TESSU – Tehdään yhdessä ohjausta -projekti sai myönteisen rahoituspäätöksen syyskaudella ja projekti käynnistyi lokakuussa 2015. Koordinaatti on mukana projektin ohjausryhmässä. Projektilla vahvistetaan nuorten parissa käytännön ohjaustyötä tekevien osaamista monialaisessa toiminnassa.

Koordinaatti osallistui valtakunnallisille Ohjaamopäiville Helsingissä 24. maaliskuuta ja Lahdessa 23.–24. syyskuuta. Jaana Fedotoff luennoi humanistisen ja kasvatusalan koulutus- ja kehittämispäivässä 25. maaliskuuta Helsingissä. Tilaisuudessa käsiteltiin myös monialaisen ohjauksen merkitystä. Jaana Fedotoff ja Savon aluekoordinaattori pitivät alustuksen nuorten

tieto- ja neuvontatyöstä Suomessa Vedet virtaamaan – Etelä-Savon oppimisen, ohjauksen ja nuorisotakuun päivässä 9. toukokuuta.

Nuorten verkkovaikuttamisen kehittäminen – Nuortenideat.fi

Nuortenideat.fi on matalan kynnyksen vaikuttamispalvelu verkossa niin paikalliseen kuin valtakunnalliseen osallistumiseen ja vaikuttamiseen. Kehittämistyössä on ollut mukana sekä nuoria että nuorisoalan toimijoita, kuten kuntia, järjestöjä, kouluja ja ministeriöitä. Palvelun tuottavat yhteistyössä oikeusministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö ja Koordinaatti.

Nuortenideat.fi on osa valtakunnallisia demokratia-palveluita (ks. www.demokratia.fi) ja palvelun omistajana oikeusministeriö vastaa teknisen kehittämisen koordinoinnista. Koordinaatti toimii asiantuntija- ja tukipalveluna vastaten mm. käytön tuesta, palvelun ylläpidosta, viestinnästä ja markkinoinnista. Koordinaatti vastaa palvelun kehittämiseen liittyvän toiminnan koordinoinnista osallistaen palvelua käyttävät organisaatiot ja nuoret mukaan kehitystyöhön. Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää määrärahat palvelun kehittämiseen.

Kehittämistyö alkoi vuonna 2013 konseptoinnilla ja vaatimusmäärittelyllä, vuoden 2015 alussa vaikuttamispalvelu julkaistiin testaukseen ja pilotoitavaksi. Pilotoinnin jälkeen koottiin käyttäjäkokemusten ja palautteen pohjalta tekniset kehittämiskohdat, joista osa toteutettiin jo vuoden 2015 puolella. Palveluun liittyviä kehittämisehdotuksia ja palautteita koottiin vuoden mittaan mm. kyselyn avulla. Saadut ehdotukset huomioitiin teknisen kehittämisen suunnittelussa oikeusministeriön kanssa.

Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelman tavoitteet työn pohjana

Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelman mukaan yhteiskunnassa tulee kiinnittää huomiota lasten ja nuorten elämään kolmen kärjen kautta: osallisuus, yhdenvertaisuus ja arjenhallinta. Koordinaatti tarkastelee nuorten tieto- ja neuvontatyötä sekä nuorten verkkovaikuttamista niihin peilaten sekä havainnoiden nuorten elämään liittyviä asioita ja ilmiöitä.

Suhteessa Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelman strategisiin tavoitteisiin ja toimenpidekonaisuuksiin Koordinaatin työssä, nuorten tieto- ja neuvontatyössä sekä nuorten verkkovaikuttamisen kehittämisessä korostuvat erityisesti

1. lasten ja nuorten kasvu aktiivisiksi ja yhteisvastuuta kantaviksi kansalaisiksi,
2. nuorten työllistyminen ja nuorten työllisyysasteen parantuminen,
3. yhdenvertaisuuden toteutuminen,
4. tyttöjen ja poikien tasa-arvoiset oikeudet ja mahdollisuudet,
5. nuorten mahdollisuus asua ja elää itsenäisesti sekä
6. lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden ylläpitäminen ennaltaehkäisevillä toimilla.

Sukupuolten välisen tasa-arvon huomioiminen palveluissa

Vuoden 2015 aikana kiinnitettiin huomiota hallituksen tasa-arvo-ohjelman 2012–2015 tavoitteisiin eri toimenpitein. Keskeinen tavoite ohjelmassa oli sukupuolten tasa-arvon edistäminen ja sukupuoleen perustuvan syrjinnän poistaminen.

Nuorten tieto- ja neuvontapalvelut noudattavat toiminnassaan eurooppalaisia periaatteita, joiden mukaan palveluiden tulee olla avoimia kaikille nuorille taustasta riippumatta. Tämä periaate tuki tasa-arvon toteutumista. Palveluilla on käytössään Nutitilastot-sovellus, jonka avulla nuorten asiointia on voitu seurata myös sukupuolen näkökulmasta. Sovellukseen kehitettiin vuonna 2015 sukupuolten välisen tasa-arvon toteutumisen seurantaa helpottavia toimintoja.

Tasa-arvon toteutumisessa korostettiin nuorten mahdollisuutta osallistua palveluiden suunnitteluun, toteutukseen sekä arviointiin. Sukupuolten välisen tasa-arvon toteutumisen kehittämisessä keskeistä on kentän toimijoiden tieto ja ymmärrys asiasta.

Nuorten tieto- ja neuvontatyötä sekä osallisuuden kehittämistä ohjaavat asiakirjat

Nuorten tieto- ja neuvontatyötä sekä nuorten osallisuuden kehittämistä ohjaavat erilaiset lait, suositukset sekä toimenpide- ja politiikkaohjelmat. Niiden merkitys korostuu erityisesti palveluita perustettaessa ja suunniteltaessa.

Nuorten tieto- ja neuvontatyötä sekä nuorten osallisuutta ohjaavat asiakirjat:

- Nuorisolaki
- Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämissuunnitelma
- Euroopan neuvoston suositus nuorisotiedotuksesta No.R (90) 7 & Euroopan neuvoston suositus nuorisotiedotuksesta 2010 Rec(2010)8
- Nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden eurooppalaiset periaatteet (2004)
- Verkkoperustaisen nuorten tieto- ja neuvontapalvelun periaatteet (2009)
- Nuorisotakuun tavoitteiden edistäminen
- Elinikäisen ohjauksen eurooppalaiset ja kansalliset asiakirjat
- Euroopan unionin nuorisostrategia vuosille 2010–2018
- Euroopan komission valkoinen kirja "EU:n nuorisopolitiikan uudet tuulet"
- Euroopan ihmisoikeussopimus
- YK:n kansainvälinen ihmisoikeuksien julistus ja lapsen oikeuksien sopimus
- Yhdenvertaisuuslaki
- Kuntalaki
- Kuntien omat strategiat ja toimenpideohjelmat, jotka linjaavat kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia

Koordinaatin tavoitteet ja tehtävät

Koordinaatin tavoitteet ja tehtävät on sovittu yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Niitä tarkastellaan määräajoin ministeriön kanssa käytävissä tavoitekeskusteluissa.

Koordinaatti on nuorisotyön valtakunnallinen palvelu- ja kehittämiskeskus, jonka toiminnan rahoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM). Vuonna 2006 perustettu keskus toimii Oulussa osana kaupungin sivistys- ja kulttuuripalveluita. Työn keskiössä ovat vahva verkostoituminen, sidosryhmäyhteistyö, vaikuttaminen ja kehittäminen sekä kansainvälinen ulottuvuus.

Koordinaatin asiantuntija- ja tukipalveluiden tavoite on kattavan nuorten tieto- ja neuvontatyön palveluverkoston kehittäminen alueellisesti niin, että yhdenvertaiset, tasa-arvoiset ja laadukkaat nuorten tieto- ja neuvontapalvelut toteutuvat Suomessa. Lisäksi tavoitteina ovat nuorten osallisuuden, kuulemisen ja vaikuttamisen kehittäminen ja edistäminen.

Koordinaatin tavoitteet

Koordinaatin pitkän aikavälin tavoitteet on tarkistettu syksyllä 2014 ja niitä on täsmennetty syksyllä 2015. Tavoitteet on asetettu huomioiden Koordinaatin molemmat vastuualueet: nuorten tieto- ja neuvontatyö sekä nuorten verkkovaikuttaminen (Nuortenideat.fi). Tavoitteiden asettelussa on hyödynnetty molempien vastuualueiden verkostoja, sidosryhmiä sekä OKM:n linjauksia ja ohjeistusta kehittämiselle sekä asiantuntija- ja tukipalveluiden toteuttamiselle.

- Yhdenvertaiset nuorten tieto- ja neuvontapalvelut kaikille nuorille
- Nuorten osallistumisen, kuulemisen ja vaikuttami-

sen edistäminen

- Verkostojen työntekijöiden osaamisen vahvistaminen
- Nuorten tieto- ja neuvontatyön ja verkkovaikuttamisen tunnettuuden lisääminen
- Palveluiden vaikutusten ja laadun arviointi
- Yhteisöjen ja yhteisöllisyyden kehittäminen

Koordinaatin tehtäväalueet

Koordinaatin tehtävänä on tukea kuntia, järjestöjä ja muita organisaatioita toteuttamaan monialaisessa yhteistyössä nuorten tieto- ja neuvontapalveluita. Tehtävänä on kehittää ja edistää palveluiden saatavuutta, saavutettavuutta, laatua sekä tunnettavuutta. Lisäksi Koordinaatti kehittää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä nuorten mahdollisuuksia tulla kuulluiksi, erityisesti verkkovaikuttamisen ympäristöissä.

1. Asiantuntija- ja tukipalvelut kunnille, järjestöille ja oppilaitoksille
2. Nuorille suunnatut palvelut
3. Sidosryhmäyhteistyö
4. Palveluiden vaikutusten ja laadun arviointi
5. Viestintä

Verkostojen ohjaaminen ja johtaminen

Nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden valtakunnallinen verkosto sekä Nuortenideat.fi-palvelua käyttävien verkosto ovat keskeisiä yhteisöllisen kehittämisen välineitä ja tiedonlähteitä Koordinaatille. Ne ovat keskeisessä roolissa myös Koordinaatin palveluiden kehittämisessä ja suuntaamisessa. Ilman näistä verkostoista saatavaa tietoa ja signaaleja muun muassa nuorten muuttuvista tiedontarpeista ja tavoista hankkia tietoa Koordinaatin olisi huomattavasti haastavampaa suunnitella ja toteuttaa palveluita kohdennetusti sekä nuorten parissa toimijoille että nuorille.

Verkostot eivät ole itseisarvo ja tavoite sinänsä. Verkostomaisella toimintatavalla ja verkostoitumisella tulee olla aina Koordinaatin perustehtävän, tavoitteiden ja toimintasuunnitelman kannalta tarkoituksenmukainen tehtävä.

On tärkeää, että nuorten tieto- ja neuvontatyötä tekevillä on yhteinen ymmärrys perustehtävästään sekä tarkoituksenmukainen tavoite palveluiden tuottamisessa. Tämä edellyttää sitä, että kaikilla on jaettu käsitys tehtävästään ja toimintansa tavoitteista. Yhteistä ymmärrystä nuorille suunnatuista matalan kynnyksen tieto- ja neuvontapalveluista on pyritty välittämään yhä monialaisemmin, sillä tarve tähän on noussut esiin entisestään muun muassa vuonna 2015 perustettujen Ohjaamoiden myötä. Koordinaatin rooli matalan kynnyksen monialaisen yhteistyön hahmottamisessa nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden osalta on ollut merkityksellinen. Verkostojen toimintaa, yhteistoiminnallisuutta sekä yhteisöllistä kehittämistä on pyritty vahvistamaan monin eri tavoin.

Keväällä lanseerattu uusi vaikuttamispalvelu Nuortenideat.fi eteni ripeästi ja uuden palvelukäyttäjäverkoston syntyminen lähti hyvällä tahdilla käyntiin tehostetun markkinointikampanjan myötä. Nuortenideat.fi:ssä käyttäjien profiilit ovat monitahoisemmat kuin aiemmassa verkkodemokratiapalvelu Aloittekanava.fi:ssä. Uudessa palvelussa ovat olleet alusta lähtien mukana vahvemmin muun muassa järjestöt ja oppilaitokset. Toimijat vastaavat organisaatiossa paikallisesti, alueellisesti tai valtakunnallisesti nuorten mahdollisuuksista vaikuttaa ja osallistua sekä tulla kuulluiksi Nuortenideat.fi:n kautta. Palvelua käyttävien määrä on kasvanut odotetulla tavalla.

Vuorovaikutus ja viestintä verkostojen kanssa ovat tiedon keräämisen välineitä Koordinaatin asiantuntija- ja tukipalveluiden kohdentamiseksi. Aluekoordinaat-

torit ovat olleet tässä tehtävässä Koordinaatin tukena havainnoimassa, missä kentällä mennään. Aluekoordinaattorit ovat raportoineet ja havainnoineet oman alueensa kehitystä ja erityisiä haasteita. Aluekoordinaattoreiden tehtävänä on ollut myös jakaa omaa osaamistaan yhteisöihin. Aluekoordinaattorien osaamisen vahvistamista on tuettu muun muassa kansainvälisillä koulutuksilla sekä säännöllisillä suunnittelupäivillä Koordinaatin kanssa. Alueellisessa työssä tärkeää on ollut se, että aluekoordinaattoreilla on ollut riittävästi aikaa ja mahdollisuuksia olla aktiivisesti yhteydessä alueidensa palveluverkostoon ja sen ulkopuolisiin sidosryhmiin.

Työntekijöiden kohtaaminen heidän omissa toimintaympäristöissään on tärkeää, jotta havaintoja arkityön näkökulmasta voidaan tehdä. Jalkautuminen on kuitenkin resurssikysymys. Koordinaatin työntekijät ovat liikuneet kuluneenakin vuonna tiiviisti kentällä erilaisissa konsultointi- ja koulutustehtävissä. Myös tapaamiset ja alustukset erilaisissa verkostoitumistilaisuuksissa ovat kantaneet hedelmää. Tästä erimerkkinä Koordinaatin työntekijöiden kutsuminen erilaisiin työ- ja ohjausryhmiin asiantuntijoiksi.

Tieto- ja viestintäteknologian hyödyntäminen on mahdollistanut etäyhteydet toimijoihin. Käytössä on ollut wiki-pohjainen Sisältölabra yhteisölliseen sisällöntuotantoon, pikaviestimet sekä verkkokokousohjelmat. Verkon tarjoamien mahdollisuuksien rinnalla olemme havainneet, että yhä edelleen tarvitaan kohtaamisia työntekijöiden arkipäivässä, sillä pyynnöt jalkautua palveluihin ja konsultointikäynneille eivät ole vähentyneet.

Opetus- ja kulttuuriministeriön asettamat tavoitteet

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nuorten tieto- ja neuvontapalvelut, osuus kunnista	68 %	83 %	86 %	87 %	90 %	90 %
Nuorten aloittekanava- tms. järjestelmien kattavuus kunnista	38 %	65 %	70 %	75 %	80 %	80 %

(Toiminta- ja taloussuunnitelma 2015-2018, opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisu 2014:3)

Nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden tilastot 2015

Suomessa järjestettiin nuorten tieto- ja neuvontapalveluita kuntien tai järjestöjen tuottamana yhteensä 213 kunnan alueella vuoden 2015 lopussa. Palveluita tuottavien kuntien kattavuus oli 71 % Manner-Suomen kunnista. Lisäksi Suomessa toimii nuorille suunnattuja valtakunnallisia tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita.

Nuorten tieto- ja neuvontapalvelut voivat käyttää asiointien tilastoimiseen maksuttomasti Koordinaatin ylläpitämää valtakunnallista Nutitilastot.fi-sovellusta. Sovellusta käytti vuoden 2015 lopussa yhteensä lähes 90 kuntaa, palvelua tai hanketta. Sillä kerättyjä tilastoja voidaan hyödyntää myös valtakunnallisesti. Alueilla, joilla toimii nuorten tieto- ja neuvontatyön aluekoordinaattori, voidaan tilastot koota myös alueellisesti.

Jotkin palveluista toimittavat tilastonsa erillisen kyselyn kautta. Tämä tarkoittaa Koordinaatissa manuaalista laskentaa näiden palveluiden osalta. Tästä syystä toimijoita kannustetaan käyttämään Nutitilastot.fi-sovellusta. Erikseen toimitetut tilastot voidaan huomioida palveluiden kansallisissa tilastoissa ainoastaan käyttäjien kokonaismäärissä, ei esimerkiksi yksityiskohtaisemmissa ja asiointia tarkemmin kuvaavissa tilastoissa.

Nuorten tieto- ja neuvontapalveluissa oli vuonna 2014 yhteensä 45 650 ja vuonna 2015 yhteensä 56 010 käyntikertaa (taulukko 1). Kyseiset luvut sisältävät **ainoastaan Nutitilastot.fi-sovelluksella kerätyt tilastot**.

Nutitilastot.fi-sovelluksella kerättyjä tilastoja tarkasteltaessa voidaan todeta, että vuodesta 2014 kasvu vuoteen 2015 verrattaessa on ollut 22,7 %. Kasvu selittyy pitkälti sillä, että nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden tilastointi on lisääntynyt ja tarkentunut vuosien 2014–2015 aikana. Kasvu selittää myös se, että nuorille suunnatut tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut tavoittavat nuoret yhä paremmin monialaisen ja -ammattillisen yhteistyön lisääntyessä.

Taulukko 1. Kaikki käyttäjät kuukausittain 2014 ja 2015

Kuukausi	Miehiä 2015	Miehiä 2014	Naisia 2015	Naisia 2014	Ei tiedossa 2015	Ei tiedossa 2014	Käyttäjää yhteensä 2015	Käyttäjää yhteensä 2014
Tammikuu	1659	1938	1741	1802	1104	318	4504	4058
Helmikuu	2224	2053	2185	1947	3749	667	8158	4667
Maaliskuu	2355	1728	2288	1624	2572	451	7215	3803
Huhtikuu	2123	2711	1930	2845	2026	1682	6079	7238
Toukokuu	1896	1839	1792	1721	1683	527	5371	4087
Kesäkuu	685	811	849	1072	640	530	2174	2413
Heinäkuu	530	226	636	232	116	17	1282	475
Elokuu	962	1292	1161	1231	1463	719	3586	3242
Syyskuu	1729	2171	2041	1878	577	305	4347	4354
Lokakuu	1298	1947	1284	1730	1676	709	4258	4386
Marraskuu	2085	2018	2241	2235	1135	375	5461	4628
Joulukuu	1613	1065	1436	1150	526	84	3575	2299
Yhteensä	19159	19799	19584	19467	17267	6384	56010	45650

Nuorten tieto- ja neuvontapalveluita yksilönä käyttävien nuorten ikäryhmiä tarkastellessa erottuvat selkeästi 16–17-vuotiaat ja 18–30-vuotiaat (taulukko 2). Vuonna 2014 palveluita käyttäneistä 32 % kuului ikäryhmään 16–17-vuotiaat. Ikäryhmään 18–30-vuotiaat kuului 37 %. Kun lasketaan vuosina 2014 ja 2015 nuorten tieto- ja neuvontapalveluissa asiointien nuorten ikäluokat 16–17-vuotiaat ja 18–30-vuotiaat yhteen, ne muodostavat kumpainkin vuonna lähes 60 % palveluissa asiointeista. Huomionarvoista on, että nuorten parissa toimivat sekä lasten ja nuorten huoltajat muodostavat huomattavan määrän yksilöasiointeista.

Suurta kasvua ”sukupuoli ei tiedossa” -kategorian kohdalla selittää se, että palveluissa on asiointu tai palvelut ovat kohdanneet huomattavasti enemmän nuoria ryhmissä vuoden 2015 aikana kuin vuonna 2014.

Ikäryhmä	Miehiä 2015	Miehiä 2014	Naisia 2015	Naisia 2014	Ei tiedossa 2015	Ei tiedossa 2014	Yhteensä 2015	Yhteensä 2014
12 v. ja nuorempi	75	101	238	150	25	28	338	279
13–15 v.	637	884	868	797	122	126	1627	1807
16–17 v.	1925	3910	1352	1646	101	122	3378	5678
18–30 v.	3541	2394	2966	2451	338	144	6845	4989
Nuorten parissa toimija/huoltaja	746	603	1493	1431	1352	56	3591	2090
Ei tiedossa	914	1300	1134	1025	859	215	2907	2540
Yhteensä	7838	9192	8051	7500	2797	691	18686	17383

Asiointi paikan päällä oli edelleen käytetyin yhteydenottotapa vuonna 2015, vaikka määrä edellisestä vuodesta onkin laskenut (taulukko 3). Vastaavasti puhelimen ja muiden eri sähköisten asiointikanavien käyttö on noussut vertailtaessa vuosia 2014 ja 2015. Sähköinen asiointi painottui pääasiassa kysy-vastaa -palveluihin ja sähköpostiin. Sähköpostien määrä on lähes kolminkertaistunut vuodesta 2014 vuoteen 2015.

Yhteydenottotapa	Miehiä 2015	Miehiä 2014	Naisia 2015	Naisia 2014	Ei tiedossa 2015	Ei tiedossa 2014	Henkilöä 2015	Henkilöä 2014
Asiointi paikan päällä	5843	7750	4820	4790	651	145	11314	12685
Puhelin	498	536	1143	1074	964	26	2605	1636
Kysy-vastaa/Pulmakulma	364	233	917	639	286	332	1567	1204
Sähköposti	442	183	295	379	671	22	1408	584
Pikaviestin (Chat, Some)	350	222	466	339	109	39	925	600
Jalkautuminen	190	199	192	149	24	70	406	418
Palvelun oma ryhmä	115	17	140	20	0	0	255	37
Nettilomake	36	52	78	110	92	57	206	219
Yhteensä	7838	9192	8051	7500	2797	691	18686	17383

Viisi kysytyintä aihealuetta kysyjien määrän mukaan olivat vuonna 2014 ja 2015 1) työ ja yrittäjyys, 2) hyvinvointi ja terveys, 3) vapaa-aika, 4) koulutus ja opiskelu sekä 5) ihmissuhteet ja seurustelu. Nämä viisi aihealuetta muodostivat 61 % kysytyimmistä aihealueista vuonna 2015 ja 68 % vuonna 2014. Vuonna 2014 "muu aihe" nousi viiden kysytyimmän aihealueen joukkoon, vaikka suurin osa sinne kirjatuihin kysymyksistä liittyi työhön ja yrittäjyyteen. Taulukkoa 4 tarkastellessa tulee huomioida, että sama asiointi on saattanut liittyä useampaan eri aihealueeseen, jolloin yhdellä asiointikerralla aihealuumerkintöjä on voinut tulla useita.

Taulukko 4. Kysyjien määrä aihealueittain (yksilöt) 2014 ja 2015								
Aihealue	Miehiä 2015	Miehiä 2014	Naisia 2015	Naisia 2014	Ei tiedossa 2015	Ei tiedossa 2014	Henkilöä 2015	Henkilöä 2014
Työ ja yrittäjyys	1340	1750	1706	2248	1188	127	4234	4125
Hyvinvointi ja terveys	731	393	908	809	1303	142	2942	1344
Vapaa-aika	616	617	592	633	1419	106	2627	1356
Koulutus ja opiskelu	769	525	732	751	1104	66	2605	1342
Ihmissuhteet ja seurustelu	409	264	394	389	992	76	1795	729
Oma talous	493	513	702	647	590	49	1785	1209
Kansalaisena	244	46	94	71	1184	5	1522	122
Netti ja media	171	121	62	130	1108	3	1341	254
Päihteet ja riippuvuudet	278	44	101	33	939	9	1318	86
Ympäristö ja kuluttaminen	99	6	20	14	1012	0	1131	20
Omaan kotiin	145	164	188	270	320	14	653	448
Liikenteen pelisäännöt	72	47	66	25	308	1	446	73
Ulkomaille	42	53	64	102	106	21	212	176
Muu aihe	236	880	346	808	60	43	642	1731
Yhteensä	5645	5423	5975	6930	11633	662	23253	13015

Nuorten tieto- ja neuvontapalvelut ovat voineet vuoden 2014 lopusta saakka tilastoida myös kysymysten määrän, joita yksi asiakas asiointinsa aikana eri aihealueista kysyy. Kun aihealueita tarkastellaan esitettyjen kysymysten määrän mukaan, olivat viisi kysytyintä aihealuetta: 1) vapaa-aika, 2) hyvinvointi ja terveys, 3) työ ja yrittäjyys, 4) kansalaisena sekä 5) koulutus ja opiskelu (taulukko 5 seuraavalla sivulla). Vuosien 2014 ja 2015 välillä ei voi tehdä vertailua, koska kysymysten määrää on tilastoitu vasta loppuvuodesta 2014.

Taulukko 5. Kysymysten määrä aihealueittain (yksilöt) 2014 ja 2015

Aihealue	Kysymyksiä yhteensä 2015	Kysymyksiä yhteensä 2014	Kysyjien määrä 2015	Kysyjien määrä 2014	Kysymyksiä per kysyjä 2015	Kysymyksiä per kysyjä 2014
Vapaa-aika	15360	1891	2627	1356	5,84	1,39
Hyvinvointi ja terveys	14010	2234	2942	1344	4,76	1,66
Työ ja yrittäjyys	13769	4340	4234	4125	3,25	1,05
Kansalaisena	12018	232	1522	122	7,89	1,90
Koulutus ja opiskelu	10787	1527	2605	1342	4,14	1,14
Netti ja media	10533	571	1341	254	7,85	2,24
Ihmissuhteet ja seurustelu	9784	958	1795	729	5,45	1,31
Päihteet ja riippuvuudet	9458	120	1318	86	7,17	1,40
Ympäristö ja kuluttaminen	9335	58	1131	20	8,25	2,9
Oma talous	5799	1367	1785	1209	3,24	1,13
Omaan kotiin	2815	588	653	448	4,31	1,31
Liikenteen pelisäännöt	2511	85	446	73	5,63	1,16
Ulkomaille	691	199	212	176	3,25	1,13
Muu aihe	842	1789	642	1731	1,31	1,03
Yhteensä	117712	15959	23253	13015	5,06	1,22

Nuorten tieto- ja neuvontapalvelut tarjoavat usein mahdollisuuden käyttää muun muassa tietokoneita ja kopiointi- sekä tulostuspalveluita. Myös vapaamuotoinen keskustelu ja oleskelu ovat mahdollisia useammissa palveluissa. Siten asioinnin tarkoitus voi olla muukin kuin kysymyksen esittäminen tai asiointi (taulukko 6).

Taulukko 6. Asioinnin tarkoitus (yksilöt) 2014 ja 2015

	Miehiä 2015	Miehiä 2014	Naisia 2015	Naisia 2014	Ei tiedossa 2015	Ei tiedossa 2014	Henkilöä 2015	Henkilöä 2014
Keskustelu	3732	3415	3044	2531	1384	140	8160	6086
Vapamuotoinen oleskelu	2559	3911	1046	1215	413	37	4018	5163
Asiakaspäätteen (tietokone) käyttö	2407	4458	1489	1752	100	6	3996	6216
Muu	890	963	1241	1092	674	61	2805	2116
Kopiointi, tulostaminen, skannaus, lipun osto	807	1160	928	902	129	0	1864	2062
Ajanvaraus	284	335	435	500	265	3	984	838
Tiedonhaku (esite, tietokone, kansio)	382	253	289	236	307	17	978	506
Ohjattu eteenpäin	375	291	492	380	56	46	923	717
Tutustuminen palveluun	228	215	363	262	211	68	802	545
Käynti ajanvarauksella	164	196	179	243	341	60	684	499
Lainaus (kirjasto, laite, jne.)	21	15	50	31	0	1	71	47
Lähetete	8	24	15	40	0	0	23	64
Yhteensä	11857	15236	9571	9184	3880	439	25308	24859

Nuorten tieto- ja neuvontapalveluissa käyvät ryhmät tai palveluiden ulkopuolella kohdattavat ryhmät muodostavat merkittävän osan palveluiden käyttäjistä vuosittain (taulukko 7). Vuonna 2014 palveluissa kirjattiin 1097 erilaista ryhmää. Vuonna 2015 määrä oli 1335. Henkilöitä erilaisissa ryhmissä oli vuonna 2014 yhteensä 28 055 ja vuonna 2015 yhteensä 38 306 (taulukko 8).

Taulukko 7. Ryhmien määrät kuukausittain 2014 ja 2015								
	Ammattilaisryhmä 2015	Ammattilaisryhmä 2014	Koulu-, opiskelija- tai nuorisoryhmä 2015	Koulu-, opiskelija- tai nuorisoryhmä 2014	Muu ryhmä 2015	Muu ryhmä 2014	Vertaistiedotusryhmä 2015	Vertaistiedotusryhmä 2014
Tammikuu	11	21	97	60	12	10	0	0
Helmikuu	16	20	105	84	30	22	1	0
Maaliskuu	12	30	99	78	34	9	3	0
Huhtikuu	11	40	87	77	36	13	0	0
Toukokuu	15	38	73	51	20	7	0	0
Kesäkuu	5	16	56	31	4	7	2	0
Heinäkuu	0	0	23	0	6	0	0	0
Elokuu	12	15	39	35	5	10	4	0
Syyskuu	24	31	91	84	13	17	2	0
Lokakuu	23	24	93	78	11	30	13	0
Marraskuu	29	9	91	62	22	29	11	0
Joulukuu	17	13	46	38	23	8	8	0
Yhteensä	175	257	900	678	216	162	44	0

Taulukko 8. Henkilöiden määrä ryhmissä 2014 ja 2015								
	Miehiä 2015	Miehiä 2014	Naisia 2015	Naisia 2014	Ei tiedossa 2015	Ei tiedossa 2014	Henkilöä 2015	Henkilöä 2014
Koulu-, opiskelija- tai nuorisoryhmä	8738	8264	8083	8018	9998	3809	26819	20091
Muu ryhmä	1545	684	1601	1053	3615	1735	6761	3472
Ammattilaisryhmä	967	1506	1765	2824	1562	162	4294	4492
Vertaistiedotusryhmä	132	0	291	0	9	0	432	0
Yhteensä	11382	10454	11740	11895	15184	5706	38306	28055

Koordinaatin toiminnan painopisteet ja toimenpiteet

Vuoden 2015 aikana keskustelua ja pohdintaa herättivät Ohjaamoiden perustaminen eri puolille Suomea ja erityisesti nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden rooli niissä.

Nuorten tieto- ja neuvontatyön hankkeiden sekä palveluiden määrä on pysynyt tasaisena eikä palveluiden määrän suhteen ole tapahtunut juurikaan muutosta. Kuntaliitosten aiheuttamat palveluiden yhdistämissuhteet helpottivat eikä niillä ollut enää kovin suurta vaikutusta palveluiden järjestämiseen paikallisesti tai alueellisesti.

Vuoden 2015 aikana keskustelua ja pohdintaa herättivät ensisijaisesti Ohjaamoiden perustaminen eri puolille Suomea ja nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden rooli niissä. Myös tästä syystä Koordinaatin laajentunut työkenttä ohjausalalla on lisännyt tuntuvasti työtehtävien määrää muun muassa erilaisina verkostotapaamisina, työryhmäjäsenyyksinä sekä seminaarialustuksina ja puheenvuoroina. Tehtävä ja uudenlainen yhteistyö on ollut innostavaa ja hedelmällistä, ja se on syventänyt entisestään Koordinaatin roolia asiantuntijaorganisaationa sekä yhteisen keskustelun tukijana.

Koordinaatin nuorille suunnatut valtakunnalliset verkkopalvelut vaativat aikaisempien vuosien tapaan paljon resursseja. Nuortenelämä.fi / Ungdomsliv.fi -palvelun lisäksi vuoden alussa lanseerattiin nuorten vaikuttamispalvelu Nuortenideat.fi / Ungsidéer.fi. Kumpaankin palveluun liittyi tekniseen toteutukseen ja päivitykseen, sisällöntuotantoon sekä ylläpitoon liittyviä tehtäviä. Nuortenideat.fi-palvelun kohdalla erityisesti palvelun lanseeraus, markkinointi, pilotointi ja toimijoiden koulutus vaativat odotettua suurempaa henkilöstöresursointia. Palvelun lanseerauskampanjan kilpailutus- ja suunnittelutyöt vaativat usean työntekijän työpanosta kevään aikana. Uudenlaisten markki-

nointikanavien (tv-mainonta, brändikasvot jne.) käyttö vaati niihin perehtymistä. Markkinointiin liittyvien asiantuntijapalveluiden hankinta vaati aikataulullisesti ennalta arvioitua pidempää panostusta.

Koordinaatin toimintasuunnitelmaa voitiin toteuttaa asetettujen painopisteiden avulla keskuksen tavoitteisiin ja tehtäviin, kansallisiin nuorisotyötä ja -politiikkaa ohjaaviin toimenpideohjelmiin sekä eurooppalaisiin nuorille suunnattua tiedotusta koskeviin suosituksiin ja linjauksiin suunnaten. Opetus- ja kulttuuriministeriön osallistava valmisteluprosessi uuden nuorisolain osalta piti myös Koordinaattia aktiivisena asian suhteen. Kommentointi, lausunnot sekä monet mielenkiintoiset keskustelut lain mahdollisesta sisällöstä siivittivät vuotta. Erityisesti kuntien toimijoita ja nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden järjestäjiä pohdituttivat nuorten palveluiden maininta tai mainitsemattomuus tulevassa laissa.

Vuoden 2015 painopisteet ja toimenpiteet määriteltiin pohjautuen Koordinaatin työntekijöiden kokoamiin tietoihin, ja vastaamaan kentän toimijoiden ammatillisiin tarpeisiin. Nuorten tieto- ja neuvontatyötä sekä nuorten verkkovaikuttamista käsittelevät sekä sitä sivuavat työryhmät ja Koordinaatin työntekijöiden asiantuntijatehtävät työryhmissä mahdollistivat painopisteiden kohdentamisen laajasta nuorisotyöllisestä ja yhteiskunnallisesta näkökulmasta.

Vuosittaisten painopisteiden tavoitteena on ollut saavuttaa kestäviä, pitkälle kantavia tuloksia ja vaikuttavuutta sekä suunnitelmallista palveluiden, välineiden ja menetelmien kehittämistä. Tuloksiin on pyritty hyvällä

yhteistyöllä kentän toimijoiden kanssa sekä sidosryhmäyhteistyöllä ja erilaisilla asiantuntijapalveluilla.

Vuoden 2015 painopisteet

Palveluiden arviointi, seuranta ja vaikuttavuus

Painopisteenä on ollut paikallisten ja alueellisten nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden sekä Koordinaatin oman toiminnan arviointi. Arvioinnin ja seurannan tavoite oli kehittää laatua kaikissa työmuotoon liittyvissä palveluissa ja prosesseissa sekä lisätä niiden läpinäkyvyyttä. Arviointityökaluja kehitettiin yhdessä kentän toimijoiden kanssa, erityisesti aluekoordinaattorien vetämissä vertais- ja itsearviointimallien sekä osaa-miskartan kehittämisen työryhmissä. Vaikuttavuuden arvioinnilla pyrittiin tuomaan näkyviin myös erilaisten palveluiden hyödyt, niin nuorten kuin yhteiskunnan näkökulmasta. Arvioinnissa osallistettiin myös nuoria palveluiden kohderyhmänä ja saatiin näin heidän kokemuksiinsa ja toiveitaan hyödynnettäväksi palveluiden kehittämisessä. Nuoria haastateltiin nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden merkityksestä ja vaikutuksesta heidän elämäänsä. Tieto hyödynnettiin osana laajempaa selvitystä ja tutkimusta.

Sidosryhmäyhteistyön kehittäminen

Sidosryhmäyhteistyön kehittämisen lähtökohtia oli tehdä nuorten tieto- ja neuvontapalveluita ja niiden tavoitteita tunnetuksi. Tavoitteena oli myös ehkäistä nuorille suunnattujen tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluiden mahdollisia päällekkäisyyksiä, erityisesti uusia toimintoja ja palveluita suunniteltaessa. Verkostoituminen, viestintä ja muut asiantuntijapalvelut edistivät sidosryhmäyhteistyötä.

Sidosryhmäyhteistyöllä oli mahdollista yhdistää resursseja, jakaa tietotaitoa, asettaa yhteisiä tavoitteita sekä edesauttaa palveluiden saatavuutta sekä saavutettavuutta. Tämä toteutui hyvin Nuorisotyön tunnusluku- jen verkostomainen kehittäminen -tutkimushankkeessa tehdyssä nuorisotyön ja toimialan arvioinnin kehittämistyössä, jossa Koordinaatti oli aktiivisesti mukana. Toinen merkittävä yhteistyö toteutui Kohtaamo-projektin kanssa, sillä Koordinaatin ja Kohtaamon yhteinen keskustelu nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden roolista osana Ohjaamoita selkeytti myös viestintää. Lisäksi sidosryhmäyhteistyötä tiivistettiin ja avattiin ohjausalan ammatillisiin oppilaitoksiin ja hankkeisiin sekä perustettuihin ja perusteilla olleisiin Ohjaamoihin.

Alueellinen kehittäminen

Koordinaatin toiminnan kehittäminen yhä vahvemmin myös alueellisesti oli verkostojen kehittymisen kannalta tärkeää. Niin nuorten tieto- ja neuvontatyössä kuin nuorten verkkovaikuttamisessakin keskeiset ydintoimijat ja -ryhmät löytyvät paikalliselta ja alueelliselta tasolta. Aluekoordinointimallin ja aluekoordinaattoreiden tehtäväkentän jatkuva kehittäminen ja laajentaminen myös maantieteellisesti mahdollisti Koordinaatin resurssien kohdentamista pysyvien ja vuosittaisten painopisteiden mukaisesti. Samalla mahdollistettiin tarvittavia ammatillisia tukipalveluja lähempänä kuntia ja järjestöjä.

Vuoden 2015 aikana aluekoordinoinnin osalta laajentamista tapahtui Kainuun alueelle, jossa ammatillisille lähitukipalveluille oli tarvetta ja toivetta. Hahmottelua uusien aluekoordinointialuiden perustamiseksi käytiin jonkin verran uusien toimijoiden kanssa ja myös tuettiin esiselvityshankkeen suunnittelussa. Uuden nuorisolain ja erityisesti palvelu- ja kehittämiskeskusten tehtävien ja roolin määrittelyn osalta oltiin hieman odottavalla kannalla, jonka vuoksi uusia aluekoordinointitahoja ei etsitty aktiivisesti.

Koulutus

Koulutuksella lisättiin nuorten tieto- ja neuvontatyöntekijöiden ja palveluita järjestävien tahojen osaamista ja ymmärrystä nuorten tieto- ja neuvontatyöstä. Kohdennetuilla koulutuksilla parannettiin myös työn ja palveluiden laatua sekä saatavuutta. Koulutukset lisäsivät nuorten tieto- ja neuvontatyön tunnettuutta myös niin sanotuilla ”valkoisilla alueilla”, joissa palveluita ei ole vielä saatavilla tai niiden tarvetta ei ole kartoitettu. Näille alueille tarvitaan kuitenkin vielä enemmän kohdennettua koulutusta ja konsultointia.

Vuoden aikana järjestetyt koulutukset nähtiin myös tärkeänä välineenä yhdistää paikallisia ja alueellisia, monialaisissa palvelupaikoissa työskenteleviä työntekijöitä. Tästä saatiin pitkin vuotta positiivista palautetta muun muassa Ohjaamoiden työntekijöiltä.

Koulutusten sisältösuunnittelussa pyrittiin ottamaan huomioon erityisesti nuorten osallistumisen mahdollisuudet palveluiden suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. Hyvien käytäntöjen jakaminen, myös eurooppalaisissa verkostoissa toteutetussa koulutusyhteistyössä, oli keskeisiä koulutuksen tavoitteita. Koordinaatti toteutti sopimuksellista yhteistyötä eri koulutusorganisaatioiden kanssa muun muassa olemalla mukana kumppanina tai osatoteuttajana valtakunnalli-

sissa koulutuksellisissa hankkeissa. Esimerkkinä tästä on Humanistisen ammattikorkeakoulun kanssa tehty ammatillinen nuorten tieto- ja neuvontatyön täydennyskoulutus 2014–2015, josta hyödynnettiin osa-alueita myös muissa Humakin koulutuskokonaisuuksissa.

Nuorille suunnatut palvelut

Nuorille suunnatut valtakunnalliset verkkopalvelut (Nuortenelämä.fi / Ungdomsliv.fi & Nuortenideat.fi / Ungasideer.fi) olivat keskeinen kokonaisuus Koordinaatin tehtäväkentässä. Palveluita tuotettiin suunnitelmallisesti yhteistyössä eri tahojen ja palveluntuottajien kanssa. Koordinaatin roolia ja tehtävää nuorille suunnattujen palveluiden tuottajana määriteltiin uudelleen vaikuttamispalvelu Nuortenideat.fi-palvelun kohdalla, joka lanseerattiin keväällä.

Nuorille suunnatuissa palveluissa kiinnitettiin huomiota toimenpiteisiin, jotka lisäsivät niiden tunnettuutta sekä arviointia. Näin palveluita voitiin ja voidaan tulevaisuudessakin kehittää yhä paremmin käyttäjien tarpeita vastaaviksi sekä vastata myös kuntatoimijoiden tarpeisiin niitä koskien.

Nuortenelämä.fi-palvelussa kehitettiin erityisesti paikallisia sovelluksia. Niistä saatiin hyviä kokemuksia vuoden aikana, jonka pohjalta kehittämistä jatketaan ja kannustetaan uusia toimijoita hyödyntämään sovelluksia vielä aktiivisemmin. Paikalliset sovellukset rakennettiin kansallisen palvelun pohjalle, hyödyntäen jo olemassa olevaa sisältöä ja tekniikkaa. Näin saatiin myös toivottua kustannustehokkuutta monin eri tavoin.

Nuorten toimitusten tapaamisten järjestämistä jatkettiin. Vuoden aikana toteutettiin nuorten toimittajapäivät Jyväskylässä ja Helsingissä yhteistyössä paikallisten toimijoiden ja nuorten toimitusten kanssa.

Asiantuntija- ja tukipalvelut

Koordinaatin asiantuntija- ja tukipalvelut tukevat toimijoita löytämään sopivimmat ratkaisut nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden tuottamiseksi. Asiantuntija- ja tukipalveluiden kohderyhminä huomioidaan myös nuorten verkkovaikuttamisen kehittämiseen liittyvät toimijat, ja heidän tuen tarpeensa. Toimijoiden ohjauksella ja neuvonnalla sekä alalla työskentelevien tietotaitoa ja yhteistyötä tukemalla Koordinaatti vahvistaa verkostojen toimintaa sekä yhteisöllistä kehittämistä.

Asiantuntija- ja tukipalveluita ovat muun muassa koulutukset, konsultointi, kehittämishankkeet ja viestintä sekä erilaiset verkkoperustaiset palvelut ammatti-

laisille ja nuorille.

Aluekoordinointi

Aluekoordinaattorit tuottavat ammatillisia lähituki-palveluita nuorten tieto- ja neuvontatyön alueellisille toimijoille. He ovat tukena työssä, verkostoitumisessa sekä tieto- ja neuvontatyön kehittämisessä. Aluekoordinaattorit tukevat ja edistävät myös nuorten osallistumista ja kuulemista yhdessä alueen toimijoiden kanssa. Aluekoordinaattoreita on kolme ja he työskentelevät Oulussa, Vaasassa ja Kuopiossa.

Nuorten tieto- ja neuvontatyön aluekoordinoimalla pyritään varmistamaan työntekijöille mahdollisuus yhteisölliseen vuoropuheluun ja kehittämiseen. Samalla varmistetaan tarvittavaa tilaa ammatillisen tietotaidon vaihtamiselle ja erityisesti vertaistuelle. Aluekoordinoinnin keskeinen päämäärä on nuorten tieto- ja neuvontatyön hankkeissa kehitettyjen toimintojen juurruttaminen osaksi kuntien nuorisotyön palveluita. Hankkeiden toteutuksen jälkeen ei useinkaan ole riittävästi resursseja tai osaamista arvioida saatuja kokemuksia eikä siten viedä hyviä käytäntöjä osaksi pysyviä toimintoja ja palveluita. Usein hankkeissa tuotetut tulokset jäävät hanketoimijoiden ja -organisaation omaisuudeksi.

Aluekoordinoinnin kehittäminen alkoi pilottihankkeena vuonna 2011 Oulun seudulla. Tavoite on ollut ja on yhä edelleen uusien yhteisten käytäntöjen kehittäminen ja niiden hyödyntäminen nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden saatavuuden ja laadukkuuden kehittämisessä. Tuotettua ja kerättyä tietoa voivat hyödyntää myös rahoittajat sekä nuorisopalveluita tuottavat tahot päätöksenteon pohjana.

Aluekoordinaattoreilla on ollut kuluneena toimintakautena erityisen tärkeä tehtävä tehdä näkyväksi nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden roolia osana matalan kynnyksen monialaisia palvelukokonaisuuksia, kuten Ohjaamoita. Heidän tehtävänä on ollut edistää keskustelua nuorille suunnattujen TNO-palveluiden yhteistyöstä sekä verkostoitumisesta. Vuonna 2015 aluekoordinaattorit toteuttivat säännöllisesti alueellisia ja paikallisia nuorten tieto- ja neuvontatyön koulutuksia sekä vetivät erilaisia kehittämisryhmiä. Aluekoordinoimallinen arviointi toteutetaan vuoden 2016 aikana.

Oulun seutu, Oulunkaari ja Kainuu

Oulun seudun ja Kainuun nuorten tieto- ja neuvontatyön aluekoordinoimintialueeseen kuului vuonna 2015 yhteensä 20 kuntaa ja kolme verkkoperustaista nuorten tieto- ja neuvontapalvelua. Vuoden 2015 lopussa alueel-

la asui 13–29-vuotiaita nuoria 71 580 (Tilastokeskus.fi).

Aluekoordinoinnin lähitukipalveluita toteutettiin muun muassa koulutusten kautta ja kuntakäynneillä, joissa sisältöinä olivat hankeneuvonta, nuorten tieto- ja neuvontatyön perusteet sekä kunnan nuorten tieto- ja neuvontatyön verkkopalvelun suunnittelu ja kehittäminen. Edellisten vuosien tapaan palveluiden yhteistä kehittämistä ja toiminnan suunnittelua toteutettiin toimijoiden ja nuorten tapaamisissa, sekä kasvotusten että verkossa. Alueen sisäisessä viestinnässä otettiin käyttöön eri sosiaalisen median kanavia niin toimijoiden kesken kuin nuorten kanssa viestittäessä.

Yksi kuluneen vuoden tavoitteista oli aluekoordinoinnin laajentaminen Kainuun kuntiin. Yhteinen toiminnan suunnittelu ja tarvittavien tukipalveluiden kartoittaminen aloitettiin vuoden aikana. Kainuun kunnissa otettiin käyttöön verkkokokousympäristö, jota hyödyntäen toiminnan suunnittelu sekä kuntien tarpeiden kartoittaminen käynnistettiin. Vuoden aikana alueen toimijat kokoontuivat säännöllisesti keskustelemaan ja suunnittelemaan yhteistä toimintaa.

Oulun seudulla yhteisen toiminnan kohteena oli nuorten alueellisen toimintamallin kehittäminen. Suunnittelussa huomioitiin nuorten mahdollisuudet olla mukana palveluiden kehittämisessä. Nuoret osallistuvat yhteisiin suunnittelutapaamisiin Oulussa, Pudasjärvellä ja Kokkolassa. Tapaamisiin osallistui yhteensä 48 eri nuorta alueen yhdeksästä kunnasta. Aluekoordinaattorin rooli yhteisessä suunnittelussa oli toimintaa organisoiva ja alueen toimijoiden toimintaa tukeva.

Valtakunnallisessa osaamiskarttatyöryhmässä laadittiin aluekoordinaattorin johdolla osaamiskartta-aineisto nuorten tieto- ja neuvontatyön toimijoille. Osaamiskarttaa arvioitiin ja testattiin Nuorten tieto- ja neuvontatyön kehittämispäivillä sekä työmuodon parissa pitkään työskennelleiden toimesta. Osaamiskartta valmistuu nuorten tieto- ja neuvontatyön verkoston toimijoiden käyttöön vuoden 2016 aikana.

Alueella kehitettiin myös uusia koulutuskokonaisuuksia. Aluekoordinaattori sekä oululaisen Nuorten tieto- ja neuvontakeskus Napin ja Oulun Tyttöjen ja Poikien Talojen toimijat kehittivät yhteistyössä koulutuskokonaisuuden "Sukupuolisensitiivinen työote nuorten tieto- ja neuvontatyössä" Oulun seudun ammattikorkeakouluun 3 opintopisteen kokonaisuudeksi. Pilottikoulutus toteutettiin vuoden 2016 keväällä.

Nuorille mahdollistettiin koulutusta palveluiden arvioinnista, nuorten tieto- ja neuvontatyön verkkopalveluista sekä terveyteen liittyvistä aiheista.

Toiminnassa keskeistä oli nuorten toiminnan kehittäminen ja sitä kautta palveluiden laadun parantami-

nen. Kainuussa aluekoordinointiyhteistyö pääsi hyvin alkuun ja toimintamalli tulee löytämään omat toteutus- tapansa. Yhteistyö muiden aluekoordinaattoreiden ja Koordinaatin kanssa oli aktiivista vuonna 2015.

Etelä- ja Pohjois-Savo

Nuorten tieto- ja neuvontatyön aluekoordinointi Savossa kattoi vuonna 2015 kaikki Etelä- ja Pohjois-Savon 33 kuntaa. Alueella on myös verkkoperustaisen nuorten tieto- ja neuvontatyön Point.fi-verkosto, jossa oli mukana 17 kuntaa. Nuorten tieto- ja neuvontapisteitä Savossa on yhdeksällä paikkakunnalla, joista neljällä paikkakunnalla on Ohjaamo. Savossa on 13 kuntaa, joista ei löydy nimettyä nuorten tieto- ja neuvontapalvelua. 13–29-vuotiaita nuoria oli 73 816 vuonna 2015.

Ohjaamo-toiminta käynnistyi neljällä paikkakunnalla Savossa. Tämä herätti paljon keskustelua toimintojen ja palveluiden organisoimisesta. Aluekoordinaattori saattoi toimijoita yhteen ja vei hyviä käytänteitä heidän tietoonsa. Ohjaamoihin tarjottiin sisäistä koulutusta nuorten tieto- ja neuvontatyöstä.

Verkkotyön vahvistaminen Point-työskentelyn kautta on näkynyt myös aluekoordinoinnissa. Kuluneena vuonna keskityttiin erityisesti nuorten tuotosten tekemiseen ja julkaisuun. Verken kanssa järjestettiin yhteistyössä työpajoja nuorille valokuvaamisesta, tubettamisesta, vloggaamisesta sekä podcastien tekemisestä. Tämän lisäksi aluekoordinaattori on tukenut verkkovastaamiseen liittyvää työskentelyä.

Keväällä 2015 toteutettiin nuorten tieto- ja neuvontatyön laatutyöskentelyyn keskittyvä opintovierailu Belgiaan Savon aluekoordinoinnin hallinnoimana. Opintomatalla vahvistettiin yhteyttä eurooppalaiseen nuorten tieto- ja neuvontatyön verkostoon ja saatiin hyviä käytännön vinkkejä. Opintomatkan jälkeen Savoontyö syntyi oma nuorten tieto- ja neuvontatyöntekijöistä koostuva ”matkaryhmä”, joka aloitti seuraavan kansainvälisen projektin valmistelun.

Vuoden 2015 aikana Savon aluekoordinaattorin johdolla lähdettiin työstämään nuorten tieto- ja neuvontatyöhön soveltuvaa peliä, johon on koottu palveluihin usein tulleita kysymyksiä. Peliä on työstetty hiljalleen eteenpäin ja pohdittu, millainen pelimuoto sopisi nuorille.

Vuoden aikana aluekoordinaattori teki kymmeniä kuntakäynnejä. Kuntakäynnit ovat lähitukipalvelua alueen paikallisille toimijoille. Tarkoituksena on kehittää paikallisia palveluita ja suunnitella tulevia toimintoja. Kuntakäynnit tukevat muissa viestimisissä käytyä kommunikaatiota. Kuntakäyntien lisäksi alueella on järjestetty koulutuksia toimijoiden toiveiden mukaisesti.

Keski-Pohjanmaa, Pohjanmaa ja Etelä-Pohjanmaa

Keskeisinä painopistealueina kuluneella toimintakaudella Keski-Pohjanmaan, Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan alueella ovat olleet etsivän nuorisotyön ja nuorten tieto- ja neuvontatyöntekijöiden yhteistyön tiivistäminen ja työn rajapintojen löytäminen sekä nuorten tieto- ja neuvontatyöntekijöiden ja nuoriso-ohjaajien yhteistyön tiivistäminen. Tähän on pyritty tarjoamalla ja järjestämällä Jimmy – nuorille suunnatun tiedon välittäjä -koulutuksia.

Nuorten tieto- ja neuvontatyön vertais- ja itsearviointimallien jatkotyöstäminen oli keskeinen osa toimintakautta. Mallien kriteerit ja tasokuvaukset valmistuivat loppukeväästä, jonka jälkeen mallia testattiin Savon ja Pohjanmaan sekä Oulun nuorten tieto- ja neuvontapalveluissa. Testausten jälkeen mallin kriteereitä ja tasokuvauksia tarkistettiin, jonka jälkeen malli on ollut käytettävissä. Koska kyseessä on nuorten tieto- ja neuvontapalveluille uusi arviointityökalu, järjestetään mallin käyttöön koulutuksia. Vertais- ja itsearviointimallit tulevat saamaan jatkoa nuorille suunnatusta arviointimallista, jonka työstäminen aloitettiin keväällä 2015.

Keski-Pohjanmaan, Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan alueeseen kuuluu 40 kuntaa, joista 33:ssa on nuorten tieto- ja neuvontapalvelu. Painopistealueiden lisäksi toimintakausi on koostunut kuntakäynneistä ja neuvotteluista nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden järjestämisestä niissä kunnissa, joissa palvelua ei vielä ole. Haasteena on edelleen uusien palveluiden osalta kuntien huono taloudellinen tilanne ja säästötoimenpiteet.

Tietoisuutta nuorten tieto- ja neuvontapalveluista on pyritty lisäämään osallistumalla muun muassa Elinikäisen ohjauksen ryhmiin Keski-Pohjanmaalla ja Pohjanmaalla. Pohjanmaan osalta aluekoordinointi on ollut mukana myös hakemusvaiheessa uuden Ohjaamon luomisessa. Ohjaamo kattaa koko Pohjanmaan alueen.

Keskeinen saavutus toimintakauden aikana oli Keski-Pohjanmaan, Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan aluekoordinoinnin saaminen Pohjanmaan maakuntaohjelman toimenpidesuunnitelmaan kaudelle 2015–2016. Tämä tulee omalta osaltaan edistämään alueella tietoisuutta nuorten tieto- ja neuvontapalveluista.

Viestintä ja markkinointi

Koordinaatin viestintä ja markkinointi tukevat ja tuovat esille nuorten tieto- ja neuvontatyön paikallisten toimijoiden työtä sekä lisäävät työmuodon yleistä tunnettua. Viestinnän ja markkinoinnin välineitä ovat valtakunnalliset verkkopalvelut ammattilaisille ja

nuorille, uutiskirjeet, yhteisöpalvelut, julkaisut sekä erilaiset markkinointimateriaalit ja -kampanjat.

Vuonna 2015 käynnistyi Koordinaatin laajemman viestintäsuunnitelman tekeminen. Ensimmäisenä osuutena laadittiin suunnitelma eri yhteisöpalveluiden sisällöntuotannon periaatteista ja vastuista. Viestintäsuunnitelmaa ei vielä vuoden 2015 aikana saatu täysin valmiiksi, sillä viestinnästä vastaavan suunnittelijan työresurssia käytettiin suunniteltua enemmän nuorten tieto- ja neuvontatyön julkaisun toimittamiseen. Viestintäsuunnitelman työstäminen jatkuu vuonna 2016.

Koordinaatti.fi

Koordinaatti.fi on nuorille suunnatun tieto-, neuvonta- ja ohjaustyön parissa työskenteleville sekä alaa opettaville ja opiskeleville suunnattu Koordinaatin verkkopalvelu. Vuonna 2015 palvelussa julkaistiin ajankohtaisia uutisia viikoittain sekä Puheenvuoro-artikkeleita eri asiantuntijoilta keskimäärin kerran kuukaudessa. Kentän toimijat julkaisivat omia ajankohtaisia uutisiaan ja palveluesittelyitä Keskipisteessä-palstalla. Koulutus- ja tapahtumakalenteriin koottiin Koordinaatin, nuorten tieto- ja neuvontatyön aluekoordinaattoreiden sekä Nuortenideat.fi-vaikuttamispalvelun koulutukset ja seminaarit ilmoittautumislomakkeineen. Koordinaatin blogia julkaistiin viikoittain. Materiaalipankkiin lisättiin vuoden aikana erityisesti Nuortenideat.fi ja Nuortenelämä.fi -palveluihin liittyvää uutta tuki- ja markkinointimateriaalia.

Koordinaatti.fi:hin linkittyvää yhteisöllisen sisällöntuotannon wikiä Sisältölabraa hyödynnettiin vuoden mittaan esimerkiksi nuorten tieto- ja neuvontatyön julkaisun sekä koulutussisältöjen ja -materiaalien työstämisessä.

Koordinaatti.fi:tä kehitettiin vuoden aikana tuomalla sinne muutamia uusia osioita ja parantamalla joidenkin olemassa olevien toiminnallisuuksia sekä ulkoasua. Muutokset näkyivät selkeimmin etusivulla, jonne tuotiin uusina nostoina muun muassa nuorten tieto- ja neuvontatyön hankepankki, uutiskirjeiden tilaus, sosiaalisen median kanavien syötteet sekä aluekoordinoinnin oma osio. Joidenkin osioiden paikkaa etusivulla vaihdettiin näkyvyyden parantamiseksi. Palvelusta työstettiin myös mobiiliversiota vuoden aikana, se julkaistiin vuoden 2016 alussa.

www.koordinaatti.fi

Uutiskirjeet ja tiedotteet

Nuorten tieto- ja neuvontatyön toimijoille suunnattua Koordinaatti-uutiskirjettä julkaistiin kahden viikon välein, vuoden aikana yhteensä 20 kertaa. Uutiskirje lähetettiin sähköpostitse sen tilanneille sekä julkaistiin verkon kautta eri kanavissa. Uutiskirjeen sähköpostilistalla on reilut 530 tilaajaa.

Koordinaatti julkaisee myös Nuortenideat.fi-palvelusta kuukausittain uutiskirjeen, joka on suunnattu vaikuttamispalvelua käyttäville ja siitä kiinnostuneille toimijoille. Uutiskirjeen tilaajia on reilut 300.

Nutitilastot.fi-uutiskirje lähetetään tarpeen mukaan muutaman kerran vuodessa tilastointisovellusta käyttäville henkilöille. Siihen kootaan palvelua koskevat päivivitykset ja muut ajankohtaiset asiat.

www.koordinaatti.fi/uutiskirjeet

Valtakunnallisen mediaviestinnän tueksi otettiin käyttöön keväällä ePressi-tiedotejakelupalvelu. Sen kautta lähetettiin 8 valtakunnallista mediatiedotetta, joista valtaosa liittyi Nuortenideat.fi-vaikuttamispalveluun ja sen lanseeraukseen. Palvelun kautta tavoitettiin paitsi eri medioiden edustajia, myös poliittisia päättäjiä kunta- ja valtakunnan tasolla.

Yhteisöpalvelut

Eri yhteisöpalveluiden entistä suunnitelmallisempaan hyödyntämisen varmistamiseksi laadittiin palvelukohdainen suunnitelma osana Koordinaatin laajempaa viestintäsuunnitelmaa. Yhteisöpalveluita koskevaan osioon on koottu kanavittain kohderyhmät, vastuuhenkilö Koordinaatissa, kanavan käyttötarkoitus, sisällöntuotannon periaatteet sekä julkaisujen tavoitemäärät ja niissä käytettävät tunnisteet.

Koordinaatilla oli Facebookissa kolme ylläpidettävää sivua sekä kaksi ryhmää. Koordinaatin Facebook-sivun lisäksi Nuortenelämä.fi ja Nuortenideat.fi -palveluille oli omat sivunsa. Syksyllä perustettiin Facebook-ryhmä nuorten tieto- ja neuvontatyön palveluverkoston toimijoille keskustelua ja vertaistukea varten. Aloite ryhmän perustamiselle tuli kentältä. Jo aiemmin perustettua ryhmää nuorten toimituksille hyödynnettiin suunnittelussa ja keskustelussa toimitusten tapaamisiin liittyen.

Facebookin lisäksi Koordinaatilla, Nuortenelämä.fi:llä ja Nuortenideat.fi:llä on profiilit Twitterissä, Instagramissa ja YouTubessa.

Linkit kaikkiin yhteisöpalveluihin:

www.koordinaatti.fi/viestinta.

Julkaisut ja artikkelit

Julkaisuutuotannossa keskityttiin nuorten tieto- ja neuvontatyön uuden julkaisun työstämiseen. **Koordinaatit nuorten tieto- ja neuvontatyöhön - Suuntaviivoja ammatilliseen osaamiseen** on suunnattu nuorten tieto-, neuvonta- ja ohjaustyön ammattilaisille sekä alaa opettaville ja opiskeleville. Sitä tehtiin yhteistyössä Humanistisen ammattikorkeakoulun (Humak) kanssa. Koordinaatin kehittämispäälliköllä ja viestinnästä vastaavalla suunnittelijalla oli julkaisun toimituksellinen vastuu. Koordinaatin muut työntekijät tuottivat kirjaan asiantuntija-artikkeleita. Kirja julkaistiin alkukeväästä 2016. Verkkoversio on ladattavissa osoitteessa www.koordinaatti.fi/julkaisut.

Aluekoordinaattoreiden toimesta käynnistettiin kahden nuorten tieto- ja neuvontatyön laatuun liittyvän julkaisun työstäminen. Kentän toimijoiden työkaluiksi tarkoitettujen vertais- ja itsearviointimallien sekä osaamiskartan julkaisujen työstäminen jatkuu ja ne julkaistaan vuoden 2016 aikana Koordinaatin tuella.

Koordinaatin kehittämispäällikkö Jaana Fedotoffin kirjoitus **Tieto, avoimuus ja luottamus – yhdenvertainen työllistyminen** julkaistiin Sosped säätiön Mielettöntä valoa -blogissa 19. toukokuuta. Kirjoituksessa käsiteltiin nuorten työllistymistä yhdenvertaisuuslain näkökulmasta. Kirjoitus löytyy toimintakertomuksen lopusta liitteenä.

Nuortenideat.fi-vaikuttamispalvelusta sekä demokraatiakasvatuksesta tuotettiin opas **Sinä olet demokraatiakasvattaja**, johon hankittiin sisällöntuotanto kahdelta ulkopuoliselta asiantuntijalta. Opas julkaistiin tammikuussa 2016 ja sen sähköinen versio on ladattavissa osoitteessa www.koordinaatti.fi/demokratiaopas.

Nuortenideat.fi-palvelusta julkaistiin artikkeli Nuorisotyö-lehdessä 6-7/2015 otsikolla **Nuorten ideat esiin**. Artikkelin liittyi kansainväliseen nuorten osallistumista ja vaikuttamista käsittelevään seminaariin, joka järjestettiin Budapestissa 14.-16.9.2015 (Symposium on Youth Participation in a Digitalised World).

Markkinointi ja kampanjat

Markkinointiviestinnällisiä resursseja keskitettiin vuoden aikana Nuortenideat.fi-palvelun lanseeraukseen ja valtakunnalliseen markkinointikampanjaan. Lisäksi Nuortenelämä.fi-palvelusta tuotettiin materiaaleja paikallisten toimijoiden ja palvelun paikallissovellusta käyttävien markkinointiin tueksi.

Nuorille suunnattuja palveluita markkinointiin näyttelypisteillä eri tapahtumissa vuoden mittaan. Nuortenelämä.fi oli esillä Inarissa järjestetyssä Elämän Road Show -tapahtumassa tammikuussa sekä Lapin

alueellisilla nuorisotyön päivillä (KLÄPPI 2015) ja Oulun nuorten vaikuttajapäivillä lokakuussa. Nuortenideat.fi-palvelua esiteltiin toiminnallisilla näyttelypisteillä muun muassa Nuorisotyöpäivillä Seinäjoella huhtikuussa.

Nuortelämä.fi

Nuortelämä.fi/Ungdomsliv.fi on Koordinaatin tuottama ja ylläpitämä valtakunnallinen, kaksikielinen verkkopalvelu nuorille. Vuonna 2013 avatun palvelun tavoitteena on tuottaa nuorten yksilöllisiin tiedontarpeisiin vastaavaa laadukasta tietoa, neuvontaa ja ohjausta elämän eri tilanteisiin. Tavoitteena on myös ohjata nuorta löytämään häntä lähellä sijaitsevat paikalliset ja alueelliset nuorten tieto- ja neuvontapalvelut. Nuortelämä.fi toimii nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden valtakunnallisen markkinoinnin välineenä.

Nuortelämä.fi-palvelu sai S-ryhmän Jollas-Säätiön nuorisorahaston stipendin vuonna 2015. Perusteluina olivat muun muassa se, että Nuortelämä.fi:n tavoitteena on edistää monipuolisesti nuorten elämänhallintaa ja että palvelusta löytyy monipuolista opastusta liittyen nuorten elämän eri osa-alueisiin, kuten terveyteen, kuluttamiseen, koulutukseen sekä yrittäjyyteen ja työhön.

www.nuortelämä.fi
www.ungdomsliv.fi

Palvelun toimintaperiaatteet

Nuortelämä.fi/Ungdomsliv.fi -verkkopalveluissa nuorella on mahdollisuus hakea tietoa itsenäisesti tai esittää kysymyksiä mieltä askarruttavista asioista. Verkkopalvelussa tarjottu tieto on ajantasaista, luotettavaa ja nuorten tiedontarpeista lähtevää. Nuorten esittämiin kysymyksiin vastaavat nuorten tieto- ja neuvontatyön ammattilaiset sekä ulkopuoliset asiantuntijat. Kysymyksiä voi esittää joko Kysyttävää-palstan kautta tai reaaliaikaisesti chatissa.

Nuortelämä.fi:n keskeinen toimintaperiaate on tarjota yksi osoite, jonka kautta voidaan tehdä nuorten tieto- ja neuvontatyötä tunnetuksi sekä ohjata nuoret asiakkaat paikallisten palveluiden piiriin. Palvelun tietosisällöt on tuotettu kansallisesta näkökulmasta ja ne ovat vapaasti käytettävissä myös paikallisia ja alueellisia nuorten tieto- ja neuvontapalveluita tuottaville tahoille. Nuortelämä.fi:n pitkän aikavälin tavoitteena on kansallisten, alueellisten ja paikallisten resurssien järjevä hyödyntäminen, yhdistäminen ja yhteisöllinen käyttö.

Nuortelämä.fi-palvelusta on mahdollista toteuttaa

sovelluksia paikallisissa ja alueellisissa palveluissa. Vuonna 2015 avattiin paikallisen tason sovellus Vihdin nuorisopalveluille (www.nuortelämä.fi/vihti).

Kysyttävää-palstasta julkaistiin iframe (Inline Frame Element). Sen voi upottaa HTML-koodilla osaksi muun muassa nuorten tieto- ja neuvontatyön verkkopalvelua. Tällöin verkkosivulla näkyvät Kysyttävää-palstan viimeisimmät kysymykset ja sen kautta pääsee esittämään kysymyksiä. Iframesta löytyy myös ruotsinkielinen versio.

Käyttäjämäärät vuonna 2015

Verkkopalvelu kokonaisuudessaan

Istunnot: 66 843

Käyttäjät: 55 001

Sivujen katselut: 139 451

Kysyttävää-palsta

Kysymyksiä: 554

Kysytyimmät aihealueet: hyvinvointi ja terveys sekä ihmissuhteet ja seurustelu

Chat

Päivystysluonteisia chatteja: 49

Chateissa käydään yksityisiä keskusteluja nuorten kanssa, jolloin yksittäisten keskusteluiden lukumäärä on suhteellisen pieni. Yhden nuoren kanssa käytävä keskustelu saattaa kuitenkin ajallisesti olla pitkäkestoinen.

Kaikissa Nuortelämä.fi-palvelun käyttäjätaloissa on tapahtunut selkeää kasvua edellisvuoteen verrattuna.

Palvelun sisällöt

Elävää elämää on Koordinaatin, verkoston ja yhteistyötahojen kanssa koostettu tietopankki, joka sisältää tietoa kahdestatoista nuorten elämään liittyvästä aihealueesta. Aihealueet koostuvat artikkeleista sekä hyödyllisiksi ja luotettaviksi arvioituista linkeistä.

Kysyttävää on nuorille suunnattu kysy-vastaa-palsta, jossa kysymyksiin vastaavat nuorten tieto- ja neuvontatyön ammattilaiset sekä eri alojen asiantuntijat. Kysyttävää-palstalla on vastaajien verkosto, joka rakentuu moniammatillisen yhteistyön pohjalta.

Ihmiset & osoitteet kokoaa yhteen paikallisten, alueellisten ja valtakunnallisten nuorille suunnattujen tieto- ja neuvontapalveluiden yhteystiedot.

Tuki- ja kriisipalvelut sisältää tiedot nuorille suunnatuista tuki- ja kriisipalveluista, joita tarjotaan verkossa,

puhelimitse tai kasvotusten.

Nuorten äänitorvi on kanava, jonka kautta nuoret ja nuorten toimitukset saavat omalle mediatuotannolleen näkyvyyttä. Nuorten äänitorvessa julkaistaan nuorten tekemiä artikkeleita, blogikirjoituksia, videoita ja podcasteja.

Chat tarjoaa nuorille mahdollisuuden keskustella toistensa tai nuorten tieto- ja neuvontatyötä tekevien ammattilaisten kanssa. Nuorille järjestetään yksilö- ja ryhmächateja.

Ajankohtaista-osiosta löytyvät ajankohtaiset asiat ja uutiset nuorille.

Kalenteri kokoaa tietoja nuorille suunnatuista tilaisuuksista ja tapahtumista valtakunnallisesti.

Kampanjat-osiossa nostetaan esiin nuorille suunnattuja ajankohtaisia kampanjoita ja palveluita.

Banneripaikat tarjoavat näkyvyyttä nuorille suunnatuille palveluille sekä yhteistyökumppaneille ja sidosryhmille.

Yhteistyö ja viestintä

Nuortelämä.fi-palvelun sisältöjen tuottamisessa tehdään yhteistyötä eri tahojen kanssa. Elävää elämä -tietoa alueiden sisältöjä ovat olleet mukana tuottamassa muun muassa Liikenneturva, Nuorisosasuntoliitto ja Mediakasvatusseura.

Nuorten toimitusten blogikirjoituksia, videoita, artikkeleita sekä podcasteja julkaistiin Nuorten äänitorvessa säännöllisesti. Useat paikalliset nuorten toimitukset hyödynsivät Nuorten äänitorvea julkaisukanavana levittääkseen mediatuotantoaan laajemmalle yleisölle.

Kysyttävää-palstan vastaajaverkostossa tehtiin moniammatillista yhteistyötä. Vastaajaverkosto laajeni vuoden aikana useilla henkilöillä. Joillakin paikkakunnilla on muodostettu myös oma paikallinen vastaajaverkosto. Verkostossa on eri alojen asiantuntijoita vastaamaassa nuorten kysymyksiin.

Nuortelämä.fi hyödyntää markkinoinnissa sekä viestinnässä sosiaalisen median kanavia. Kanavilla julkaistaan myös muiden toimijoiden nuorille suunnattua sisältöä. Some-kanavien käyttäjämäärät ovat kasvaneet ja maksettua mainontaa niissä on hyödynnetty vuoden aikana muun muassa Mediataitoviikon DIY-videokilpailua markkinoitaessa.

Nuortelämä.fi:stä tehtiin Koordinaatin tilauksesta opinnäytetyö Oulun ammattikorkeakoulun Liiketalouden yksikössä. Opiskelija Henna Karjalaisen opinnäytetyön aiheena oli Nuoren tavoittaminen sosiaalisessa mediassa – Case: Nuortelämä.fi. Aineiston keräämiseksi opiskelija toteutti verkkokyselyn nuorille, jota välitettiin muun muassa Nuortelämä.fi:n ja eri

sosiaalisen median kanavien kautta. Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää nuorten käyttämät sosiaalisen median kanavat, miten nuoret käyttävät sosiaalista mediaa ja mitkä aihealueet heitä siellä kiinnostavat. Opinnäytetyön tuloksia on hyödynnetty palvelun markkinoinnissa ja viestinnässä.

Nuortenideat.fi

Oikeusministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö ja Koordinaatti ovat yhteistyössä nuorten ja nuorisotalan toimijoiden kanssa kehittäneet Nuortenideat.fi-palvelun, joka julkaistiin vuoden 2015 alussa. Vaikuttamispalvelua pilotoitiin keväällä 2015 ja tuolloin käynnistettiin myös palvelun markkinointikampanjan suunnittelu ja toteutus. Nuortenideat.fi on osa oikeusministeriön demokratiapalveluita verkossa. Palvelun avulla on mahdollista vastata lakien ja erilaisten suositusten vaatimukseen lasten vaikuttamisen ja osallistumisen mahdollistamisesta ja edistämisestä.

Nuorten parissa toimijoille Nuortenideat.fi tarjoaa välineen tukea ja edistää nuorten vaikuttamistaitojen kehittymistä sekä kuulla heidän ideoitaan, aloitteitaan ja mielipiteitään. Oman organisaatiosivunsa vaikuttamispalveluun voivat avata esimerkiksi kunnat, koulut, järjestöt ja nuorten vaikuttajaryhmät. Oma sivu varmistaa, että nuorten kyseiselle taholle esittämät ideat voidaan koota sen alle, jolloin ideat tulevat paremmin näkyviksi ja nuoret löytävät ne helposti samasta paikasta.

Vaikuttamispalvelu tarjoaa nuorille mahdollisuuden seurata päätöksentekoa ja ideoiden etenemistä. Palvelua voidaan hyödyntää demokratiakasvatuksen välineenä esimerkiksi oppitunneilla tai järjestöjen toiminnassa. Matala kynnys osallistua varmistaa, että nuorten ääni pääsee kuuluviin ja heidän mielipiteitään kuullaan. Keskeisenä asiana on edistää nuorten taitoja ja kykyä osallistua ja vaikuttaa, ja tarjota heille positiivisia onnistumisen kokemuksia.

Käyttäjämäärät vuonna 2015

istunnot 30 932
käyttäjät 21 073
sivun katselut 134 574
ideoiden määrä 323
organisaatiot 59
rekisteröityneet käyttäjät 526

www.nuortenideat.fi

www.ungasideer.fi

Nuorten toimitukset

Koordinaatti järjesti nuorten toimitusten valtakunnallisen tapaamisen ensimmäisen kerran syksyllä 2014. Tapaamisissa nuorten toimitukset verkostoituvat ja tapaavat muiden toimitusten nuoria ympäri Suomea. Lisäksi tapaamisissa on kuultu puhujavieraita ja työskennelty media-aiheisissa työpajoissa.

Nuorten toimittajapäivät järjestettiin yhteistyössä Jyväskylän Painovirheen kanssa Jyväskylässä 27.–29.3.2015. Paikalla oli nuoria ja heidän ohjaajiaan yhteensä 25 neljästä eri nuorten toimituksesta: Tornion Adapterista, Hyvinkään Hygezinestä, Jyväskylän ja lähialueiden Painovirheestä ja Verkkoletti Kantista, joka kattaa Seinäjoen lähialueineen.

Syksyllä 2015 järjestettiin vielä toinen nuorten toimitusten tapaaminen Helsingissä 13.–15.11.2015. Tilaisuudessa oli mukana yhdeksän toimitusta: Kantti Seinäjoelta, Hygeziine Hyvinkäältä, Painovirhe Jyväskylästä, Salosta Steissin Mediatimi, valtakunnallinen 4H Nuorten toimitus, Tornion Adapteri sekä Helsingistä Hattumedia, Nuorten Ääni ja Curly ry. Tapahtuma järjestettiin yhteistyössä Curly ry:n ja Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen toimintakeskus Hapen Hattumedian kanssa. Paikalla oli 22 nuorta ja heidän ohjaajansa.

Koordinaatti vastaa toimitusten tapaamisten matka-, majoitus-, ruokailu- ja ohjelmakustannuksista.

Nutitilastot.fi

Vuonna 2015 Nutitilastot.fi-sovellusta nuorten asiointien tilastoimiseen käytti lähes 90 toimipistettä. Sovellus otettiin käyttöön vuonna 2009. Sitä on kehitetty vuosittain käyttäjäpalautteen ja -kokemusten perusteella.

Verkkoselainpohjaisen sovelluksen avulla nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden tilastot saadaan koottua yhdenmukaisesti paikallisella ja valtakunnallisella tasolla. Vuosittaisella tilastoinnilla saadaan vertailukelpoista tietoa nuorten asioinnista palveluissa. Sovelluksen käyttö on maksutonta ja Koordinaatti vastaa sen koordinoinnista ja kehittämisestä.

www.nutitilastot.fi

Koulutukset

Jimmy – Nuorille suunnatun tiedon välittäjä

Jimmy-koulutus on tarkoitettu nuoriso-ohjaajille ja nuorisotyöntekijöille. Koulutuksen aikana osallistuja

perehtyy nuorten tieto- ja neuvontatyöhön ja siihen, mitä työmuoto on arjen nuorisotyössä esimerkiksi nuorisotalolla. Jimmy-koulutuksia ovat järjestäneet pääasiassa aluekoordinaattorit.

Koulutukset vuonna 2015:

- Rovaniemi, 5.2. ja 5.5.
- Seinäjoki, 16.2. ja 2.3.
- Ilmajoki, 28.–29.9. ja 28.–29.10.
- Pori, 7.10. ja 27.10.
- Mikkeli, 29.10. ja 24.11.

Nutitilastot.fi

Nutitilastot.fi-sovelluksen käyttöön liittyviä verkkokoulutuksia järjestettiin vuoden aikana kolme. Verkkokoulutuksiin osallistuttiin ympäri Suomen. Koulutuksissa käytiin läpi tilastointiin liittyviä tarpeita ja perusasioita sekä sovelluksen käyttöön ja kirjaamiseen liittyviä asioita. Verkkokoulutuksesta on tehty tallenne, jota on välitetty uusille käyttäjille helpottamaan perehtymistä sovelluksen käyttöön.

Koulutukset vuonna 2015:

- 18.3. verkkokoulutus (15 osallistujaa)
- 22.9. verkkokoulutus (16 osallistujaa)
- 15.12. verkkokoulutus (18 osallistujaa)

MOODI2015 – Nuorten tieto- ja neuvontatyön kehittämispäivät

Nuorten tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluiden valtakunnalliset kehittämispäivät järjestettiin Koordinaatin 10-vuotisjuhlavuoden kunniaksi keskuksen kotipaikkakunnalla Oulussa 1.–2. lokakuuta. Kehittämispäivien teemana oli nuorten tieto- ja neuvontatyön moninainen toimintakenttä ja digitaalinen työote.

Kaksipäiväiseen seminaariin Oulussa kokoontui sata nuorten parissa toimijaa. Torstain vierailijana luennoitsijana kuultiin yliopistonlehtori Jari Larua Oulun yliopistosta aiheenaan nuorten digitaalinen elämäntyyli nykymuotoisen palvelutarjonnan haastajana. Perjantaina luennoivat yliopisto-opettaja Juha Nieminen Tampereen yliopistosta sekä projektipäällikkö Suvi Tuominen Verkestä. Nieminen käsitteli puheenvuorossaan nuorisotyön tehtäviä, kasvatusta ja monialaisuutta, Tuominen puolestaan digitaalista työotetta. Lisäksi kehittämispäivillä kuultiin muun muassa palvelu- ja hanke-esittelyitä. Paikalla oli myös näytteilleasettaja kertomassa omasta toiminnastaan. Mukana olivat muun muassa Väestöliitto, Pelastakaa Lapset ry ja THL.

Nuorten tieto- ja neuvontatyön täydennyskoulutus

Syksyllä 2014 alkanut nuorten tieto- ja neuvontatyön täydennyskoulutus jatkui keväällä 2015. Täydennyskoulutus toteutettiin yhteistyössä Humanistisen ammattikorkeakoulu Humakin kanssa. Koulutus oli laajuudeltaan 10 opintopistettä.

Täydennyskoulutus sisälsi ajankohtaista tietoa nuorten tieto- ja neuvontatyöstä. Tavoitteena oli, että opiskelija tuntee koulutuksen jälkeen nuorten tieto- ja neuvontatyön taustat, periaatteet ja arvopohjan, hallitsee kokonaisvaltaisen käsityksen nuorten tieto- ja neuvontatyön merkityksestä nuorten kasvun tukena, tuntee ohjaus- ja neuvontatyön palvelurakenteet sekä osaa koulutuksen jälkeen hyödyntää monialaista yhteistyötä nuorille suunnattujen palveluiden kehittämisessä.

Täydennyskoulutus toteutettiin monimuotokoulutuksena ja se oli ensimmäinen laatuaan Suomessa. Lähtökohtana oli ammatillinen täydennyskoulutus ja sen vuoksi se oli suunnattu alan ammattilaisille. Koordinaatin Jaana Fedotoff ja Mika Pietilä sekä Humakin lehtori Päivi Timonen toimivat kouluttajina ja valmennusryhmien vastuuhenkilöinä.

Nuortenideat.fi

Nuortenideat.fi-palvelun koulutuskiertue järjestettiin keväällä kuudella paikkakunnalla eri puolilla Suomea. Tämän lisäksi järjestettiin seitsemän verkkokoulutusta tai infotilaisuutta. Koulutuksissa esitellään Nuortenideat.fi-palvelu, sen tavoitteet, kohderyhmät, toiminnallisuudet, käyttöönotto, viestintä ja markkinointi. Palvelun yhteyshenkilöille suunnatuissa koulutuksissa käydään lisäksi tarkemmin läpi sitä, mitä tehtäviä palvelun yhteyshenkilölle kuuluu ja miten ideoita viedään eteenpäin.

Näyttelypisteitä oli yhteensä seitsemässä eri tilaisuudessa, jotka oli suunnattu joko nuorille, nuorisoalan toimijoille tai kuntapäätäjille. Vaikuttamispalvelun esittelyitä ja puheenvuoroja pidettiin niin kotimaassa kuin kansainvälisissä tapahtumissa yhteensä kahdeksan.

Koulutus- ja esittelytilaisuudet vuonna 2015:

- 21.1. Infotilaisuus / webinaari (12 osallistujaa)
- 5.2. Verkkokoulutus (5 osallistujaa)
- 11.2. Mikkeli, koulutus (11 osallistujaa)
- 13.2. Verkkokoulutus (6 osallistujaa)
- 16.2. Oulu, koulutus (9 osallistujaa)
- 19.2. Verkkokoulutus (4 osallistujaa)
- 24.2. Turku, koulutus (15 osallistujaa)
- 26.2. Helsinki, Nuortenideat.fi-esittely, Pelastakaa Lapset ry (5 osallistujaa)
- 27.2. Järvenpää, koulutus (9 osallistujaa)

- 4.3. Pori, koulutus (15 osallistujaa)
- 5.3. Helsinki, Nuortenideat.fi-kehittämistyöpaja (10 osallistujaa)
- 12.3. Iisalmi, koulutus (11 osallistujaa)
- 28.3. Verkkoluento, Aktiivipäivät ABC – Nuva ry, Turku (160 osallistujaa)
- 9.4. Verkkoluento, Peräpohjolan Opiston nuoriso- ja vapaa-ajanohjauksen opiskelijat (30 osallistujaa)
- 15.–16.4. Seinäjoki, Nuortenideat.fi näyttelypiste ohjelmaosuus Nuorisotyöpäivillä (20 osallistujaa ohjelmaosuudessa)
- 23.4. Helsinki, näyttelypiste Allianssin kevätkokouksessa
- 15.–16.5. Porvoo, Nuortenideat.fi-näyttelypiste Sounds-tapahtumassa
- 20.5. Oulu, Nuortenideat.fi-esittely (6 osallistujaa)
- 16.6. Helsinki, Nuortenideat.fi viestinnän ja markkinoinnin esittely, SaDe-ohjelman työpajapäivä (20 osallistujaa)
- 19.8. Infotilaisuus / webinaari (11 osallistujaa)
- 1.9. Verkkokoulutus (13 osallistujaa)
- 9.–10.9. Helsinki, näyttelypiste Kuntamarkkinoilla
- 14.–16.9. Budapest / Unkari, Nuortenideat.fi-esittely, Symposium on Youth Participation in a digitalised world (25 osallistujaa)
- 5.–6.10. Tornio, näyttelypiste, Kläppi 2015 – alueelliset nuorisotyöpäivät
- 6.10. Oulu, näyttelypiste, Nuorten vaikuttajapäivät
- 7.10. Helsinki, näyttelypiste, Nuorten TakuuAreena
- 15.10. Infotilaisuus / webinaari (10 osallistujaa)
- 19.–22.11. Bryssel / Belgia, Nuortenideat.fi-esittely, #BePart-seminaari (30 osallistujaa)

Nuorisotyön oppilaitokset

Koordinaatti tekee aika ajoin koulutuskäyntejä nuorisotyön oppilaitoksiin. Vuonna 2015 toteutettiin kaksi nuoriso- ja vapaa-aikaohjaajaopiskelijoille suunnattua koulutuskäyntiä.

- Tornio, Peräpohjolan opisto, 7.–8.4.2015, kouluttajina Jaana Fedotoff ja Mika Pietilä
- Lahti, Salpaus koulutuskuntayhtymä, 1.9.2015, kouluttajana Mika Pietilä

Eurodesk-koulutus

Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO koordinoi Suomessa Eurodesk-toimintoa. Koordinaatti ja Eurodesk Suomi järjestivät yhteistyössä Eurodesk-peruskoulutuksen Helsingissä 19.–20.11.2015. Koulutukseen osallistui 15 henkilöä.

Konsultointikäynnit

Koordinaatti tekee konsultointikäyntejä organisaatioihin esimerkiksi niiden perustaessa nuorten tieto- ja neuvontapalvelua tai käynnistäessä hanketta. Yhä enemmän konsultointiapua tarvitaan monialaisen yhteistyön toteuttamisessa. Vuoden 2015 aikana toteutettiin joitakin konsultointikäyntejä, joissa pääasiassa käytiin läpi alueellisesti toimivia nuorten tieto- ja neuvontapalveluja sekä pohdittiin hankkeiden käynnistämiseen ja koordinointiin liittyviä haasteita. Alueellisesta konsultoinnista huolehtivat pääsääntöisesti aluekoordinaattorit.

Kehittäminen

Omien kehittämishankkeiden lisäksi Koordinaatti on kumppanina monissa kansallisissa ja kansainvälisissä hankkeissa. Hankkeiden tuloksena syntyy välineitä, menetelmiä ja julkaisuja, myös uusia kumppanuuksia ja yhteistyöverkostoja.

Vuoden 2015 merkittävimmät omat kehittämishankkeet olivat Nuortenideat.fi-vaikuttamispalvelun lanseeraus ja markkinointi sekä nuorten tieto- ja neuvontatyön julkaisu. Aluekoordinaattoreiden johdolla jatkettiin nuorten tieto- ja neuvontatyön vertais- ja itsearviointimallien sekä osaamiskartan työstämistä.

Nuortenideat.fi-markkinointikampanja

Koordinaatti vastaa Nuortenideat.fi-vaikuttamispalvelun valtakunnallisesta markkinoinnista ja koulutuksesta. Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi avustusta palvelun lanseerauksen ja markkinointikampanjan toteuttamiseen.

Kampanjan tavoitteena oli, että Suomessa asuvat nuoret tuntevat palvelun ja käyttävät sitä aktiivisesti. Lisäksi tavoitteena oli, että koulujen opettajat tuntevat palvelun ja hyödyntävät sitä opetuksessa. Kohderyhmänä olivat myös nuorten parissa työskentelevät nuorisotyöntekijät ja muut nuorisoalan toimijat, jotka voivat hyödyntää palvelua toiminnassaan.

Markkinointikampanjan ideointiin, suunnitteluun ja koordinointiin kilpailutettiin mainostoimisto Oulun kaupungin hankintaohjeiden mukaisesti. Toimisto tuotti Koordinaatin tilauksesta kampanjalle materiaaleja. Kampanjan keulakuvaksi valittiin nuorten suosima sketsi- ja huumorirap-ryhmä Justimusfilms. Keulakuva julkaistiin demokratiaviikolla syyskuussa 2015, jolloin Justimusfilms toteutti myös vlogipostauksen nuorten vaikuttamisen tärkeydestä.

Markkinointikampanjan toimenpiteinä toteutettiin markkinointimateriaalit ja niiden visuaalinen ilme (mm. julisteet, esitteet, bannerit, t-paidat ja messutelineet), Justimuksen tekemä esittelyvideo YouTube-kanavalle sekä mainosvideoiden tuottaminen ja esittäminen MTV3-kanavalla, Katsomossa ja Ylen kanavilla vuoden 2016 alussa. Justimusfilms on kampanjan keulakuvana vuoden 2017 toukokuuhun asti.

Nuorten tieto- ja neuvontatyön julkaisu

Koordinaatit nuorten tieto- ja neuvontatyöhön – Suuntaviivoja ammatilliseen osaamiseen on laaja julkaisu nuorten tieto- ja neuvontatyöstä, jonka suunnittelu käynnistyi vuonna 2014. Nuorten tieto-, neuvonta- ja ohjaustyön ammattilaisille sekä alaa opettaville ja opiskelulle suunnattu julkaisu toteutettiin yhteistyössä Humanistisen ammattikorkeakoulun (Humak) kanssa. Aiempi vastaava julkaisu Näkökulmia nuorisotiedotus- ja neuvontatyöhön on vuodelta 2003.

Artikkeleita julkaisuun tuottivat useat eri asiantuntijat ja Koordinaatin työntekijät. Vaativa ja aikaavievä toimitustyö tehtiin Koordinaatin omana työnä, osin Humakin asiantuntijan avustuksella. Kirjan harjoitteet tuottivat Koordinaatin työntekijät ja Humakin yhteisopetustutkijat.

Julkaisussa hyödynnettiin muun muassa kahta eurooppalaista nuorten tieto- ja neuvontatyön julkaisua (Compendium on National Youth Information and Counselling Structures & Quality Management in Youth Information and Counselling). Koordinaatti on osallistunut molempien julkaisujen tekemiseen. Niistä käännettiin suomeksi tiettyjä osioita, jotka toimitettiin ja osin uudelleen kirjoitettiin julkaisun toimituskunnan toimesta.

Tietyt toimitustyön vaiheet veivät oletettua enemmän aikaa, jonka vuoksi kirjan julkaisu viivästyi. Kirja julkaistiin vuoden 2016 keväällä sekä painettuna että verkkoversiona. Julkaisu on työkalu kaikille nuorten tieto- ja neuvontatyön parissa toimiville. Teosta hyödynnetään lähdeaineistona ja tenttimateriaalina nuorisoalan koulutusta järjestävissä oppilaitoksissa eri koulutusasteilla.

Julkaisun toimittajat: Jaana Fedotoff & Heidi Leppäkari (Koordinaatti), Päivi Timonen (Humak)

Artikkelien kirjoittajat:

Mervi Ahola (Vaasan kaupunki)
Jaana Fedotoff (Koordinaatti)
Tanja Hakoluoto (Humak)

Jenny Hjulfors (Decibel.fi)
Mika Joensuu (Hyvinkään kaupunki)
Jaana Kettunen (Jyväskylän yliopisto)
Pirjo Kovalainen (Oulun kaupunki)
Tapio Kuure (freelancer-tutkija)
Mika Launikari (CIMO)
Heidi Leppäkari (Koordinaatti)
Liselott Nyström (Decibel.fi)
Merja-Maaria Oinas (Koordinaatti)
Mika Pietilä (Koordinaatti)
Heljä Pitkänen (Turun Tyttöjen Talo)
Maria Siivonen (Koordinaatin projektityöntekijä)
Susanna Sund (Decibel.fi)
Päivi Timonen (Humak)
Raimo Vuorinen (Jyväskylän yliopisto)

www.koordinaatti.fi/julkaisut

Vertais- ja itsearviointimallit

Nuorten tieto- ja neuvontatyön vertais- ja itsearviointimallit ovat erityisesti nuorten tieto ja neuvontatyöhön kehitettyjä laadun ja toimintojen arvioinnin välineitä. Mallien avulla voidaan arvioida ja edelleen kehittää nuorten tieto- ja neuvontapalveluita. Mallit ovat kehittäneet yhteistyössä nuorten tieto- ja neuvontatyön toimijat eri puolilta Suomea, erityisesti vuosina 2013–2015. Vertais- ja itsearviointimallit saatiin valmiiksi vuonna 2014 ja niiden käyttöönotto sekä siihen liittyvät koulutukset käynnistyivät keväällä 2015. Kehittämishanketta ja koulutuksia koordinoi Vaasan aluekoordinaattori. Mukana olivat aktiivisesti malleja kehittäneet nuorten tieto- ja neuvontatyön paikalliset ja alueelliset toimijat sekä Koordinaatti.

Syksyn aikana työstettiin tuotettua materiaalia ja hiottiin vielä sisältöä pilottikoulutusten jälkeen. Jatkokehitys ideoitiin Seinäjoen Nuorisotyöpäivien aikana. Tuolloin osaksi arviointiprosessia lisättiin vielä Koordinaatin rooli kehittämiskohteen kartoittajana saatujen arviointitulosten pohjalta. Prosessia työstetään vielä vuonna 2016. Mallit ovat jo pilotoitavaiheessa osoittautuneet tarkoituksenmukaisiksi laatutyökaluiksi. Niiden käyttöönotto tapahtuu matalalla kynnyksellä.

Nuorten tieto- ja neuvontapalveluissa laatu on palvelua läpileikkaava näkökulma ja sen varmistamiseksi on tärkeää, että laadunarviointityökalut on suunnitelmallisesti ja tarkoituksenmukaisesti toteutettu. Vertais- ja itsearviointimallien esikuvana ja peilauspintana on käytetty nuorisotyön avoimen toiminnan auditointi- ja itsearviointimallin lisäksi nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden eurooppalaisia periaatteita, verkkoperustaisen

nuorten tieto- ja neuvontapalvelun periaatteita sekä julkisten verkkopalveluiden laatuksiteristöä.

Nuorten tieto- ja neuvontatyötä on mitattu useimmiten määrällisesti, joten on syntynyt tarve myös laadulliselle arvioinnin välineelle. Nuorten tieto- ja neuvontatyön vertais- ja itsearviointimallien kohteena on siis nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden laatu. Arviointi itsessään ei kuitenkaan riitä, vaan siitä saatavan tiedon tulee olla kehittämistyön perustana ja tukena. Malleissa määriteltyjen kriteerien ja tasojen avulla luodaan yhteinen merkitys ja ymmärrys laadukkaan toiminnan sisällöstä. Tärkein tavoite on, että vertais- ja itsearviointeista syntyy hyötyä nuorille.

Arvioinneilla on voitu tehdä nuorten tieto- ja neuvontatyötä paremmin näkyväksi, sillä toimintojen, ja sitä kautta nuorisotyön kuvaaminen auttaa nuorisotyön merkitysten ja vaikutusten perustelussa. Vuoden aikana on saatu aikaan kehittävää ja arvioivaa keskustelua työn ja palveluiden laadusta ja sisällöistä. Lisäksi tietoa on hyödynnetty uusien työntekijöiden perehdyttämisessä sekä työn sisältöjen ja painopisteiden määrittelyssä. Samalla on tuotettu arvokasta arviointiosaamista ja vertaisoppimista.

Vuoden 2016 aikana malleista julkaistaan käyttöopas.

Osaamiskartta

Oulun seudun, Oulunkaaren ja Kainuun alueen nuorten tieto- ja neuvontatyön aluekoordinaattori on vastaanottanut vuoden 2015 aikana nuorten tieto- ja neuvontatyön osaamiskartan kehittämistyöstä. Tavoitteena on ollut kartoittaa, millaista osaamista kentältä löytyy ja millaista osaamista nuorten tieto- ja neuvontatyössä tarvitaan. Osaamiskartalla hahmotetaan myös ennakoivasti tulevia muutoksia osaamisessa. Kysymys on siis siitä, millaista osaamista tarvitaan, jotta selviydytään nuorten tieto- ja neuvontatyön mahdollisista tulevaisuuden haasteista ja pystytään vastaamaan laadukkaasti nuorten tiedontarpeisiin. Kartan avulla pyritään selvittämään millaisia ovat mahdolliset osaamisen kuilut ja katvealueet, millaista potentiaalia osaamisessa löytyy sekä mitkä ovat tulevaisuuden mahdolliset osaamisvaatimukset.

Kehittämistyötä on tehty yhteistyössä nuorten tieto- ja neuvontatyön verkoston toimijoiden kanssa, hyödyntäen myös Koordinaatin tarjoamaa tukea kansalliselle kehittämiselle. Osaamiskartan laadintaan ovat osallistuneet nuorten tieto- ja neuvontatyötä tekevät ympäri Suomen muun muassa Nuorten tieto- ja neuvontatyön kehittämispäivillä Seinäjoella vuonna 2013 ja Tampe-

reella 2014 sekä kevään 2015 aikana osaamiskartan kansallisessa kehittämistyöryhmässä.

Vuoden 2015 aikana kansallisessa osaamiskartta-työryhmässä laadittiin osaamiskartta-aineisto nuorten tieto- ja neuvontatyön toimijoille. Osaamiskarttaa arvioitiin ja testattiin Nuorten tieto- ja neuvontatyön kehittämispäivillä lokakuussa Oulussa sekä työmuodon parissa pitkään työskennelleiden toimesta.

Osaamiskartan avulla tehdään näkyväksi nuorten tieto- ja neuvontatyötä erilaisten tasomäärittelyjen avulla. Se tulee olemaan työvälise suunnitelmalliseen osaamisen kehittämiseen ja vahvistamiseen työntekijä- ja organisaatitasolla. Saatujen tulosten avulla voidaan selvittää, mikä olisi oikea toimenpide tarvittavan osaamisen lisäämiseksi tai millaista tukea tarvitaan henkilöstön osaamisen vahvistamiseksi. Osaamiskarttaa voidaan käyttää muun muassa osaamisen arviointiin erilaisissa työtehtävissä, osaamisen itsearvioinnissa sekä kehittämisen suunnittelussa ja toteutuksessa. Osaamiskartta valmistuu nuorten tieto- ja neuvontatyön verkoston toimijoiden käyttöön vuoden 2016 aikana. Siitä julkaistaan opas sekä verkkoon sopiva sovellus. Oulun seudun aluekoordinaointi on saanut kehittämistyöhön ja teknisen sovelluksen toteuttamiseen erillistä kehittämisavustusta opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

Osaamiskartta linkittyy Oulun ammattikorkeakoulun Ammatillisen opettajakorkeakoulun Osaava nuorisotakuutoimija -koulutuksen osaamiskartta-aineistoon, joka on nuorisotakuutoimijoiden osaamiskartan pilottiaineisto.

Koordinaatti.fi ja Nuortelämä.fi -mobiilisovellukset

Nuortelämä.fi ja Koordinaatti.fi -verkkopalveluista julkaistiin mobiilisovellukset niiden saavutettavuuden ja käytettävyyden parantamiseksi. Nuortelämä.fi-mobiilisovelluksen työstämiseen ja arviointiin osallistui nuorten arviointiryhmä, jolta saadun verkkopalautteen perusteella mobiilisovellusta kehitettiin vastaamaan nuorten tarpeisiin ja toiveisiin. Nuortelämä.fi-mobiilisovellus julkaistiin helmikuussa 2015.

Koordinaatti.fi-mobiilisovelluksen työstäminen aloitettiin loppuvuodesta 2015 ja se julkaistiin vuoden 2016 alussa.

Yhteistyö ja kumppanuudet

Koordinaatti tekee yhteistyötä eri tahojen kanssa nuorten tieto- ja neuvontatyön kehittämiseksi ja edellytysten luomiseksi yhdenvertaisten nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden toteuttamiselle. Yhteistyötä tehdään myös nuorisotyön ulkopuolella tai sen rajapinnoilla olevien toimijoiden kanssa. Edellisvuosien tapaan yhteistyötä tehtiin erityisesti ohjaukseen liittyvien verkostojen ja hankkeiden, kuten Kohtaamo-hankkeen ja TESSU-projektin sekä alueellisten ohjausalan toimijoiden kanssa.

Kansallinen yhteistyö

TESSU-projekti

Koordinaatti on yhteistyökumppanina ESR-rahoitteisessa TESSU – Tehdään yhdessä ohjausta -projektissa. TESSU käynnistyi lokakuussa 2015, mutta pääsi varsinaisesti liikkeelle seuraavan vuoden alusta. Projektia koordinoi JAMK Ammatillinen opettajakorkeakoulu, mukana ovat myös HAMK Ammatillinen opettajakorkeakoulu sekä Åbo Akademi. Yhteistyökumppaneita ovat Koordinaatti, Kohtaamo (ESR-hanke) ja OHTO – Ohjauksen tehostaminen opintopolku.fi-palvelua hyödyntämällä -projekti.

TESSUn tehtävänä on vahvistaa Ohjaamoiden palvelukykyä tukemalla monialaista yhteistyöosaamista sekä moniammatillisia toimintatapoja. Koordinaatti osallistui hankkeen suunnitteluun tiiviisti syksyn 2015 aikana. Projektikumppanuus syntyi edellisen vuoden aikana tehdyn verkostoitumistyön tuloksena. Projektin päätoimijat projektipäällikön johdolla ovat olleet yhteydessä kaikkiin Ohjaamoihin ja niiden kaltaisiin toimipisteisiin, jotta on saatu selvitettyä millaisia tarpeita työntekijöillä on laadukkaan monialaisen yhteistyöosaamisen ja moniammatillisten toimintatapojen osaamisen kehittämiseksi. Projektin aikana tuotettavilla palveluilla vastataan näihin tarpeisiin.

Projektissa tuotetaan konsultointia, fasilitointia ja valmennuksia alueellisten ja paikallisten Ohjaamoiden henkilöstölle ja heidän taustaorganisaatioilleen. Suoranaista koulutusta ei niinkään tehdä. TESSUn palveluiden kohderyhmää ovat Ohjaamoiden henkilöstö ja niiden taustaorganisaatioiden johto. Koordinaatilla on asiantuntijaroolinsa lisäksi puheenjohtajuus projektin ohjausryhmässä.

Oikeusministeriö & opetus- ja kulttuuriministeriö

Nuortenideat.fi-palvelun tuottavat yhteistyössä oikeusministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö ja Koordinaatti. Vaikuttamispalvelua kehitetään yhteistyössä sitä käyttävien toimijoiden ja nuorten kanssa.

Ohjausala

Koordinaatti on keskittynyt viime vuosina verkostoitumaan erityisesti ohjausalan keskeisten toimijoiden ja hankkeiden kanssa, sillä tiedossa on ollut monialaisten matalan kynnyksen palvelupaikkojen perustaminen ympäri Suomea ESR-rahoituksella. Myös siksi on ollut tärkeää tulla tunnetuksi ja tuoda tietoa muille ohjausalan toimijoille nuorten tieto- ja neuvontatyön olemassa olevasta palveluverkostosta, palveluista ja ohjausalan osaamisesta. Hyvällä ajoituksella ja tulevaisuuteen orientoitumisella on saatu toteutettua uudenlaista ja nuorten tieto- ja neuvontapalveluita kehittävää yhteistyötä eri hankkeissa ja ohjausalan muiden ammattilaisten kanssa.

Koordinaatti on omassa valtakunnallisessa tehtävässään ja tavoitteiden asettelussaan tehnyt jo vuosia yhteistyötä eri ohjausalan verkostojen ja keskeisten toimijoiden kanssa. Muuttuvaa ohjausalan tilannetta

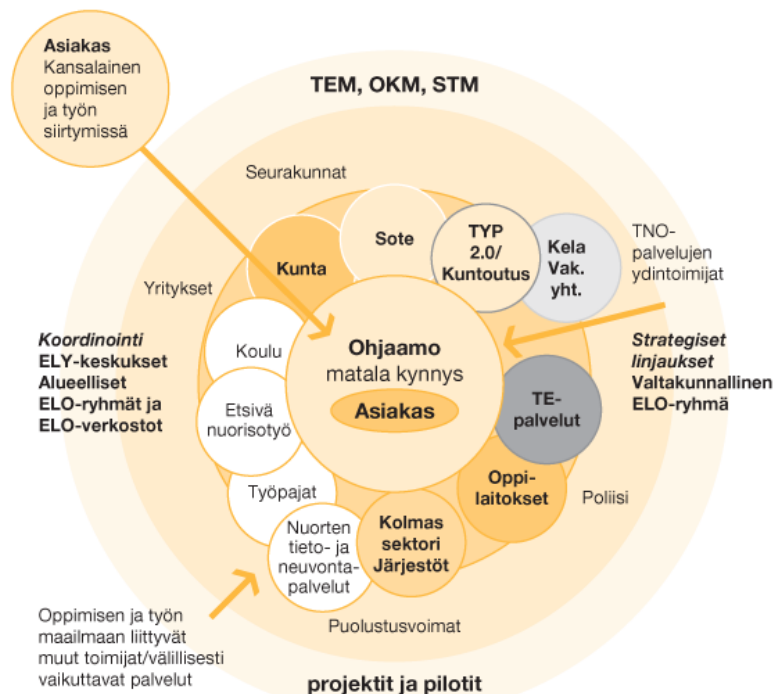
on ennakoitu jo varhaisessa vaiheessa ja myös nuorisotyön ohjauspalvelut, kuten nuorten tieto- ja neuvontapalvelut, on pyritty tekemään näkyväksi eri kentille.

Ohjauksen määrittellään perinteisesti olevan ohjausta, jota tekevät esimerkiksi opinto-ohjaajat ja ammatinvalinnan ohjaajat tai työvoimapalveluiden työntekijät. TNO-palveluiden laadukkuuden ja ohjausosaamisen vahvistamiseksi kaikkien eri sektoreilla työskentelevien ohjausalan työntekijöiden on kuitenkin tärkeää tietää, millaista ohjausta muilla hallinnonaloilla toteutetaan.

Ohjauksellisen osaamisen tarve on tänään hyvin erilaista kuin se oli kymmenen vuotta sitten. Tähän tarpeeseen muun muassa ESR-rahoitteinen TESSU-projekti omalta osaltaan pyrkii vastaamaan.

Tarvitaan suunnitelmallista alan koulutuksen kehittämistä sellaiseksi, että se vastaa laaja-alaisesti kaikkien ohjaustyötä tekevien osaamistarpeisiin. On tarve kehittää ja toteuttaa uudella tavalla sektorirajoja ylittävää ohjausalan koulutusta. Aiheesta käytiin runsaasti keskustelua viime vuoden aikana, mutta lopullista ratkaisua tai koulutusta tarjoavaa tahoja ei ole vielä löytynyt. Kysymys on myös rahasta.

Ohjaamo osana nuorisotakuuta ja elinikäisen ohjauksen kokonaisuutta

TEM ja LAITURI-projekti 2014

Kuva: Elo-opas - Kohti elinikäistä ohjausta / Salmian LAITURI-projekti 2014 (www.elo-opas.fi)

Elinikäisen ohjauksen keskeisiä tavoitteita ovat muun muassa ohjauspalveluiden tasapuolinen saatavuus, yksilön ohjaustarpeisiin vastaaminen sekä se, että ohjausta tekevillä olisi tehtävän edellyttämä osaaminen. Kaikki ovat teemoja, jotka liittyvät olennaisesti myös nuorten tieto- ja neuvontatyön tavoitteisiin. Näitä olemme pyrkinneet viemään myös viime vuoden työskentelyssämme eteenpäin.

Jo aiemmin aloittamamme tiiviimmän ELO-yhteistyön (Elinikäinen ohjaus) tiimoilta olemme yhä enemmän avanneet myös ohjauksen käsitettä nuorten tieto- ja neuvontatyössä. Tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut ja niiden edistäminen monialaisissa ja moniammatillisissa verkostoissa on keskeistä myös nuorisolan toimijoille. Tämä on myös yksi tärkeimmistä painopisteistä Koordinaatin toiminnassa myös tulevina vuosina

Pelastakaa Lapset ry / Netari

Koordinaatti allekirjoitti vuoden 2014 lopussa yhteistyösopimuksen Pelastakaa Lapset ry:n Netari-toiminnan kanssa. Yhteistyökumppanuus sisältää muun muassa tiedon vaihtoa, osaamisen kehittämistä sekä yhteisten tieto- ja viestintäsäilytöjen linkittämistä. Netari-toiminta muun muassa hyödynsi Koordinaatin eri viestintäkanavia tiedottaessaan ajankohtaisista asioistaan kuluneen vuoden aikana.

Decibel.fi

Koordinaatti on tehnyt sopimuksellista yhteistyötä Decibel.fi-verkkopalvelun kanssa liittyen nuorten kysyvastaa -palveluihin. Decibel.fi on välittänyt oman palvelunsa toiminta-alueen ulkopuolelta tulleet kysymykset Nuorteneämä.fi-palveluun vastattavaksi. Yhteistyötä on arvioitu yhteisissä tapaamisissa ja verkkopalaverissa toimintavuoden aikana kaksi kertaa.

Palvelu- ja kehittämiskeskusten yhteistyö

Valtakunnallisten palvelu- ja kehittämiskeskusten (pake) verkoston toimijat ovat pyrkineet edelleen määrittelemään aikaisempien vuosien tapaan keskusten roolia ja tehtävää sekä niiden arviointia. On pohdittu sitä, olisiko keskusten työn vaikuttavuutta mahdollista mitata samanlaisilla mittareilla ja määreillä. Tehtävä ei ole ongelmaton, sillä tapaamisissa on selvinnyt hyvin se, kuinka erilaisilla tehtävä- ja vastuualueilla keskukset toimivat.

Paket tarjoavat asiantuntija- ja tukipalveluita kuntien toimijoille tarkoituksenmukaisten ja laadukkaiden palveluiden toteuttamiseen. Keskukset ovat opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämiä valtakunnallisia toimijoita, joiden työtä ministeriö tukee monella eri tapaa.

Keskuksia on 14 ja jokaisella niistä on oma vastuualueensa ja tehtävänsä nuorisotyön kentässä.

Ymmärryksen laajentaminen siitä, mitä kukin tekee ja erityisesti siitä, mitä yhdessä voimme tehdä, ovat avain laadukkaisiin nuorisolan palveluihin, joita palvelu- ja kehittämiskeskukset kentän toimijoille tarjoavat.

Paket ovat kokoontuneet syksystä 2013 lähtien säännöllisesti ensin Nuorisotutkimusverkoston Nuorisotyön tunnuslukujen verkostomainen kehittäminen-hankkeen ja myöhemmin nuorisolakiuudistuksen merkeissä. Nuorisolain uudistus on tarjonnut mahdollisuuden tarkastella myös palvelu- ja kehittämiskeskusten toimenkuvia, roolia ja tehtäväaluetta koko nuorisotyön kenttää ajatellen. Paket työskentelivät tiiviissä yhteistyössä muun muassa pyrkiessään tuottamaan yhteistä määritelmää keskusten tehtäville nuorisolain uudistuksessa.

Keskusten tehtävät toivotaan sidottavan osaksi nuorisotyön valtakunnallista kehittämistä ja asiantuntijapalveluja. Osin tämä toteutuu jo nykyisen nuorisolain puitteissa. Osa keskuksista toivoo myös vahvempaa yhteyttä aluehallintoviranomaisten kanssa nuorisotyön valtakunnallisen kehittämistehtävän sekä nuorisopolitiikan yhteensovittamisen osalta. Tulisi määritellä, kuinka laaja kunkin keskuksen toimintakenttä on (alueellinen, valtakunnallinen) sekä keskusten vaikuttavuuden toteutuminen ja saavutettavuus.

Palvelu- ja kehittämistehtävän määriteltiin ilmeväen kolmella tasolla monialaisesti: nuorisotyön asiantuntijatehtävät, nuorten parissa tehtävä työ tai edunvalvonta ja vaikuttaminen. Asiantuntijatehtävillä tarkoitetaan esimerkiksi julkaisu- ja koulutustoimintaa, joka voi suuntautua myös nuorisotyön kentän ulkopuolelle. Kehittämistehtävä liittyy nuorten elämään, palvelu- ja kehittämiskeskusten toimintaan ja nuorisotyön kenttään edunvalvonnan, kehittämishankkeiden ja palveluiden kautta. Palvelu- ja kehittämistehtävät ovat toisiaan täydentäviä, vaikka niillä voi olla eri kohderyhmät ja tavoitteet. Palvelu- ja kehittämiskeskukset ovat yhteiskunnallisesti merkittäviä toimijoita, joiden tehtävänä on tunnistaa ja tuoda esille ajankohtaisia ilmiöitä alueellisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

Keskukset ovat autonomisia organisaatioita, jotka toimivat omien sääntöjensä ja tavoitteidensa mukaisesti. Keskukset voivat toimia yhdessä kehittäen uusia nuorisotyön yhteistyö- ja palvelumuotoja. Verkostomainen työskentely mahdollistaa monipuolisen ja yhteistoiminnallisen kehittämisen. Yhteistyössä keskeinen rooli on avoimella viestinnällä. Sen avulla vahvistetaan palvelu- ja kehittämiskeskusten toiminnan näkyvyyttä ja keskusten yhteistyötä sekä jaetaan asiantuntijuutta.

Palvelu- ja kehittämiskeskukset ovat kiinnostuneita verkostomaisen työskentelyn jatkamisesta ja kehittämisestä. (Lähde: Keskusten muistio opetus- ja kulttuuriministeriöön 16.3.2015).

Mediataitoviikko

Koordinaatti on Kansallisen audiovisuaalisen instituutin toteuttaman Mediataitoviikon kumppani. Teemaviikon tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten mediataitoja sekä kehittää kasvattajien valmiuksia mediakasvatukseen. Osana teemaviikon toimintaa Koordinaatti järjesti Do it yourself (DIY) -videotutoriaalikiilpailun nuorille Nuortenelämä.fi:ssä. Kiilpailuun ilmoitetuista videoista palkittiin kolme tuotepalkinnolla, lisäksi kolmelle myönnettiin erityismaininat.

Distanssi – MOOC nuorisoalan digitaalisen työotteen vahvistajana

Koordinaatti on ollut mukana syksystä 2015 Humakin koordinoimassa Distanssi – MOOC nuorisoalan digitaalisen työotteen vahvistajana -hankkeessa. Hankkeen suunnittelu ajoittui syksylle 2015, jolloin luotiin perusta kolmelle cMOOC-koulutukselle (c=collaborative, MOOC = massive open online course):

- cMOOC 1: Johdatus digitaaliseen nuorisotyöhön
- cMOOC 2: Digitaalinen osallisuus ja toimijuus nuorisotyössä
- cMOOC 3: Digitaalinen kohtaaminen ja dialogisuus nuorisotyössä

Koordinaatista hankkeen suunnittelutyössä on ollut mukana Mika Pietilä, joka on osallistunut kurssien sisältöjen suunnitteluun ja tuottamiseen sekä toiminut e-valmentajana. Merja-Maaria Oinas on osallistunut hankkeen työskentelyyn verkkoluennoitsijana ja Jaana Fedotoff e-valmentajana.

Nuorten tieto- ja neuvontatyön täydennyskoulutus

Nuorten tieto- ja neuvontatyön täydennyskoulutus (10 op) käynnistyi marraskuussa vuonna 2014 ja päättyi toukokuussa 2015. Täydennyskoulutus toteutettiin yhteistyössä Humanistisen ammattikorkeakoulun (Humak) kanssa.

Täydennyskoulutuksen tavoitteena oli, että opiskelija tuntee nuorten tieto- ja neuvontatyön taustat, periaatteet ja arvopohjan sekä kokonaisvaltaisesti nuorten tieto- ja neuvontatyön merkityksen nuorten kasvun tukijana. Tavoitteena oli myös, että opiskelija tuntee ohjaus- ja neuvontatyön palvelurakenteet sekä osaa koulutuksen jälkeen hyödyntää monialaista yhteistyö-

tä nuorille suunnattujen palveluiden kehittämisessä. Täydennyskoulutus oli monimuotokoulutus ja ensimmäinen laatuaan Suomessa.

Koulutuksen suunnittelu ja toteutus alkoi jo vuonna 2013 yhteistyössä virolaisten kumppaneiden kanssa opetus- ja kulttuuriministeriön avustuksella. Aluksi yhteistyötä tehtiin Humakin, Viron nuorisotyön keskus ENTK:n, Tallinnan yliopiston pedagogiikan laitoksen sekä virolaisten ja suomalaisten nuorten tieto- ja neuvontatyöntekijöiden kanssa. Rahoitus yhteistyöhön saatiin opetus- ja kulttuuriministeriön Suomi–Viro-kulttuurivaihtosopimuksen kautta.

Sopimuksellinen yhteistyö Humakin kanssa avasi ovia Koordinaatille perehtyä opettajien yhteistyökäytäntöihin ja TKI-kumppanuuksiin, opetuksen suunnitteluun liittyviin prosesseihin sekä siihen, millaisia päätöksentekovaiheita uuden koulutuskokonaisuuden toteuttaminen vaatii koulutusorganisaatiossa.

Koulutuskokonaisuuden lähtökohtana oli ammatillinen täydennyskoulutus ja sen vuoksi se oli suunnattu alan ammattilaisille. Täydennyskoulutus oli tarkoitettu kaikille kuntien, järjestöjen, säätiöiden, oppilaitosten ja seurakuntien palveluksessa nuorten kanssa työskenteleville. Työkokemus tai työskentely nuorille suunnatussa tieto-, ohjaus- ja/tai neuvontapalvelussa tai -hankkeessa oli eduksi koulutukseen pääsyssä ja myös opinnoissa.

Jaana Fedotoff ja Mika Pietilä Koordinaatista sekä lehtori Päivi Timonen Humakista toimivat kouluttajina ja valmennusryhmien vastuuhenkilöinä.

Kansainvälinen yhteistyö

ERYICA – European Youth Information and Counselling Agency

Koordinaatti on nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden eurooppalaisen kattojärjestö ERYICAn (European Youth Information and Counselling Agency) jäsen. ERYICAn tehtävänä on vahvistaa nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden rakenteita Euroopassa, tehdä työmuotoa tunnetuksi ja edistää eurooppalaista yhteistyötä sekä muun muassa kehittää koulutuskokonaisuuksia ammattilaisten tueksi.

Koordinaatin monipuolinen asiantuntija- ja kehittäjärooli eurooppalaisessa verkostossa tarjoaa mahdollisuuden suomalaisille nuorten tieto- ja neuvontatyöntekijöille hankkia kontakteja, koulutusta ja verkostoitua muiden ERYICAn jäsenmaiden ja -järjestöjen kollegoiden kanssa.

ERYICA järjesti vuonna 2015 yleiskokouksen Luxembourgiin, johon osallistivat Koordinaattori Jaana Fedotoff ja Mika Pietilä. Yleiskokouksessa nimettiin System of fees and voting -työryhmä valmistelemaan järjestölle uutta jäsenmaksujärjestelmää. Suomesta työryhmään valittiin Mika Pietilä.

System of fees and voting -työryhmä

Työryhmän kokous järjestettiin heinäkuussa 2015 Luxembourgiin. Valmisteleva kokous järjestettiin toukokuussa verkko-tilaisuudella. Työryhmä työsti esityksen uudesta jäsenmaksujärjestelmästä sekä järjestöjen äänioikeudesta ERYICAn hallituksen käsiteltäväksi sekä eteenpäin yleiskokoukselle esitettäväksi vuoden 2016 yleiskokouksessa.

Yleiskokouksen 2016 valmistelut

Koordinaatti ilmoitti syksyllä kiinnostuksensa järjestää ERYICAn 30-vuotisjuhlavuoden yleiskokous Suomessa keuhällä 2016. Yleiskokouksen järjestämiseen haettiin erityisavustusta opetus- ja kulttuuriministeriöstä. Myönteisen avustuspäätöksen myötä tehtiin lopullinen päätös kokouksen järjestämisestä Suomessa. Yleiskokouksen järjestelyt aloitettiin syyskauden aikana. Valmisteluista Koordinaatissa vastasivat Heidi Leppäkari ja Mika Pietilä yhdessä muiden Koordinaatin työntekijöiden kanssa.

Challenges and Opportunities of Youth Information and Counselling in a Digital Era -seminaari

Koordinaatti ja ERYICA hakivat Erasmus+-ohjelmasta tukea nuorten tieto- ja neuvontatyön kansainvälisen seminaarin järjestämiseksi Helsingissä vuoden 2016 yleiskokouksen yhteydessä. Hakemus ja seminaarin ohjelma valmisteltiin yhteistyössä 14 hankekumppanin kanssa syyskuun aikana. Myönteinen päätös rahoituksesta saatiin joulukuun lopussa.

YoMIM-kouluttajakoulutus Kyproksella

Koordinaatti oli ERYICAn kumppani Kyproksella järjestetyssä YoMIM (Youth on the Move - InfoMobility) -kouluttajakoulutuksessa joulukuussa 2015. Suomesta koulutukseen osallistuivat Pirjo Kovalainen (Oulun kaupunki), Jemina Parkkinen (Mikkelin kaupunki), Heta Malinen (Kuopion kaupunki) ja Merja-Maaria Oinas (Koordinaatti). Toisena kouluttajana toimi Mika Pietilä.

Verkkovaikuttaminen

Symposium on Youth Participation in a Digitalised World (Budapest)

Nuortenideat.fi-palvelua esiteltiin esimerkkinä yhtenä onnistuneista nuorten osallistumisen digitaalisista työkaluista kansainvälisessä tilaisuudessa, joka järjestettiin Budapestissä, Unkarissa 14.–16.9. Symposium on Youth Participation in a Digitalised World on Euroopan neuvoston ja Euroopan komission nuorisoyhteistyön symposiumi. Osallistujat olivat nuorisotyöntekijöitä, nuorisotutkijoita sekä hallinnon edustajia Euroopasta ja Välimeren alueelta. Koordinaattori osallistui Merja-Maaria Oinas.

#BePart-seminaari (Bryssel)

Koordinaatti oli yksi kumppaneista #BePart-seminaarissa, joka järjestettiin Brysselissä, Belgiassa 19.–22.11. Osallistujat tulivat seitsemästä maasta, Suomesta seminaariin osallistui kolme henkilöä. Englanninkielisen seminaarin keskiössä olivat nuorten aktiivisen kansalaisuuden vahvistaminen sekä heidän vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuuksien varmistaminen digitaalisen median ja uusien vaikuttamistapojen kautta.

EUth – Tools and Tips for Digital and Mobile Youth Participation in and across Europe

Merja-Maaria Oinas Koordinaatista kutsuttiin EUth – Tools and Tips for Digital and Mobile Youth Participation in and across Europe -hankkeen neuvottelukunnan jäseneksi. Tapaamisia on noin kerran vuodessa. Kyseessä on Euroopan unionin rahoittama hanke, jolla on 11 partneria edustuen kahdeksaa eri maata. Hankkeen tavoitteena on osallistaa nuoret poliittiseen päätöksentekoon erityisesti digitaalisissa ympäristöissä.

Asiantuntijajäsenyydet

Mediakasvatusseura

Jaana Fedotoff jatkoi Mediakasvatusseuran hallituksen jäsenenä myös vuonna 2015. Hallitus koostuu henkilöistä, jotka edustavat mediakasvatuksen tutkimusta ja käytäntöjä sekä maantieteellisesti mahdollisimman laajasti Suomea. Vuonna 2015 hallitus keskittyi seuran strategiatyöhön, jossa tullaan määrittelemään muun muassa seuran strategiset painopisteet, tehtävät, tavoitteet, palvelut ja niiden kohderyhmät sekä erilaiset sidosryhmät. Työ jatkuu vuonna 2016. Lisäksi hallitus

valmisteli seuran 10-vuotisjulkaisua ja -seminaaria. Mediakasvatus.nyt 2025 -juhlaseminaari järjestettiin 3. joulukuuta Helsingissä teemalla Minne menet, mediakasvatus?, Jaana Fedotoff Koordinaatista osallistui tilaisuuteen.

Koordinaatti näkee hallitustyöskentelyn myötä syntyvän yhteistyön ja verkostoitumisen tärkeäksi Koordinaatin moninaiselle tehtävälle nuorisotyön palvelu- ja kehittämiskeskuksena. Muun muassa koulutuksellista ja viestinnällistä yhteistyötä seuran ja Koordinaatin välillä on voitu kehittää.

Jaana Fedotoff osallistui mediakasvatukseen liittyvän yhteistyön puitteissa myös Mediakasvatuskeskus Metkan Vaikuttavaa osallistamista -seminariin 9. –10. lokakuuta.

Nusuvefo

Nuorille suunnatun verkkotyön foorumi (Nusuvefo) on perustettu yhteistyöverkostoksi yleishyödyllisille organisaatioille, jotka työskentelevät verkossa nuorten parissa. Nusuvefo ei ole yhdistys vaan vapaa organisaatioiden yhteenliittymä, johon kuuluu noin 40 jäsentä. Koordinaatin edustajana verkostossa on Merja-Maaria Oinas. Nusuvefo kokoontuu 2–3 kertaa vuodessa. Syksyn yleiskokouksessa julkaistiin tulokset työrukka-vaaleista, joissa Koordinaatti tuli valituksi edustajanaan Merja-Maaria Oinas. Työrukkasella on verkoston koordinoitavastuu ja roolina on mm. hyväksyä Nusuvefon uudet jäsenet, valmistella yleiskokoukset ja linjata Nusuvefon toimintaa.

EU32 – laajennettu työryhmä

Koordinaatin edustajat on kutsuttu EU32-jaoston (nuoriso- ja liikunta-asiat) laajan kokoonpanon kokouksiin myös vuonna 2015. Kokouksia on vuosittain keskimäärin kolme. Kokouksissa käsitellään EU:n nuoriso- ja liikunta-asioihin liittyviä ajankohtaisia lausuntoja ja ohjelmia. Vuonna 2015 kokouksiin osallistui Jaana Fedotoff. Myös kirjalliset kommentoinnit kokousten välillä ja kokouksiin, joihin ei ollut aikataulullisesti mahdollista osallistua, annettiin erityisesti niihin teemoihin ja aiheisiin, jotka liittyivät Koordinaatin asiantuntijaosamiseen. Koordinaatti näkee osallistumisen työryhmään tärkeänä. Se mahdollistaa ajantasaisen tiedon saamisen eurooppalaisesta nuorisopolitiikasta, mutta myös asiantuntijanäkökulman ilmaisemisen eurooppalaisille nuorisoalaa linjaaville instituutioille.

Euroguidance-asiantuntijaryhmä

Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO on nimennyt asiantuntijaryhmiä tukemaan keskusta

eri ohjelmien ja toimintojen toimeenpanossa. Asiantuntijaryhmät ovat alakohtaisia, kuten Euroguidance-asiantuntijaryhmä. Euroguidance tukee ohjauksen ammattilaisia kansainvälistymisessä. CIMO toimii Suomen kansallisena Euroguidance-keskuksena. Se kuuluu yli 30 Euroopan maata käsittävään eurooppalaiseen Euroguidance-verkostoon, joka tukee ohjauksen ammattilaisia koulutuksen ja työelämän kansainvälistymiseen liittyvissä kysymyksissä. Euroguidance on osa Erasmus+-ohjelmaa.

CIMOn Euroguidance-palvelut on suunnattu ohjauksen ja neuvonnan ammattilaisille opetus- ja työ- ja elinkeinohallinnossa sekä nuorisotiedotuksen ja -ohjauksen parissa toimiville. Suomen Euroguidance-toimintaa rahoittavat opetus- ja kulttuuriministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö sekä Euroopan komissio.

Euroguidance-toiminnan kansalliseen suunnitteluun, toimeenpanoon ja vaikuttavuuden arviointiin osallistuvat työ- ja elinkeinoministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, opetushallitus, ohjaajakoulutusyksiköt, Suomen opinto-ohjaajat, eri eurooppalaiset verkostot kuten EURES, Europass, Eurodesk, ELGPN, Enic-Naric, Cedefop ja Eurydice sekä Koordinaatti.

Yhteistyötahot kuuluvat Euroguidance-toiminnan kansalliseen asiantuntijaryhmään. Koordinaatin asiantuntijajäsen ryhmässä on Jaana Fedotoff.

Mun talous -verkosto

Mun talous -verkosto perustettiin vuonna 2013. Verkosto kokoaa yhteen nuorten parissa työskenteleviä organisaatioita monialaisesti. Verkostoon kuuluu järjestöjä, viranomaisia, yrityksiä ja oppilaitoksia. Verkostotyön päätavoitteita ovat nuorten talousosaamisen edistäminen sekä nuorten talousongelmien ehkäiseminen. Ajatuksia, toimintamalleja, materiaaleja ja muita hyviä käytäntöjä jaetaan työryhmissä, seminaareissa ja muissa verkoston tapaamisissa.

Koordinaatti on verkoston jäsen. Mika Pietilä on osallistunut verkoston työryhmätyöskentelyyn vuoden 2015 aikana. Verkostoa koordinoi Suomen Settlementti-liitto.

Kohtaamo-hankkeen verkko-ohjauksen kehittämisryhmä

Koordinaatin Mika Pietilä on jäsen Kohtaamo-hankkeen verkko-ohjauksen kehittämisryhmässä. Kehittämisryhmässä suunnitellaan ja työstetään valtakunnallista ohjauksen verkkopalvelua sekä Ohjaamoiden valtakunnallista verkkosivustoa. Kehittämisryhmän toimintakausi kestää vuoteen 2017.

ELO-työryhmä

Koordinaatti oli yhä aktiivisemmin mukana nuorten ohjaukseen liittyvien verkostojen toiminnassa. Nuorten ohjauksella tässä yhteydessä tarkoitetaan Elinikäisen ohjauksen (ELO) kehittämisen strategiaan liittyviä painopisteitä. Alueellisten ELO-ryhmien työskentelyssä oli mukana Koordinaatin edustaja sekä aluekoordinaattoreita. Koordinaatin Jaana Fedotoff osallistui Pohjois-Pohjanmaan elinikäisen ohjauksen ohjaus- ja yhteistyöryhmään nimettynä jäsenenä. On tärkeää, että ELO-ryhmien työskentelyssä huomioidaan ja tuodaan esille myös nuorten tieto- ja neuvontapalvelut.

Nuorisotyön tunnuslukujen verkostomainen kehittäminen -hanke

Nuorisotutkimusverkosto toteutti OKM:n nuorisoyksikön rahoittaman nuorisotyön tunnuslukuja kokoavan hankkeen. Hankkeen tavoitteena oli koota yhteen nuorisotoimialalla käytössä olevia tunnuslukuja sekä tuottaa koottua tietoa nykyisen sirpalemaisuuksien sijaan, arvioida tunnuslukujen käytettävyyttä sekä kehittää toimialalle kaikkia toimijoita yhdistäviä tunnuslukuja yhteistyössä kentän kanssa.

Koordinaatin Jaana Fedotoff jatkoi hankkeen asiantuntijaryhmän jäsenenä. Asiantuntijaryhmän tehtäviksi oli määritelty hankkeen sisällön suuntaaminen asiantuntijuutta lisäävänä elimenä, hankkeen verkostoitumisen tukeminen sekä tiedottaminen hankkeen ja edustamansa tahon suuntaan. Asiantuntijaryhmän kokoonpano jo itsessään edusti hyvin verkostoitumista, kun toimijoita oli laajasti mukana eri tasoilta. Tehtäväksi oli määritelty myös edistää hankkeen tunnetuksi tekemistä sekä tulosten soveltamista käytäntöön edustamiensa organisaatioiden välityksellä.

Koordinaatti osallistui hankkeen yhteistyöhön aktiivisesti myös muutoin kuin asiantuntijaryhmän jäsenenä. Koordinaatti hyödynsi jo ennen varsinaisen hankejulkaisun ilmestymistä (kevät 2016) hankkeessa tuotettuja arviointimenetelmiä ja tunnuslukuja koskevia suosituksia verkko- ja lähipalveluiden osalta (Anu Gretschel). Suositukset sovellettiin nuorten tieto- ja neuvontatyöhön ja esiteltiin ensimmäisen kerran Nuorten tieto- ja neuvontatyön kehittämispäivillä.

Koordinaatin asiantuntijaryhmä

Vuosi 2015 oli Koordinaatin toiminnan tueksi vuonna 2013 perustetun monialaisen asiantuntijaryhmän viimeinen toimintavuosi. Vuonna 2014 ryhmä koontui kolme kertaa, mutta vuoden 2015 aikana ei enää järjestetty kokonaista päivän tapaamista. Syynä olivat muun muassa ryhmän jäsenistössä tapahtuneet useat henkilövaihdokset, joten ei nähty enää tarkoituksenmukaiseksi perehdyttää ryhmään uusia jäseniä. Asiantuntijajäsenet sitä vastoin kutsuttiin Seinäjoen Nuorisotyöpäiville seuraamaan Koordinaatin alustuksia ja tutustumaan uuteen Nuortenideat.fi-palveluun. Ryhmän päätöskokoonnutuminen järjestettiin keväällä 2016 Helsingissä.

Toimintavuosien aikana ryhmä keskittyi erityisesti nuorten tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluiden tilaan ja kirjoon, nuorten yhteiskunnalliseen tilanteeseen sekä nuorille suunnattujen matalan kynnyksen palvelupaikkojen tarkasteluun suhteessa nuorten tieto- ja neuvontapalveluihin sekä nuorten tiedon tarpeisiin. Tapaamisissa kartoitettiin myös toimijoiden tarpeita Koordinaatin asiantuntija- ja tukipalveluille. Keskiöön nousivat oppilaitosten tiedon ja materiaalin tarve nuorten tieto- ja neuvontatyöstä sekä mahdollinen koulutus työmuotoa opettaville lehtoreille.

Haasteena asiantuntijaryhmän toiminnassa on ollut valittujen henkilöiden vaihtuvuus. Asiantuntijaryhmän jäsenten toivottiin tuovan yhteiseen keskusteluun ajatuksia, tietoa ja taitoa nuorten elämään vaikuttavista yhteiskunnallisista muutoksista sekä työmuotoon ja palveluihin liittyvistä ilmiöistä. Tehtäväksi oli asetettu nuorten tieto- ja neuvontatyön sekä -palveluiden laajempien linjojen määrittely ja tulevaisuuden visiointi, oman asiantuntijuuden tuominen osaksi nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden kehittämistä sekä työmuodon tunnettavuuden lisääminen omassa taustaorganisaatiossa.

Asiantuntijaryhmässä olivat edustettuina vuonna 2015 seuraavat organisaatiot: Vaasan kaupungin nuorisotoimi, Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO, Opetushallitus, Suomen nuorisoyhteistyö – Allianssi ry, Jyväskylän kaupungin nuorisopalvelut, Peräpohjolan opisto, Tornion kaupungin nuorisotoimi, Turun kaupunki/NuortenTurku, Valtakunnallinen työpajayhdistys ry, Lappeenrannan kaupungin nuorisotoimi ja Humanistinen ammattikorkeakoulu (Humak).

Resurssit

Koordinaatissa työskentelee neljä henkilöä vakituisesti sekä yksi määräaikainen projektityöntekijä. Toimintamenot katetaan opetus- ja kulttuuriministeriön avustuksella veikkausvoittovaroista.

Talous

Koordinaatin toimintamenot katetaan opetus- ja kulttuuriministeriön avustuksella veikkausvoittovaroista. Toimintamenoista henkilöstökuluihin käytettiin hieman yli 50 %. Henkilöstökulujen lisäksi toimintamenot muodostuivat palveluiden ostoista, aineista ja tarvikkeista sekä muista kuluista. Henkilöstökuluihin lasketaan vakituisten ja määräaikaisten tehtävien palkat, lomarahat sekä lakisääteiset kulut.

Palveluiden ostot sisältävät Koordinaatin IT-palvelut (verkkopalveluiden ylläpito- ja palvelinmaksut), painatuskulut, postipalvelut, siivouspalvelut, matkustus-, kuljetus-, majoitus- ja ravitsemispalvelut, päivärahat, työterveyshuollon, koulutuspalvelut, toimisto- ja pankkipalvelut, asiantuntijapalvelut, puhelin- ja telepalvelut sekä muiden palveluiden ostot.

Asiantuntijapalvelut sisältävät muun muassa verkkopalveluiden käyttöliittymäsuunnitteluun, kehittämiseen ja tekniseen toteutukseen sekä mainostoimistoilta ostettuihin suunnittelutöihin liittyvät ostopalvelut.

Asiantuntijapalveluita hankittiin ensisijaisesti julkaisutoimintaan liittyvään sisällöntuotantoon, käännöstöihin ja taittoon.

Aineisiin ja tarvikkeisiin sisältyvät toimistotarvikkeet, kirjallisuus, IT-tarvikkeet, siivoustarvikkeet ja elintarvikkeet. Muihin kuluihin on kirjattu toimistotilan vuokratulot, vuokratulot IT-laitteista, ohjelmistoista ja sovelluksista, kokous- ja neuvottelukulut sekä jäsenmaksut.

Koordinaatin hallinnon ja taloushallinnon tukipalvelut hankitaan ostopalveluna Oulun Konttorilta ja Monetra Oy:ltä. Hallinnon tukipalveluiden laskutus tapahtui Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalveluiden kautta. Monetra Oy:n laskutus tapahtuu suoraan. Koordinaatilla oli käytettävissään Oulun kaupungin tietohallinto- ja lakimiespalvelut mm. kilpailutusten ja hankintojen tekemisen tueksi. Hallinnon ja taloushallinnon tukipalveluista maksettiin tehtyjen työtuntien mukaan. Lisäksi työterveyskulut laskutetaan suoraan Koordinaatilta.

Koordinaatin laskujen tarkistus ja hyväksyntä tapahtuivat kehittämispäällikön sekä perusopetus- ja nuori-ajohtajan toimesta sivistys- ja kulttuuripalveluiden jatkoalegointipäätöksen 7.2.2013 §18 (päivitetty 20.8.2015 §111) mukaisesti. Taloushallinnossa noudatetaan Oulun kaupungin taloushallinnon tilikarttaa, ohjeita ja määräyksiä. Talouden seuranta Koordinaatissa tapahtuu taloushallinnolta saatavien raporttien pohjalta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön alkuperäisen päätöksen mukaisesti määrärahan käyttöaika oli 31.12.2015 saakka, mutta Koordinaatin anomus käyttää määrärahaa 29.2.2016 asti hyväksyttiin ministeriön erillisellä päätöksellä. Toimintakulut syntyivät ajalla 1.1.2015–28.2.2016.

Koordinaatissa työskentelee neljä henkilöä vakituisesti sekä yksi määräaikainen projektityöntekijä.

Koordinaatin kehittämispäällikkö Jaana Fedotoff

Kehittämispäällikön tehtävässä Jaanalla on strateginen ja operatiivinen vastuu Koordinaatin toiminnasta, joka sisältää hallinnollisten sekä henkilöstö- ja taloushallinnon tehtävien lisäksi erilaisia asiantuntijatehtäviä sekä suunnittelua ja kehittämistä. Jaana on koulutukseltaan yhteisöpedagogi (YAMK) sekä ammatillinen opettaja (AmO).

Jaana on työskennellyt uransa alkumetreiltä lähtien viestinnän sekä nuorille suunnatun tiedotuksen, ohjauksen ja neuvonnan parissa kansallisella ja eurooppalaisella tasolla. Jaana on mukana monissa kansallisissa asiantuntijaryhmissä, mm. Mediakasvatusseuran hallituksessa ja Euroguidance-asiantuntijaryhmässä. Suomen Nuorisoyhteistyö – Allianssi ry myönsi hänelle Nuori Toimija -tunnustuksen keväällä 2015.

Erityisasiantuntija Mika Pietilä

Mika on työskennellyt nuorisotyön parissa vuodesta 1995 lähtien. Koulutukseltaan hän on yhteisöpedagogi (AMK) ja suorittaa työn ohessa nuorisotyön ja nuorisotutkimuksen maisteriopintoja.

Erityisasiantuntijan tehtävässä Koordinaatissa Mika muun muassa suunnittelee ja toteuttaa koulutuksia sekä seminaareja, tekee konsultointia, osallistuu monialaisiin asiantuntijaryhmiin sekä valmistelee ja toteuttaa kansallisia sekä kansainvälisiä hankkeita.

Suunnittelija Heidi Leppäkari

Heidi on koulutukseltaan medianomi (AMK) ja työskentelee Koordinaatissa viestinnästä vastaavana suunnittelijana. Vastuualueelle kuuluvat keskuksen monipuoliset viestinnälliset tehtävät, kuten tiedottaminen ja raportointi, tekstien toimitustyö, verkko- ja yhteisöpalveluiden sisällöntuotanto ja ylläpito, kilpailutusasiat sekä tapahtumajärjestelyt.

Suunnittelija Merja-Maaria Oinas

Merja-Maarian vastuulle Koordinaatissa kuuluvat Nuortenideat.fi-vaikuttamispalvelun valtakunnallinen koordinointi, kehittäminen, viestintä ja markkinointi. Koulutukseltaan hän on kasvatustieteen maisteri (KM).

Merja-Maarian toimenkuva muodostuu muun muassa koulutusten ja seminaarien suunnittelusta sekä järjestämisestä, Nuortenideat.fi-palvelun ylläpidosta, palvelua käyttävien organisaatioiden ohjauksesta ja neuvonnasta sekä palvelun valtakunnallisesta markkinoinnista. Hän myös valmistelee ja toteuttaa hankkeita sekä on jäsenenä monissa asiantuntijaryhmissä.

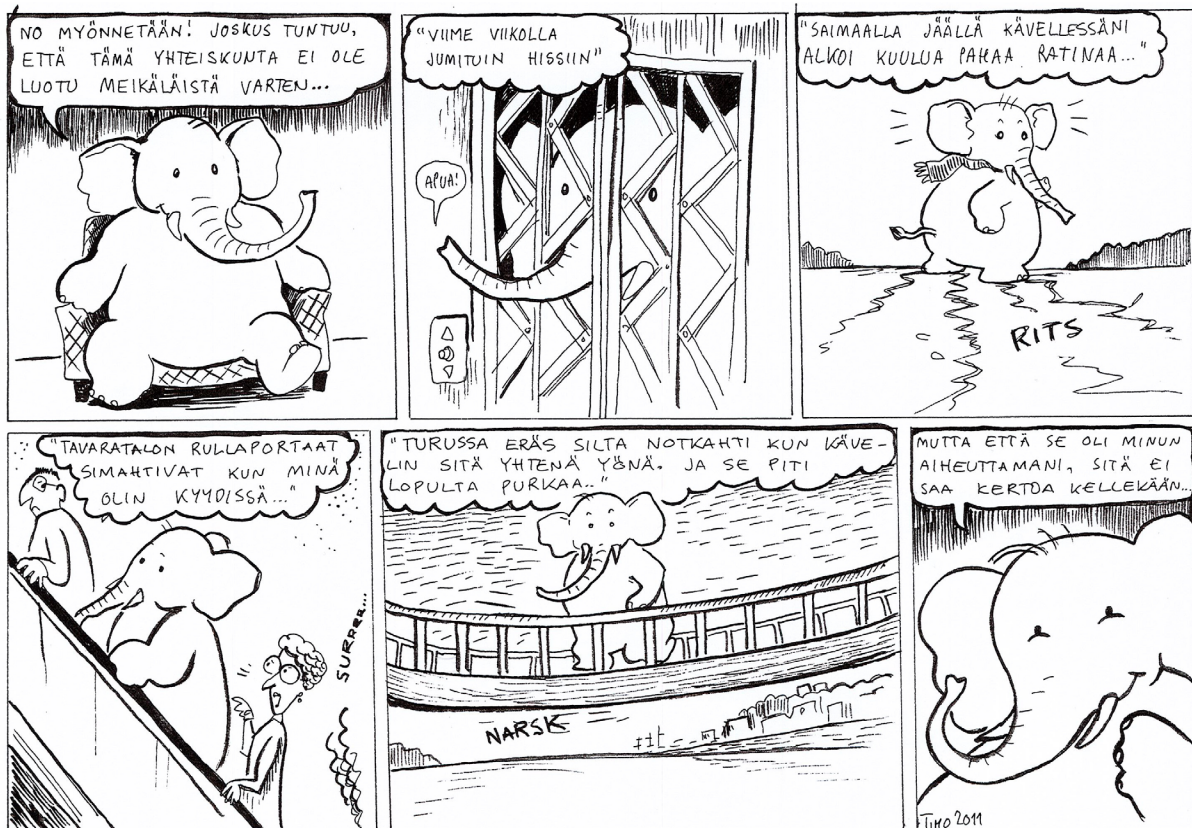
Projektityöntekijä Maria Siivonen

Maria työskenteli Koordinaatissa projektityöntekijänä vuoden 2014 lokakuusta vuoden 2015 elokuun loppuun saakka. Marian työtehtäviin kuului pääasiassa Nuortenelämä.fi-verkkopalveluun liittyvää koordinointia, sisällöntuotantoa, ylläpitoa sekä viestintää.

Projektityöntekijä Suvi Aitto-oja

Suvi palkattiin Koordinaattiin vuoden 2015 joulukuussa. Suvi on koulutukseltaan filosofian maisteri (FM). Tehtävät Koordinaatissa sisältävät Nuortenelämä.fi-verkkopalvelun koordinointia, viestintää, sisällöntuotantoa, päivitystä ja ylläpitoa. Toimenkuvaan kuuluu myös muun muassa Nuortenideat.fi-vaikuttamispalvelun tukipalveluita sekä raporttien ja asiantuntijatekstien tuottamista.

Nuorella on oikeus olla tasavertainen nuori

Suomen eri laeissa on määritelty vammaisten oikeuksista saada palveluita yhdenvertaisesti. Lisäksi on olemassa nuorisotakuu, jonka tarkoituksena on tarjota nuorille palveluita tehokkaammin. Nuorisotakuu ei toteudu tällä hetkellä perustuslain sekä yhdenvertaisuuslain mukaisesti.

Kuntien nuorisopalveluiden tulisi myös noudattaa yhdenvertaisuuslakia, jotta jokainen nuori voi kokea olevansa tasavertainen ja pääsee palvelujen pariin.

Ihmisen moninaisuus

Jokainen ihminen on yksilöllinen ja siksi meillä on erilaisia tarpeita. Huomioimalla palveluiden ja toimintojen esteettömyyden ja saavutettavuuden, varmistamme käytännössä kaikkien tarpeet palveluiden saavuttamiseksi. Jollekin esteettömyys tarkoittaa luiskaa etuovella, toiselle se on tulkin käyttöä palveluissa tai ruudunlukulaitetta internetsivujen selailuun.

Nuoruus ja vammaisuus

Vammainen nuori haluaa olla aivan tavallinen nuori ja päästä yhdenvertaisesti nuorille tarjottujen palveluiden pariin. On huolestuttavaa huomata kuinka nuorten erilaisia tarpeita ja vammaisten nuorten mahdollisuuksia osallistua ei huomioida nuorten palveluita suunniteltaessa. Edelleen törmätään tilanteeseen kuinka julkisen palvelun tilat/verkkosivut ovat esteellisiä. Suunnitteluvaiheessa asian huomioiminen ei lisäisi asioiden kustannuksia lainkaan.

Esteettömyydessä ei ole kyse vain liikkumisen esteettömyydestä. Siinä otetaan huomioon myös esimerkiksi näkemiseen, kuulemiseen, kommunikaatioon ja sähköiseen viestintään liittyvät asiat. (esteeton.fi)

Oli nuorella vammaa tai ei, niin häntä kiinnostaa oma tulevaisuus ja mahdollisuus tehdä samoja asioita kuin muutkin nuoret. Usein vammaisilla nuorilla on enemmän haasteita elämässään, sillä heidän tulee ottaa paljon vastuuta jo nuorena ja virkailijoiden kanssa

asiointi tulee tutuksi. Vammaisella nuorella pitää olla mahdollisuus päästä julkisen sektorin palveluihin aivan samalla tavoin kuin muillakin nuorilla. Matalan kynnyksen palveluiden pariin nuoren tulisi voida osallistua ilman, että hän joutuu miettimään tilan esteettömyyttä. Meillä, palveluiden ja toimintojen tarjoajina sekä suunnittelijoina, on vastuu siitä, että huomioimme jokaisen nuoren tarpeet ja tiedotamme niistä. Tällöin nuori kokee olevansa yhdenvertainen ja hän saa hoidettua omia asioitaan sen sijaan, että turhautuisi kohdatesaan uudenlaisia esteitä ja hankaluuksia. Syrjäytymisen riski vähenee, jos tuemme näitä nuoria pääsemään palveluiden pariin.

Esteettömyys

Esteettömyys on yhdenvertaista toimintaa. Jokainen nuorisotyöntekijä ja nuorten asioista päättävä omalla työllään pystyy vaikuttamaan esteettömyyteen nyt ja tulevaisuudessa. Asioiden huomioiminen on asenteista kiinni. Vain opettelemalla huomioimaan erilaiset palveluiden käyttäjät pystymme muuttamaan omia asentei-

ta. Koskaan ei voi tietää kuka meistä joutuu näiden asioiden kanssa tekemisiin vaikka henkilökohtaisessa elämässä. Meillä ei ole varaa ajatella, että tämä ei kosketa meitä. Esteettömyys lähtee pienistä asioista: Ovatko omat verkkosivut kaikkien luettavissa? Ovatko palvelut tilassa, johon pääsee myös pyörätuolilla? Onko tiloissa induktiosilmukka, joka auttaa kuulovammaisia kuulemaan muut?

lita Makkonen, projektipäällikkö
Kaisa Karvonen, projektisuunnittelija
Duunimentori-hanke, Lihastautiliitto ry

Tarkasta verkkosivujen esteettömyys osoitteessa
<http://wave.webaim.org/> tai
<http://achecker.ca/checker/index.php>.

Lisätietoa esteettömyydestä osoitteessa
www.esteeton.fi

Sarjakuvan piirtäjä: Timo Väntsi

Kymppi täyteen - visiosta toteutukseen

Ammatillisesti tarkasteltuna vuoteni nuorten tieto- ja neuvontatyön kehittämässä ovat olleet huimaa aikaa! Erityisesti viimeiset kymmenen vuotta, Koordinaatin perustamisesta lähtien.

Kuka meistä, kahden käden sormilla laskettavista nuorten tieto- ja neuvontatyöntekijöistä olisi ikinä uskonut 90-luvun alkupuolella, että ammatilliset visiomme nuorten matalan kynnyksen laaja-alaisista palvelupaikoista käyvät näin konkreettisesti ja lähes täysin suunnitelmien mukaisesti toteen? Toisaalta täytyy todeta, että pieni joukkomme oli erityisen päämäärätietoinen, innostunut ja luova yhdistelmä sitkeitä ja sitoutuneita osaajia. Myös rohkeita visionäärejä. Kehitimme ilman kehittämisrahoitusta, ja osin myös vapaa-ajallamme suunnitelmia ja strategiaa nuorten tieto- ja neuvontapalvelujen toteuttamiseksi. Tahtotila ei horjunut, joskin välillä sitä heikensi epäilijöiden joukko. "Nuoret eivät tarvitse heille suunnattua tietoa, neuvontaa ja ohjausta" kuultiin useammin kuin kerran vuosien varrella.

Mielenkiintoiseksi alkutaipaleen tekee myös se, että suomalaista työmuodon asiantuntijuutta arvostettiin enemmän Suomen rajojen ulkopuolella kuin kotikentällä. Mutta kuten sanotaan, kukaan ei ole profeetta omalla maallaan. Toisaalta saimme hyvää kokemusta kansainvälisestä yhteistyöstä ja verkostoista, jotka ovat olleet myöhemmin vuosina kullaan arvoista pääomaa työhön.

Opetusministeriön nuorisoyksikkö tuki missiotamme ja viesti, että olemme oikealla tiellä. Näyttöjä, perusteluja ja asian todennusta myös vaadittiin. Asiat eivät tapahtuneet yhdessä yössä vaan veivät vuosia. Toisaalta meillä oli hyvää aikaa kokeilla ja testata rohkeasti erilaisia pienen budjetin työmenetelmiä ja -malleja.

Työmme konkretisoitui vuonna 2003 kun saimme ojentaa henkilökohtaisesti silloiselle nuorisasioista vastaavalle ministeri Karpelalle kansallisen strategiaehdotuksen nuorten tieto- ja neuvontatyön kehittämiseksi. Se oli omalla tavallaan käännekohta myös palvelujen saatavuuteen ja lähtökohta työmuodon keskitetylle koordinoinnille. Vuonna 2005 opetus- ja kulttuuriministeriö pyysi Oulun kaupungin nuorisopalvelulta esiselvitystä nuorten tieto- ja neuvontapalvelujen sen hetkisestä tilanteesta valtakunnallisesti ja suunnitelmista kansalliselle koordinoinnille.

Esiselvityksen jälkeen vuonna 2006 alussa starttasi Koordinaatin toiminta yhden työntekijän voimin. Palveluita tuotti reilut 20 kuntaa. Tänäpäin tilanne on toinen. Merkityksellistä ei ole se, kuinka paljon palveluita määrällisesti on, vaan se, että tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluiden merkitys nuorille on ymmärretty. On ymmärretty myös se, että palvelujen tulee olla yhdenvertaisesti kaikkien nuorten saatavilla ja saavutettavissa. Tähän on päästy monen toimijan yhteistyönä. Tie ei ole ollut helppo, mutta sitäkin mielenkiintoisempi. Haasteita on ollut matkan varrella varmaankin enemmän kuin tarpeen. Yhteiset onnistumisen kokemukset ja koko verkoston työn tulokset ovat kuitenkin kantaneet ja vahvistaneet uskoa myös omaan työhöni.

Emme juhlista työn merkeissä ainoastaan Koordinaatin kymppivuotta, mutta juhlistamme myös niitä henkilöitä ja tahoja, jotka ovat olleet alan pioneereja ja visionäärejä! Olkaa ylpeitä siitä, mitä olette tehneet ja miten olette olleet vaikuttamassa siihen, että nuorille on tarjota laadukkaita palveluja. Kiitän teitä ja kiitän myös teitä, jotka olette tänä päivänä toteuttamassa näitä palveluita nuorille!

Huimalle ja upealle joukolle, upeita ja huimia nuorisotyöntekijöitä! Unelmat käyvät toteen!

Edesmenneiden kollegoiden muistolle, joiden tuki ja työ eivät unohdu koskaan,

Jaana Fedotoff

"Nuorisotiedotuksen tulevaisuuden näkymät"

(Kansallisen nuorisotiedotus- ja neuvontastrategian perustelut vuonna 2003)

Nuorisotiedotus- ja -neuvontatyötä tulisi kehittää kansallisesti valtion tuen avulla. Opetusministeriö on osoittanut kiinnostusta nuorisotiedotuksen sisällyttämiseksi osaksi kuntien nuorisotyön peruspalveluita. On myös keskusteltu mahdollisuuksista aloittaa nuorisotiedotuspalveluita yhteistyössä seutukuntien kanssa.

Toinen tulevaisuuden tarve on nuorisotiedotustyön valtakunnallinen tuki nuorisotiedotuspalvelua aloitteleville tahoille. Tarvitaan kansallista koordinoitua, johon sisältyy nuorisotiedotuskeskusten tai -palveluiden tiedollinen ja koulutuksellinen tuki. Tarvitaan myös taloudellista tukea, jotta pystyttäisiin valtakunnallisesti järjestämään koulutusta nuorisotiedotustyöhön.

Internet on muuttanut tavan hankkia ajankohtaista, oikeata tietoa. Silti nuorisotiedotus- ja -neuvonta ei ole pelkästään hyvien nettisivujen linkkiluettelo. Nuoret tarvitsevat koosteita eri aiheista, he haluavat, että joku on kertomassa heille mitä heidän tekemänsä valinnat merkitsevät heidän elämälleen. Internet tekee nuorisotiedotus- ja -neuvontapalvelut jossain määrin jopa tarpeellisemmiksi sillä Internetin valtava tietomäärä ei välttämättä tarkoita sitä, että tieto olisi laadukasta. Yksi nuorisotiedotuspalveluiden rooli on varmistaa nuorten päivitetyt ja oikean tiedon saanti, johon liittyy myös mahdollisuus vuorovaikutustilanteeseen.

Tulevia nuorisotiedotuksen ja -neuvonnan kehityssuuntia on nuorten hyväksymien ja käyttämien uusien tiedotusvälineiden käyttö ja niiden käytön kehittäminen yhdessä nuorten kanssa. Teknologisia innovaatioita tulisi testata ja ottaa käyttöön nuorisotiedotusalalla.

On tärkeää toistaa ja painottaa nuorisotiedotustyön tärkeimpiä näkökulmia, jotka myös pätevät tulevaisuudessa: vastata erilaisten, eri elinolosuhteissa ja elämäntilanteissa olevien nuorten, kuten maalla elävien nuorten, kaupunkilaisnuorten, eri marginaaliryhmiin kuuluvien nuorten jne. tiedontarpeisiin.

Lähde: Kansallisen nuorisotiedotus- ja -neuvontastrategian perustelut 2003 (doc)

Tieto, avoimuus ja luottamus – yhdenvertainen työllistyminen

Uusi yhdenvertaisuuslaki astui voimaan vuoden alussa. Laki yhdenvertaisuudesta ja se, miten sitä toteutetaan, on yhteiskuntamme mittari siitä, millaisia arvoja meillä on. Se on myös mittari siihen, miten otamme vastuuta heistä, jotka eivät selviä elämänpolustaan yhtä jouhevasti kuin muut. Lain toteuttaminen kertoo myös siitä, miten tuemme nuoria, joiden työllistymismahdollisuudet ovat muita heikommät.

Työ- ja elinkeinoministeriön tiedotteen (24.3.2015) mukaan nuoria alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli 4700 enemmän kuin edellisen vuoden helmikuussa, eli yhteensä 44 000 nuorta. Tilanteen kaikille nuorille haasteelliseksi tekee se, että työmarkkinoiden ja opiskelijien ulkopuolella olevien nuorten määrä ei ole vähentänyt merkittävästi. Kilpailu työpaikoista on kovaa. Se tekee tilanteen vaikeaksi myös palveluiden järjestäjille ja työnantajille.

Miten yhteiskunnan palvelut, lainsäädäntö sekä viranomaisten tuottamat tukitoimenpiteet ottavat huomioon vaikeasti työllistyvät nuoret? Onko lakien valmistelussa tai palveluiden tuottamisessa kuultu nuorten ääntä, kuten mielenterveyskuntoutujia tai kehitysvammaisia nuoria? Nuorilla on ääni, kun heitä kuunnellaan – ei pelkästään kuulla. Menetelmien ja kuulemisjärjestelmien tulee olla nuorten vaikuttamiseen ja osallisuuteen sopivia. Yksi menetelmä tai malli ei sovi kaikille. Kuten ei työllistämisesäkään.

Yksilöityjen palveluiden ja tuen tarve

Jos katsomme nuorten ryhmiä vain joukkoina ihmisiä, jotka tarvitsevat tukea ja palveluita, huomioimme tarpeeksi sitä, että nämä nuorten ryhmät muodostuvat ihmisistä, joilla on persoonallisia tarpeita tuelle ja palveluille? Miten heidän yksilölliset tarpeensa selvitetään, jos emme ymmärrä, että metsä muodostuu yksittäisistä, toisistaan eroavista puista?

Tarvitaan yksilöllisiä palveluita, joissa huomioidaan yksittäisten nuorten palveluntarpeet ja toiveet heidän omalle tulevaisuudelleen. Nuorisotakuu on yksi yhteiskuntamme tämän hetken merkittävimmistä toimenpiteistä, joilla nuoria pyritään työllistämään. Nuorille aikuisille kohdennetut matalan kynnyksen palvelupaikat

pyrkivät tavoittamaan laajasti nuoria. Jotta erilaisten kohderyhmien nuoret saataisiin palveluiden piiriin, tulee nuorten saada tieto siitä, mitä palveluita heille on tarjolla.

Kaikkia nuoria ei tavoiteta viranomaistyöllä. Kuka tämän tiedon heille välittää, kuka neuvoo ja ohjaa tiedon hyödyntämisessä? Huoli siitä, että emme tavoita heitä, jotka kipeämmin tarvitsisivat kannustusta, tukea ja rinnalla kulkijaa, on aiheellinen. Nuoret tarvitsevat tietoa myös erilaisista heille sopivista työpaikoista ja työtehtävistä. Tarvitaan räätälöityjä työelämään valmistavia tukimuotoja sekä matalan kynnyksen työpaikkoja ja työllistämismalleja.

Vertaistuki ja monialainen viranomaisyhteistyö

Yhä useammat viranomaispalvelut digitalisoituvat, myös työllisyyttä tukevat nuorille suunnatut palvelut, ja voivat näin luoda nuorelle kynnyksen käyttää palveluita. Siksi on tärkeää, että nuorilla, joilla on erityisiä haasteita työllistyä, on mahdollisuus hyödyntää vertaistukea ja luotettavia tukihenkilöitä muun muassa sähköisten palveluiden käytössä. Suomessa on yhä enemmän kolmannen sektorin toimijoita, jotka tätä mahdollistavat. Viranomaisten resurssit eivät siihen yksin riitä.

Monialainen yhteistyö, tiedon lisääminen sekä koulutus ovat avaimia siihen, että työnantajat saavat tietoa nuoren mielenterveyskuntoutujan tai kehitysvammaisten tarpeista työelämässä. Ne ovat avaimia myös siihen, että muita vaikeammin työllistyville nuorille löydetään sopivia työpaikkoja. Lisäksi tietoa ja koulutusta tarvitset työyhteisöt, jotta työelämään astumisen kynnys saadaan nuorelle mahdollisimman matalaksi ja jotta kynnys esimerkiksi kehitysvammaisen nuoren työllistämiseen olisi matala.

Tarvitsemme myös toteutuneita esimerkkejä ja malleja mielenterveyskuntoutujien ja kehitysvammaisten nuorten työllistämisestä, jotta sekä nuori että työelämän edustaja ja henkilöstö voivat todeta, että luottavaisella yhteistyöllä saadaan onnistuneita työllistämiskemuksia molemmin puolin. Onnistuneilla esimerkeillä kannustamme taas uusia työnantajia mukaan.

Huomioita, miten vaikeasti työllistyvien nuorten työllisyyttä voitaisiin edistää

1. Yhdenvertaisuuslain tuntemisen lisääminen (koulutuksen järjestäjien yhdenvertaisuussuunnitelmat, työnantajien suunnitelmat tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi työpaikoilla)
2. Yhdenvertaisuussuunnitelmat eivät yksin riitä. Tarvitaan lain toteutusta, sen laadukasta seuranta ja arviointia.
3. Vaikeasti työllistyvien nuorten, kuten mielenterveyskuntoutujien ja kehitysvammaisten nuorten ääntä tulee kuulla heitä koskevissa työllisyyteen liittyvissä asioissa ja päätöksenteossa.
4. Työntantajille koulutusta ja osaamisen vahvistamista, sekä ymmärrystä työpaikoilla siitä, mitä tarkoittaa nuoren mielenterveyskuntoutujan tai kehitysvammaisen työllistäminen.
5. Viranomaistiedon ja -viestinnän lisääminen työntantajille. Mitä mahdollisuuksia heillä on työllistää nuori mielenterveyskuntoutuja tai kehitysvammaisen nuori.
6. Vaikeasti työllistyville nuorille vertaistoimijoita ja tukihenkilöitä, jotka voivat tukea nuorta työelämään tutustumisessa ja työn aloittamisessa.
7. Palvelu- ja ohjausverkostojen tulee kerätä tietoa vaikeasti työllistyvistä nuorista ja osallistaa eri järjestöjä ja nuoria sekä työelämän edustajia yhteiseen keskusteluun, suunnitteluun ja erityisesti tiedon jakamiseen tilanteen parantamiseksi.
8. Nuorisotyön merkitys koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten tavoittamisessa tulee huomioida.
9. Monialaisen politiikkayhteistyön lisääminen nuorten työllistymisen edistämiseksi.
10. Työelämän mukaan ottaminen vaikeasti työllistettävien nuorten työllisyyttä edistävien toimenpiteiden suunnitteluun ja toteuttamiseen kaikilla tasoilla.

Jaana Fedotoff
Koordinaatti – Nuorten tieto- ja neuvontatyön kehittämiskeskus

Kirjoitus on julkaistu Sosped säätöön Mielettöntä valoa -blogissa 19.5.2015

Suosituksset koskien nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta

Jaana Fedotoff 2015

Suosituksset on julkaistu teoksessa **Koordinaatit nuorten tieto- ja neuvontatyöhön. Suuntaviivoja ammatilliseen osaamiseen (2016)**. Ne on toteutettu mukaillen suosituksia koskien palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden näkökulmia (Gretschel, Anu 2015. Lähi- ja verkkopalveluja koskeva tutkimus: Kooste toimintatapasuosituksista. Nuorisotyön tunnuslukujen verkostomainen kehittäminen -hanke.)

Nuorisotutkimusverkosto toteutti nuorisotyön tunnuslukuja kokoavan ja analysoivan tutkimuksellisen kehittämishankkeen Nuorisotyön tunnuslukujen verkostomainen kehittäminen vuosina 2013–2015. Hankkeen tuloksena syntyi 17 toimintatapasuositusta. Suositukset toimivat palveluiden kehittämisen suuntaviivoina ja keskustelun herättäjänä. Suositukset koskevat nuorille suunnattujen verkko- ja lähipalveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta, niiden laatua ja vastaavuutta nuorten tarpeisiin sekä palveluiden vaikutusten ja vaikuttavuuden esille tuontia.

Seuraavat saatavuuteen ja saavutettavuuteen liittyvät yhdeksän toimintatapasuositusta on muokattu huomioiden nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden erityispiirteet.

1. Kaikille nuorille suunnattujen nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden tavanomaisten tilastojen, kuten kävijämääriä kuvaavien lukujen ja sanallisten kuvausten lisäksi suositellaan jatkossa vaadittavaksi myös palvelua koskevan esteettömyyskartoituksen tulokset. Erityisen tärkeitä kartoitukset ovat nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden fyysisissä ja digitaalisissa toimintaympäristöissä, jotka palveluntarjoaja määrittelee avoimiksi matalan kynnyksen palveluiksi. Kartoituksen lähtökohtana tulee huomioida nuorten palvelun käytön erityispiirteitä, nuorten tieto- ja neuvontapalvelun luonne nuorisotyön palveluna (muun muassa ehkäisevä palvelu), palvelun toimintaympäristö sekä se, onko palveluketjun toimimisen kannalta joitakin fyysisen ja digitaalisen toimintaympäristön rajapintojen tuomia haasteita.
2. Nuorten mahdollisuuksia nuorten tieto- ja neuvontapalveluihin ja niihin liittyviä tukitarpeita tulee tarkastella yksilötasolla nuoren arki huomioiden. Tämä tulisi toteuttaa kunnissa tehtävien palveluiden saatavuuskartoitusten lisäksi. Tällöin saatavuuden kartoituksessa huomioidaan myös nuorten omat näkemykset muun muassa nuorten tieto- ja neuvontatyön verkkopalvelun teknisestä saatavuudesta sekä nuorten liikkuvuuden kannalta erilaiset liikkumista helpottavat ja ajankäytöllisesti kestävätkä ratkaisut. Fyysisten toimintaympäristöjen haasteet nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden toteuttamiselle esimerkiksi maaseudulla ja kaupungeissa tulisi huomioida paikallisissa ja alueellisissa nuorille suunnattujen palveluiden suunnitelmissa, strategioissa ja kehittämissuunnitelmissa.
3. Nuorten tieto- ja neuvontapalveluille tulisi toteuttaa pitkän tähtäimen kehittämissuunnitelma kaikilla tasoilla (paikallinen, alueellinen ja valtakunnallinen). Strategiasuunnitelmassa tulee ottaa huomioon nuorten erilaiset tiedon, neuvonnan ja ohjauksen tarpeet sekä erilaiset toimintaympäristöt ja niiden suhde toisiinsa.
4. Nuorten tieto- ja neuvontatyön verkkoperustaisesta palvelusta tulee olla helposti löydettävissä selkeä palvelukuvaus, jotta sekä palvelua etsivät ja käyttävät nuoret että heidän vanhempansa, muut kasvattajat ja yhteistyökumppanit tunnistavat palvelun ja sen tarkoituksen. Ajantasaisella palvelukuvauksella tuetaan myös nuorten ohjaamista palveluun sekä nuorille suunnattujen palveluiden tarjoajien välistä yhteistyötä palvelujen kehittämisessä. Ei riitä, että palvelun kuvaus on

-
- saatavilla ainoastaan sen omilla verkkosivuilla.
5. Nuorten tieto- ja neuvontatyön verkkopalveluissa tulee huomioida niiden maantieteellinen rajattomuus. Ymmärrystä siitä, mitä paikallisuus ja valtakunnallisuus merkitsevät verkkopalveluissa tulee lisätä. Tästä syystä verkkopalveluiden paikallisessa tuotannossa tulee selvittää vuorovaikutus ja suhde valtakunnallisiin jo olemassa oleviin palveluihin ja se, mikä on kussakin palvelussa paikallisuuden ja valtakunnallisuuden tuoma lisäarvo. Hyvänä esimerkkinä toimii valtakunnallinen nuorille suunnattu verkkopalvelu Nuortenelämä.fi, jonka sisältöä paikalliset ja alueelliset palvelut voivat hyödyntää ja soveltaa. Vuorovaikutteisuutta lisää myös se, että paikalliset nuorten parissa toimijat ja nuoret tuottavat sisältöä valtakunnalliseen palveluun.
 6. Palveluketjujen toimivuus on ratkaisevassa asemassa, kun nuori on hakenut neuvoja ja tukea nuorten tieto- ja neuvontatyön verkkopalvelusta, mutta asian hoito vaatisi myös kasvokkain kohtaamista. Tehokkaat ja joustavat palvelusiirtymät fyysisiin palveluihin ovat tärkeitä ja niitä tulisi tukea myös paikallisilla strategioilla sekä päätöksillä. Monialaisessa yhteistyössä kaikilla yhteiskunnan tasoilla tulee kehittää lisää toimintamalleja laadukkaaseen palveluohjaukseen. Tietoisuutta nuorille suunnatuista verkkopalveluista tulee suunnitelmallisesti edistää, ei ainoastaan nuorten, vaan myös nuorisoalan toimijoiden keskuudessa.

7. On turvattava kokoavan ja monipuolisen kasvokkain sekä verkossa tarjottavan tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelun saatavuus. On kehitettävä uudenlaisia paikkoja nuorten kohtaamiseen
8. Nuorten tieto- ja neuvontapalveluissa (fyysiset toimintaympäristöt, verkko) tapahtuvaa kohtaamisen laatua, ja mitä sillä tarkoitetaan, tulee määritellä, jotta palveluketjujen toimivuutta voidaan parantaa. Lisäksi kasvokkain nuoria ohjaavien ja muiden nuorisoalan toimijoiden tietoisuutta saatavilla olevista verkkopalveluista tulee lisätä.
9. Nuorten tieto- ja neuvontatyön toimijoiden tulee olla mukana selvittämässä ja määrittelemässä mahdollisuutta nuorisotyön profiloitumiselle nuorten ohjauksen tahona, joka ei ole riippuvainen nuorten asuinkunnasta.

Lisätietoja Nuorisotyön tunnuslukujen verkostomainen kehittäminen -hankkeesta tuotetuista toimintatapasuosituksista, prosessista niiden taustalla sekä miten suositukset muodostuivat:

- Gretschel, Anu 2015. Nuorisotyön verkko- ja lähipalveluiden arvioinnin kehittäminen. Raportissa Gretschel, Anu & Junttila-Vitikka, Pirjo & Puuronen, Anne. Kehittämis ehdotuksia nuorisotoimialan arviointiin ja määrittelyyn.
- Gretschel, Anu 2015. Pienistä vihjeistä pitkä lista eli kuinka suositukset syntyivät. Viikon näkökulma Verke.org-verkkopalvelussa 1.6.2015. <https://www.verke.org/blog/pienista-vihjeista-pitka-listaeli-kuinka-suositukset-syntyivat/>.

